Kristiansund kommune

Handlingsprogram 2027–2030

Budsjett 2027 og økonomiplan 2028–2030

Kommunedirektørens forslag

Innholdsfortegnelse

KRISTIANSUND KOMMUNE **4**

KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR **4**

VERDIGRUNNLAG **6**

ORGANISERING **7**

SATSINGSOMRÅDER **10**
FNs bærekraftsmål 10
Kristiansund sine åtte utvalgte bærekraftsmål 11
Bærekraftig utvikling - samarbeid 12
Dimensjon - økonomi 12
Dimensjon - sosial 13
Dimensjon - miljø 16

VIRKSOMHETSSTYRING **18**
Hovedelementene i virksomhetsstyringen 18
Plansystemet 19
Styringssystemet 22
Forskning og innovasjon 25

NORDMØRSSTRATEGIEN **26**

OMSTILLING **27**
Kompetanse og rekruttering 27
Økonomi 28

ØKONOMI **30**
Handlingsregler 30
Statlige rammebetingelser 33
Befolkningsutvikling og demografikostnader 34
Befolkningsutvikling 34
Demografikostnader 35
Driftsbudsjett 38
Driftsinntekter 39
Driftsutgifter 41
Finansposter 41
Driftsresultat 43
Bevilgningsoversikt - drift, regnskapsforskriften § 5-4, 1. ledd 44
Økonomisk oversikt - drift 45
Egenandeler interkommunale samarbeid 45
Investeringsbudsjett 46
Finansieringsbehov 46
Totale investeringer per rammeområde 46
Finansiering 47
Bevilgningsoversikt - investering, regnskapsforskriften § 5-5, 1. ledd 47

KLIMA **50**
Klimatiltak i planperioden 50
Kostnadsberegning 53
Utslippsrammer og gap-analyse 54
Arealbruksendringer 54
Kommunedirektørens vurdering 55

HANDLINGSDEL - TJENESTEOMRÅDENE 57

POLITIKK OG ADMINISTRASJON 58
Utfordringer og utviklingstrekk 58
Prioriteringer i planperioden 59
Omstilling 60
Politisk styring 61
Sentraladministrasjon 63
Felles avsetninger 65
Eksterne enheter 66

OPPVEKST 68
Utfordringer og utviklingstrekk 68
Prioriteringer i planperioden 69
Omstilling 70
PP-tjenesten 71
Grunnskoler 73
Barnehager og opplæringstjenesten 76
Barneverntjenesten i Kristiansund, Averøy og Gjemnes 78
Forebyggende helsetjenester 80
Bolig, avlastning og støtte for barn og unge 82

HELSE OG OMSORG 83
Utfordringer og utviklingstrekk 83
Prioriteringer i planperioden 84
Omstilling 85
Fellestjenester helse og omsorg 86
Sykehjem 88
Bo og habilitering 90
Storhaugen helsehus 92

MESTRING OG VELFERD 94
Utfordringer og utviklingstrekk 94
Prioriteringer i planperioden 95
Omstilling 96
Hjemmetjenester 97
Psykisk helse og rus 99
Velferd 101
Legetjenester 103
Fellestjenester mestring og velferd 105

TEKNISK 106
Utfordringer og utviklingstrekk 106
Prioriteringer i planperioden 107
Omstilling 108
Kultur 109
Kommunalteknikk 111
Plan og byggesak 114
Eiendomsdrift 116
Nordmøre interkommunale brann- og redningstjeneste 119

KRISTIANSUND KOMMUNE

Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) er kommunens overordnede styringsdokument og verktøy for helhetlig planlegging. Den tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for Kristiansundsamfunnet og kommunen som organisasjon.

Handlingsdelen skal angi hvordan KPS og andre planer skal følges opp med tiltak, og den skal være innenfor kommunes økonomiske rammer. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Ifølge kommuneloven kan økonomiplanen inngå i handlingsdelen.

Handlingsprogram 2027-2030 bygger på

- Rammene i kommunens vedtatte handlingsprogram 2026–2029 (kristiansund.kommune.no)
- Årsrapport 2025 (kristiansund.kommune.no)
- Årsregnskap 2025 (kristiansund.kommune.no)
- Revidert budsjett 2026, jamfør sak 57/26 om budsjettjusteringer i bystyret 11. juni i år (kristiansund.kommune.no)
- Regjeringen sitt forslag til statsbudsjett for 2027 - lagt frem 07.10.2026 (regjeringen.no)
- Statistisk sentralbyrå sin kommunefakta og prognose for befolkningsutvikling (ssb.no)
- Statistisk sentralbyrå sine nøkkeltall (ssb.no)

KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR

Det er fortsatt krevende å være kommune. Vi skal møte større behov med begrenset tilgang på folk, kompetanse og penger. Samtidig skal Kristiansund være en god kommune å vokse opp i, bli gammel i og skape sin framtid i. Handlingsprogrammet for 2027–2030 må forene disse ambisjonene med det vi faktisk har ressurser til å gjennomføre. Det krever tydelige valg, og vilje til å stå ved dem også når de møter motstand.

Neste år er det kommune- og fylkestingsvalg. Det skal være rom for ulike ambisjoner og en levende debatt om byens utvikling. Men de økonomiske og demografiske utfordringene tar ikke pause i et valgår. Beslutningene vi tar nå, vil prege handlingsrommet til både dagens og det neste bystyret. Derfor trenger vi politisk mot og langsiktighet gjennom hele perioden.

Utfordringsbildet og handlingsrommet

Kristiansund har over flere år gjennomført betydelige innstramminger og omstillinger. Det arbeidet har vært nødvendig, og det har gitt resultater. Likevel viser rapporteringen i 2026 at vi fortsatt ikke har en bærekraftig balanse mellom inntekter og utgifter. Utgiftsveksten er bedre kontrollert, men disposisjonsfondet er under press. Et fond kan gi oss tid til omstilling. Det kan ikke finansiere et varig for høyt driftsnivå. Kanskje vil fasiten ved inngangen til det nye året være at disposisjonsfondet er tømt. Hva da?

Presset merkes blant annet i skolen, barnevernet, omsorgstjenestene og økonomisk sosialhjelp. Bak tallene står mennesker med reelle behov. Det gjør prioriteringene krevende, men fortsatt nødvendige. Vi må beskytte de mest sårbare og sikre at ressursene brukes der de gir størst nytte.

Gjeld, renter og avdrag binder samtidig opp midler som ellers kunne vært brukt til tjenester. Nye tiltak må derfor vurderes mot hele økonomiplanen. Vi må vite hva de koster å etablere, hva de koster å drive, og hva vi må prioritere ned for å få plass til nye tiltak. Det nye bystyret med ny politisk ledelse vil trenge et handlingsrom.

Statlige rammer og to viktige utredninger

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027 innebærer realvekst i kommunesektorens frie inntekter. Det er positivt. Men størstedelen av veksten går med til beregnede demografikostnader, og KS peker på at rente- og kostnadsutviklingen gjør situasjonen krevende. Marginalt økte inntekter betyr derfor ikke at vi kan videreføre alle tjenester uendret og samtidig finansiere nye ønsker.

Denne høsten (2026) er Kommunekommisjonen og Helsereformutvalget viktige holdepunkter for arbeidet vårt. Kommunekommisjonens første delutredning kom i januar 2026, og den neste er varslet i løpet av året. Arbeidet retter oppmerksomheten mot statlig styring, ressursbruk og kommunenes mulighet til å løse oppgavene mer fleksibelt. Vi trenger rammer som gir oss større mulighet til å bruke kompetansen der den trengs, samtidig som innbyggernes rettigheter og forsvarlige tjenester ivaretas.

Helsereformutvalget skal legge fram sin utredning i begynnelsen av november (2026). Utvalget vurderer framtidig organisering, styring og finansiering av en mer sammenhengende helse- og omsorgstjeneste. For Kristiansund og Nordmøre er dette særlig relevant for samspillet mellom kommunale tjenester, det lokale helsetilbudet og

spesialisthelsetjenesten. Pasientene trenger sammenhengende forløp, og vi trenger tydelig ansvar og finansiering som gjør at vi kan utføre oppgavene i begge forvaltningsnivå.

Utredningene fra kommisjoner og utvalg kan gi viktige endringer i planperioden. Men forslag er ikke vedtak, og mulige reformgevinster er ikke penger vi kan disponere nå. Vi skal følge opp og påvirke arbeidet, samtidig som vi gjennomfører den omstillingen vi allerede vet er nødvendig.

Fra kompetanseplan til endret praksis

Temaplan for kompetansebehov og rekruttering 2026–2029 skal fortsatt være et hovedverktøy i omstillingen. I 2027 må oppfølgingen av delplanene gi konkrete utslag i arbeidshverdagen: bedre oppgavedeling, riktig kompetanse på riktig oppgave og bemanning som er tilpasset tjenestebehovet. Dette krever at vi også vurderer hvilke oppgaver vi kan forenkle, løse sammen med andre eller slutte å gjøre. Digitalisering skal frigjøre tid og forbedre tjenestene. Gevinster må følges opp i praksis og kunne vises i kapasitet, kvalitet eller økonomi.

Vi må samtidig ta vare på medarbeiderne våre. God ledelse, et forsvarlig arbeidsmiljø og systematisk nærværsarbeid er avgjørende for å beholde kompetanse og redusere behovet for overtid og innleie. Omstillingen må skje i et tett samarbeid mellom ledere, tillitsvalgte og vernetjenesten. Ansattes erfaringer må brukes når vi endrer måten tjenestene organiseres på.

Endrede behov og store investeringer

Vi får flere eldre og færre barn og unge. Det krever en dreining av ressurser, men endringene kan ikke gjennomføres med en enkel prosentvis justering av budsjettene. Skoler og barnehager har faste kostnader, og barn med omfattende behov trenger fortsatt god oppfølging. Tidlig innsats og forebygging må vurderes ut fra både dagens behov og konsekvensene av å la være.

Bystyret har valgt Rensvik skole som tomt for et nytt sykehjem med 140 plasser. Planleggingen av sykehjemmet og den nye skolen i Omsundet må derfor ses i sammenheng. Dette er store investeringer som skal dekke behov i mange år. Vi må sikre framdrift, men også ha realistiske planer for bemanning, drift og omlegging av eksisterende tilbud. Et nytt sykehjem gir først den tryggheten vi ønsker når vi også kan bemanne og drive det forsvarlig.

Kristiansund har satset på kunnskap, kultur og utvikling. Campus, Normoria og fornyelsen av kommunale bygg gir muligheter som vi skal bruke godt. Framover blir det avgjørende å hente ut verdien av investeringene gjennom samarbeid, aktivitet og effektiv drift. Vi må også håndtere bygg vi ikke lenger trenger, slik at de ikke fortsetter å binde ressurser.

Budsjettdisiplin og tillit i et valgår

Budsjettdisiplin er fortsatt et grunnleggende krav. Det forutsetter realistiske budsjetter, tydelige bestillinger og tidlig rapportering når forutsetningene endrer seg. Innsparinger må bygge på tiltak som faktisk kan gjennomføres. Dersom en ramme ikke kan holdes uten at lovpålagte plikter eller forsvarligheten utfordres, skal det fram i lyset og følges opp med forslag til løsning.

Administrasjonens ansvar er å gi bystyret et tydelig og etterprøvbart beslutningsgrunnlag og gjennomføre vedtakene. Politikernes ansvar er å prioritere. I valgåret 2027 blir det særlig viktig å vise sammenhengen mellom ambisjoner, tjenestenivå og finansiering. Nye varige løfter må ha varig dekning.

Jeg har tro på Kristiansund. Vi har dyktige medarbeidere, sterke fagmiljøer og et lokalsamfunn som vil bidra. Det gir oss et godt utgangspunkt, men fritar oss ikke fra vanskelige valg. Vi må bruke årene fram mot 2030 til å bygge en økonomi og en organisasjon som tåler behovene som kommer i kjølvannet av to store investeringer.

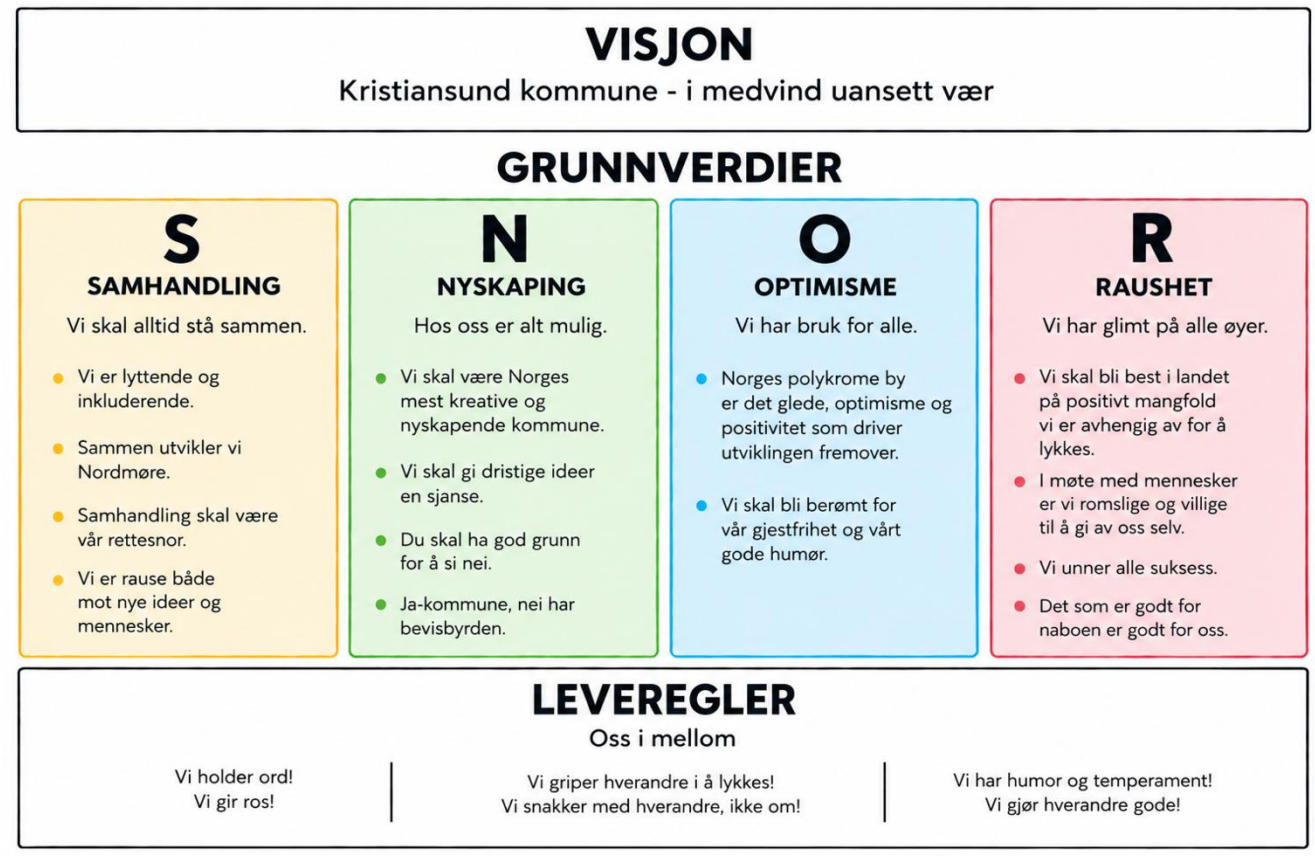
Denne økonomiplanperioden blir krevende og spennende. Skal vi lykkes, må vi stå sammen om retningen og ha kraft til å gjennomføre, også i et valgår.

Arne Ingebrigtsen
Kommunedirektør

VERDIGRUNNLAG

Kommunens visjon, grunnverdier og leveregler utgjør kommunens verdigrunnlag. Verdigrunnlaget skal være vår felles etiske standard og skal sikre forsvarlig etisk praksis i hele organisasjonen.

Illustrasjonen viser kommunens verdigrunnlag.

Visjon

"Kristiansund kommune – i medvind uansett vær".

Grunnverdier

Samhandling, nyskaping, optimisme og raushet.
Grunnverdiene er også kalt SNOR-verdier.

Interne leveregler

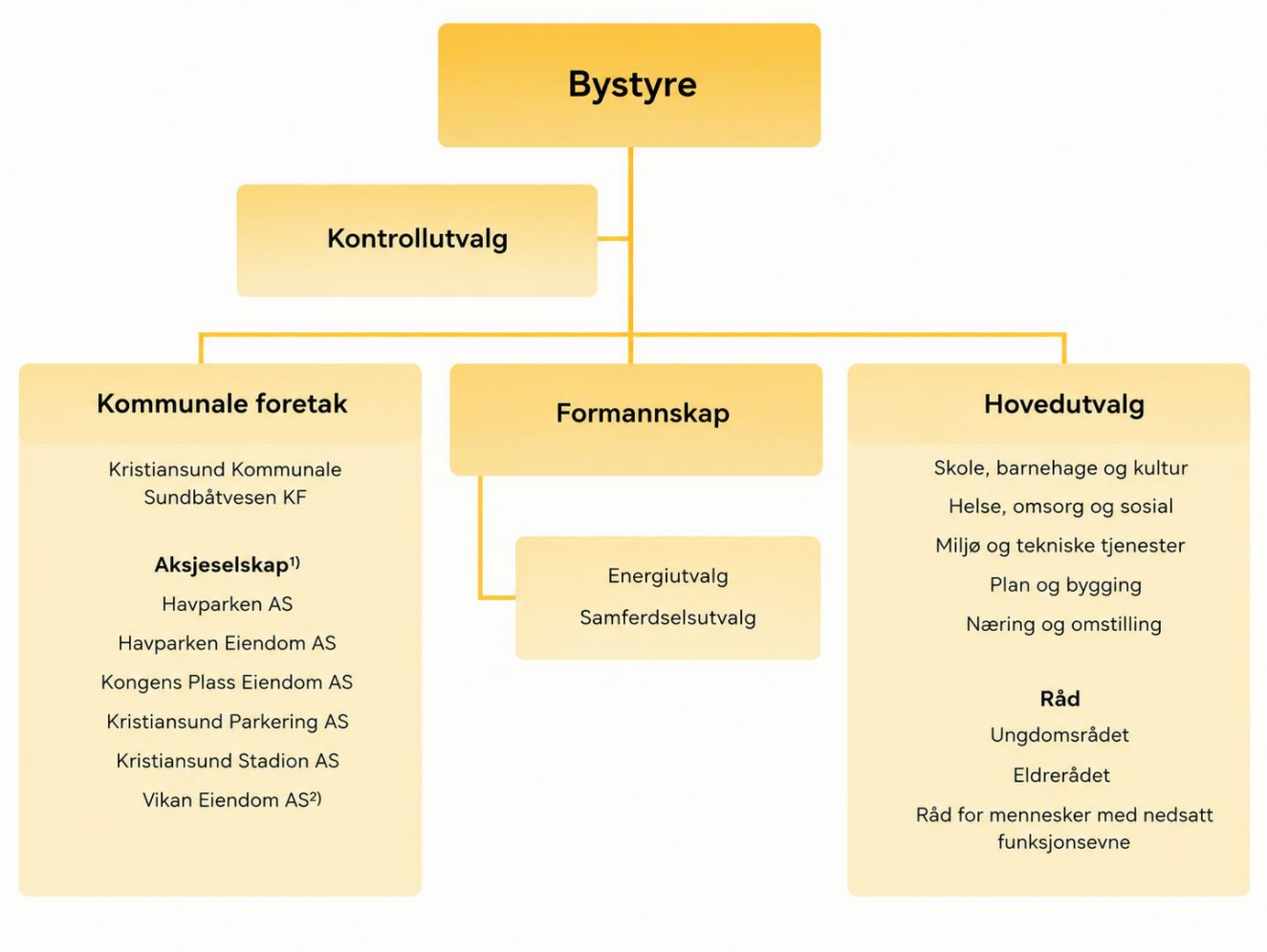
"Oss i mellom".

ORGANISERING

All delegering av fullmakter i Kristiansund kommune skjer i henhold til vedtatt delegeringsreglement og reglement for intern videredelegering.

Politisk struktur

Kommunens politiske styringsstruktur er organisert etter formannskaps- og hovedutvalgsmodellen.

1) Aksjeselskap eid 100 % av Kristiansund kommune
2) Indirekte 100 % (76,52 % Kristiansund kommune og 23,47 % egne aksjer)

Organisasjonskartet viser politisk struktur ved utgangen av 2025.

Organer

Bystyret har 45 medlemmer og er kommunens øverste politiske organ. Bystyret fatter vedtak på vegne av kommunen, så langt ikke annet følger av lov og delegeringsvedtak.

Formannskapet har 11 medlemmer og er kommunens nest øverste politiske organ. Formannskapet behandler og avgjør en rekke saker som er delegert av bystyret. I tillegg behandler formannskapet forslag til handlingsprogram, og gir innstilling i en rekke andre saker som skal til bystyret. Formannskapet fungerer som administrasjons- og likestillingsutvalg. Kommunens valgstyre er personidentisk med formannskapet. Formannskapet har to underutvalg.

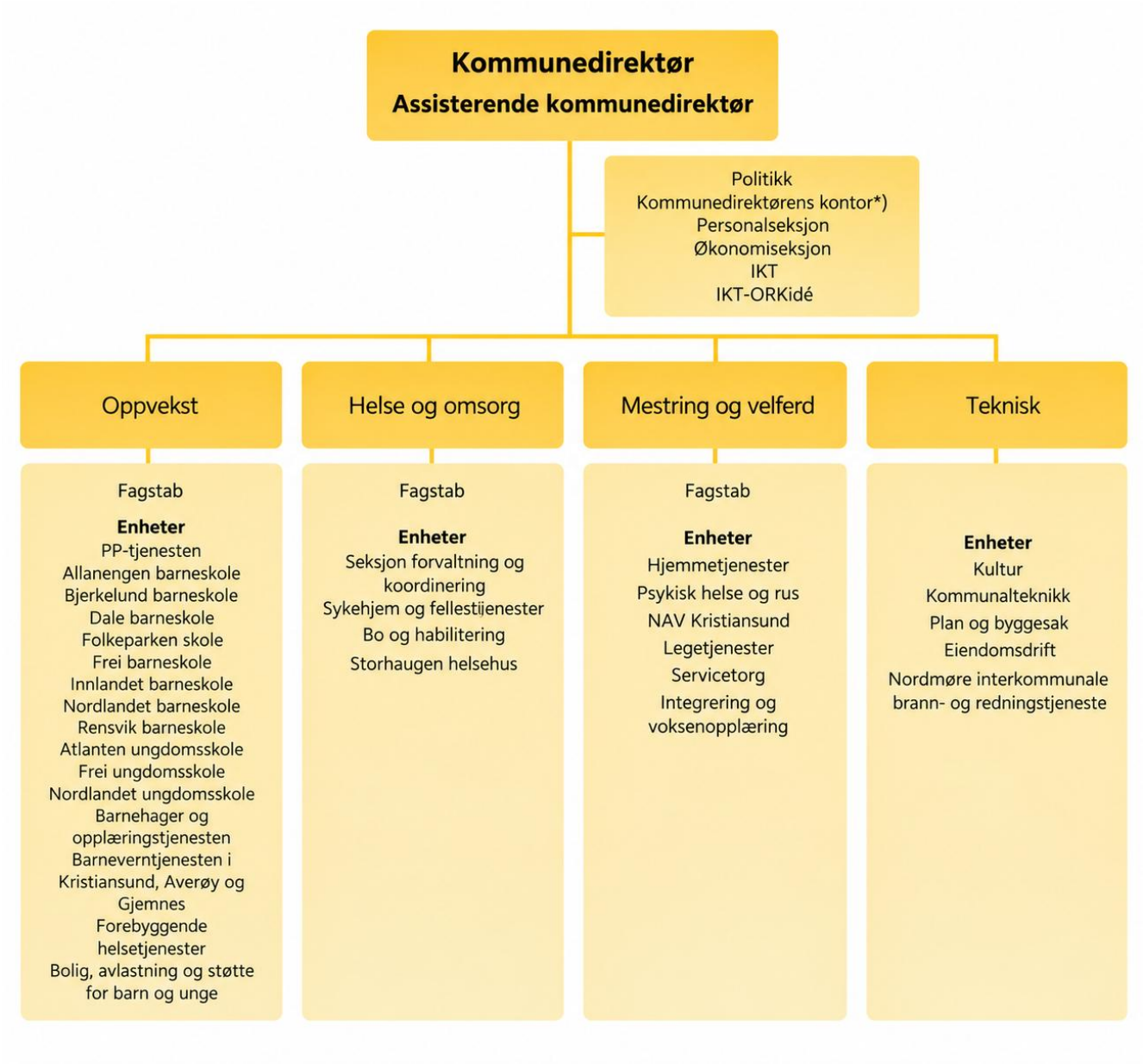
Kommunen har fem hovedutvalg, alle med 9 medlemmer. Utvalgene forbereder og innstiller saker som behandles av bystyret. Plan og bygning behandler saker i henhold til plan- og bygningsloven.

Kontrollutvalget, formannskapet, administrasjons- og likestillingsutvalget, eldrerådet, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og ungdomsrådet er lovpålagte organer. Ungdomsrådet har møte- og talerett i bystyret, men kan ikke fremme forslag.

Kommunen har ett kommunalt foretak og seks heleide aksjeselskap.

Administrativ struktur

Kommunen er administrativt organisert i en tradisjonell linjeorganisasjon som arbeider vertikalt, og stab/støtte-funksjoner som arbeider horisontalt. Organiseringen skal ivareta krav til rolledeling og derigjennom sikre en reell internkontroll. Organisasjonsstrukturen er basert på fem nivå: kommune - sektor - ramme - enhet - avdeling.

**) Kommunedirektørens kontor består av fagstab, politisk sekretariat, sekretariat kontrollutvalg (kun personalansvar), kommuneadvokat, og Nordmøre IPR.*

Organisasjonskartet viser administrativ struktur per 15.10.26.

Ansvar og myndighet

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder, og ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Kommunedirektøren har også det løpende personalansvaret og er ansvarlig for kommunens internkontroll. Kommunedirektøren har gjennomgående delegasjon av myndighet i forhold til utførelse av definerte oppgaver og ansvar.

Assisterende kommunedirektør har kommunedirektørens ansvar og fullmakter som stedfortreder, personalsjefs ansvars- og arbeidsoppgaver inkludert i stillingen samt stabsansvar for personalseksjonen.

Kommunalsjefene har linjeansvar og kommunedirektørens fullmakter innenfor sine respektive rammeområder. I tillegg har den enkelte kommunalsjef et spesielt ansvar for de fagområdene som hører til kommunens hovedutvalg og andre utvalg.

Personalsjef, økonomisjef og IKT-sjef har gjennomgående fagansvar for hele organisasjonen og kommunedirektørens fullmakter innenfor sine fagområder.

Enhetslederne er ansvarlig for sine enheter innenfor rammen av de fullmakter som er delegert fra kommunedirektøren. Det innebærer at de har nødvendig myndighet til å sikre enhetenes drift både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold.

Avdelingslederne er gjennom delegert myndighet fra enhetsleder, ansvarlig for avdelingens tjenestetilbud, økonomi- og/eller personalressurser.

Toppledergruppen

Medlemmene i kommunedirektørens ledergruppe deltar i overordnet planlegging, utvikling og samordning av kommunen som organisasjon.

- Kommunedirektør - Arne Ingebrigtsen
- Assisterende kommunedirektør - Synnøve Tangen
- Kommunalsjef oppvekst - Olaug Haugen
- Kommunalsjef helse og omsorg - Astrid Johanne Brandshaug (konstituert)
- Kommunalsjef mestring og velferd - Carina Wollan Myhre
- Kommunalsjef teknisk - Kerli Laul Grimstad
- Økonomisjef - Wenche Mostuen Eikeset
- IT-sjef - Arild Ovesen

SATSINGSOMRÅDER

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å

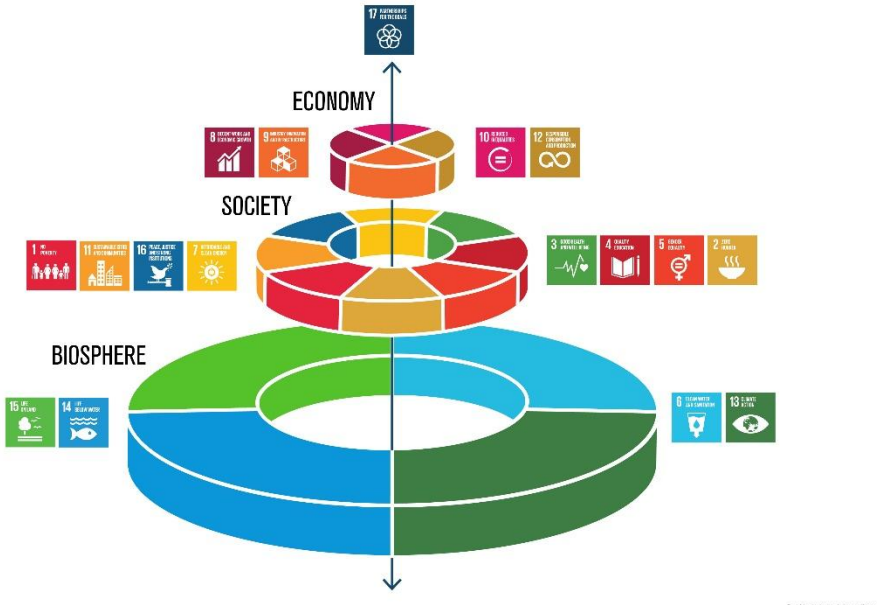
- imøtekomme dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov
- utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030

Bærekraftsmålene består av 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene er inndelt i tre dimensjoner – økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

Illustrasjonen viser FNs 17 bærekraftsmål.
Kilde: FN-sambandet

I utgangspunktet er alle FNs bærekraftsmål likestilte - ingen mål er viktigere enn andre, men noen er mer grunnleggende. Bryllupskakemodellen illustrerer dette og viser at de ulike bærekraftsmålene henger sammen og er avhengige av hverandre. Om vi skal bidra til en bærekraftig utvikling, kan vi derfor ikke bare velge oss ett mål og ikke bry oss om de andre.

Illustrasjonen viser bryllupskakemodellen inndelt i dimensjonene.
Kilde: Stockholm Resilience Centre

Kristiansund sine åtte utvalgte bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål samt kommunens verdigrunnlag utgjør rammeverket for utviklingen av Kristiansundsamfunnet og kommuneorganisasjonen. Åtte bærekraftsmål er valgt ut som de mest vesentlige, og disse danner utgangspunkt for følgende satsingsområder i kommuneplanen:

- God helse og livskvalitet
- God utdanning
- Ren energi til alle
- Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Livet i havet
- Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner
- Samarbeid for å nå målene

Utvelgelsen av bærekraftsmålene er gjort gjennom individuell prioritering av bystyrets medlemmer.

Illustrasjonen viser kommunens åtte utvalgte bærekraftsmål.
Kilde: FN-sambandet

Bærekraftsmålene/satsingsområdene representerer de tre bærekraftsdimensjonene i bryllupskakemodellen og påvirker hverandre på ulike måter. Hvert område inneholder hovedmål (slik vil vi ha det) og strategier (slik gjør vi det) for hvordan vi skal møte langsiktige utfordringer. Vi skal være både varm, klok, smart og modig i våre valg og handlinger mot et mer bærekraftig samfunn og organisasjon.

Kristiansund har utfordringer knyttet til alle de tre bærekraftsdimensjonene. Når kommunen tar beslutninger, må disse vurderes opp mot alle de tre dimensjonene. Det gjennomføres årlige prioriteringer i handlingsprogrammet for å iverksette tiltak som er rammet inn av målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Bærekraftig utvikling - samarbeid

Bærekraftsmål 17 understreker at partnerskap og samarbeid er nødvendige for å oppnå bærekraftig utvikling. Det krever innsats fra alle samfunnssektorer og på alle nivåer – fra globale initiativer til lokale prosjekter – for å sikre at de andre 16 bærekraftsmålene kan realiseres. Gjennom samarbeid kan vi dele ressurser, kunnskap, og teknologi som er nødvendige for å skape en mer bærekraftig og rettferdig verden.

Samarbeid for å nå målene

HOVEDMÅL 1 - slik vil vi ha det

Vi skal samarbeide og samhandle på alle nivå - globalt, nasjonalt, regionalt og lokalt.

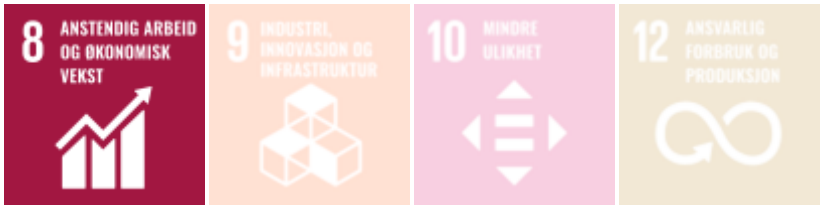
STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal inngå handlekraftige partnerskap og samarbeidsformer.
- Vi skal være en foretrukken og innovativ samarbeidspartner.
- Vi skal ha en god delingskultur og bidra med kunnskap og kompetanse på ulike arena.
- Vi skal styrke bolyst og bosteds- og næringsattraktivitet gjennom Nordmørssamarbeidet.
- Vi skal være et sterkt regionsenter i en samskapende region.
- Vi skal samarbeide aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet.

Dimensjon - økonomi

Økonomisk bærekraft handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn gjennom langsiktig vekst og stabilitet, uten å forårsake skade på miljøet eller samfunnet.

Kommunen har i planperioden valgt å ha fokus på bærekraftsmål 8.

Illustrasjonen viser det utvalgte bærekraftsmålet innenfor den økonomiske dimensjonen.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

HOVEDMÅL 2 - slik vil vi ha det

Vi skal ha et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal tilrettelegge for og støtte opp om, de som ønsker å skape og videreutvikle arbeidsplasser og styrke regionens fortrinn.

- Vi skal bidra til å utvikle bærekraftig og klimavennlig næringsaktivitet.
- Vi skal som regionens største arbeidsgiver utvikle kompetanse og mangfold i kommunen.
- Vi skal bidra til like muligheter for alle og sørge for at sårbare grupper ikke havner utenfor arbeidslivet.
- Vi skal bidra til trygge og gode arbeidsplasser for ungdom.
- Vi skal tilrettelegge for tilstrekkelig næringsareal for å øke arbeidsplassdekningen i regionsenteret Kristiansund.

HOVEDMÅL 3 - slik vil vi ha det

Vi skal utøve god eierstyring.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal følge opp vedtatt eierpolitikk og eierstrategier.

HOVEDMÅL 4 - slik vil vi ha det

Vi skal være en økonomisk bærekraftig organisasjon med effektiv og god tjenesteproduksjon.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal arbeide målrettet for å oppfylle handlingsregler.
- Vi skal ha tjenestetilbud og strukturer tilpasset økonomisk handlingsrom.
- Vi skal ha en klar og forebyggende strategi i og på tvers av sektorer.
- Vi skal legge demografisk utvikling til grunn for tjenester og prioriteringer, og opprettholde offensiv utvikling.
- Vi skal ha et helhetlig og effektivt virksomhetsstyringssystem.

HOVEDMÅL 5 - slik vil vi ha det

Vi skal være en attraktiv og nyskapende arbeidsgiver.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere.
- Vi skal være en arbeidsplass for læring og utvikling.
- Vi skal bygge heltidskultur.
- Vi skal se mangfold som en ressurs.
- Vi skal utvikle kompetente ledere som også er gode samskapere.
- Vi skal benytte lønn som personalpolitisk virkemiddel.
- Vi skal ha fokus på tillitsskapende arbeid og vektlegge tillitsbasert ledelse.

Dimensjon - sosial

Sosial bærekraft handler om å bygge samfunn som er rettferdige, inkluderende, og gir alle mennesker muligheten til å leve verdige og meningsfulle liv.

Kommunen har i planperioden valgt å ha fokus på bærekraftsmål 3, 4, 7, 11 og 16.

Illustrasjonen viser de utvalgte bærekraftsmålene innenfor den sosiale dimensjonen.

God helse og livskvalitet

HOVEDMÅL 6 - slik vil vi ha det

Vi skal arbeide helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal arbeide for tidlig innsats, tverrfaglig tilnærming og god samhandling.
- Vi skal tilrettelegge for virkemidler som bidrar til at innbyggerne tar gode valg for egen helse og livskvalitet.
- Vi skal legge til rette for at innbyggerne kan leve aktive og meningsfulle liv.
- Vi skal fremme psykisk helse i befolkningen.
- Vi skal sikre at personer som står i fare for å utvikle et rusproblem fanges opp og hjelpes tidlig.

HOVEDMÅL 7 - slik vil vi ha det

Vi skal gi innbyggerne grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal sikre et variert tjenestetilbud, sammenhengende brukerforløp og god koordinering mellom ulike fagområder.

God utdanning

HOVEDMÅL 8 - slik vil vi ha det

Vi skal ha samordna og virkningsfulle forebyggende tjenester for barn, unge og familier.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal ha inkluderende praksis i barnehager og skoler med vekt på læringsmiljø.
- Vi skal ta i bruk varierte opplæringsarenaer.
- Vi skal i vårt omstillings- og innovasjonsarbeid ha fokus på å være der barna er.

HOVEDMÅL 9 - slik vil vi ha det

Vi skal ha inkluderende, rettferdig og god utdanning for alle.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal ha god faglig kvalitet i skolene.
- Vi skal utvikle sterkere sosiale fellesskap i og rundt barnehager og skoler.
- Vi skal bidra til at barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.
- Vi skal være en pådriver for å utjevne kjønnsforskjeller på høyere og yrkesfaglig utdanning.
- Vi skal sikre gode overganger i barns oppvekst - helt fra svangerskap til videregående - og sørge for at alle har et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring og skape gode liv.

Ren energi til alle

HOVEDMÅL 10 - slik vil vi ha det

Vi skal være en energieffektiv kommune, som benytter fornybar energi, for å sikre det grønne skiftet.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal stimulere til fornybar energiproduksjon.
- Vi skal bidra til å avlaste strømnettet for å hindre effektknapphet.
- Vi skal stimulere til sikre og moderne energitjenester for alle.
- Vi skal energieffektivisere eksisterende bygg.
- Vi skal legge vekt på lav energibruk og lave klimagassutslipp ved nye utbygginger.

Bærekraftige byer og lokalsamfunn

HOVEDMÅL 11 - slik vil vi ha det

Vi skal ha bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for god og smart samfunnsutvikling.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal ha boliger som ivaretar ulike behov, befolkningsutvikling og endret alderssammensetning.
- Vi skal ha en arealstrategi som er fremtidsrettet.
- Vi skal bidra til gode og bærekraftige transportløsninger og tilrettelegge for tilfredsstillende veier, gang- og sykkeltraséer.
- Vi skal arbeide for et godt kollektivtilbud for alle.

HOVEDMÅL 12 - slik vil vi ha det

Vi skal være en fremtidsrettet, attraktiv og inkluderende kommune.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal benytte smarte og moderne løsninger, ha god infrastruktur og arenaer som stimulerer til utvikling.
- Vi skal ha en byutvikling med urbane kvaliteter og byrom som fremmer fellesskap, og er tilgjengelig for alle.
- Vi skal bidra til å etablere gode møteplasser, grøntområder og turveinett som tilrettelegger for friluftsliv og aktiviteter i nærmiljøet.
- Vi skal være en trygg by og bidra aktivt i det kriminalitetsforebyggende arbeidet.
- Vi skal utvikle internasjonale Kristiansund og høste verdi fra vårt mangfoldige samfunn.

HOVEDMÅL 13 - slik vil vi ha det

Vi skal ha klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal bidra til omstilling til sirkulær økonomi.
- Vi skal kutte klimagassutslippene med 55 % innen 2030 og klimanøytralitet innen 2050.

HOVEDMÅL 14 - slik vil vi ha det

Vi skal ivareta naturmangfold og kulturminner, og sørge for balanse mellom vekst og vern.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal være restriktive og hensynta naturmangfoldet på land i vår videre utvikling.
- Vi skal ta vare på og videreutvikle Kristiansund sitt særpreg og identitet som positive elementer i stedsutviklingen.

HOVEDMÅL 15 - slik vil vi ha det

Vi skal ivareta samfunnssikkerhet og beredskap ved kriser, alvorlige hendelser og naturfarer.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal ha en beredskap som gjør oss i stand til å ivareta innbyggernes og andres liv, helse og grunnleggende behov.
- Vi skal ha en beredskap som sikrer samfunnsstabilitet i krisesituasjoner.
- Vi skal ha en beredskap som reduserer sårbarhet knyttet til klimaendringer.

Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

HOVEDMÅL 16 - slik vil vi ha det

Vi skal ha god etisk standard på vår tjenesteyting og myndighetsutøvelse for å skape tillit og omdømme.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal etterleve kommunens verdigrunnlag og følge lover, regler og interne rutiner i forvaltningen av vårt samfunnsansvar.
- Vi skal fremme folkestyre og øke kunnskapen om demokratisk styresett.
- Vi skal ha innsikt i folkeretten og menneskerettighetene som en del av vår beredskap.
- Vi skal gjennomføre frie og rettferdige valg.

HOVEDMÅL 17 - slik vil vi ha det

Vi skal være en åpen kommune.

STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal tilrettelegge for god medvirkning og dialog for folkevalgte, ansatte, brukere og innbyggere.
- Vi skal gjøre det enkelt å få informasjon og innsikt i kommunens tjenestetilbud og forvaltning.

Dimensjon - miljø

Miljømessig bærekraft handler om å utvikle samfunnet sin evne til å ta vare på og beskytte naturen som en fornybar ressurs, for nåværende og fremtidige generasjoner.

Kommunen har i planperioden valgt å ha fokus på bærekraftsmål 14.

Illustrasjonen viser det utvalgte bærekraftsmålet innenfor den miljømessige dimensjonen.

Livet i havet

HOVEDMÅL 18 - slik vil vi ha det

Vi skal bevare våre marine ressurser og bruker havet på en måte som fremmer våre naturgitte forutsetninger og bidrar til utvikling.

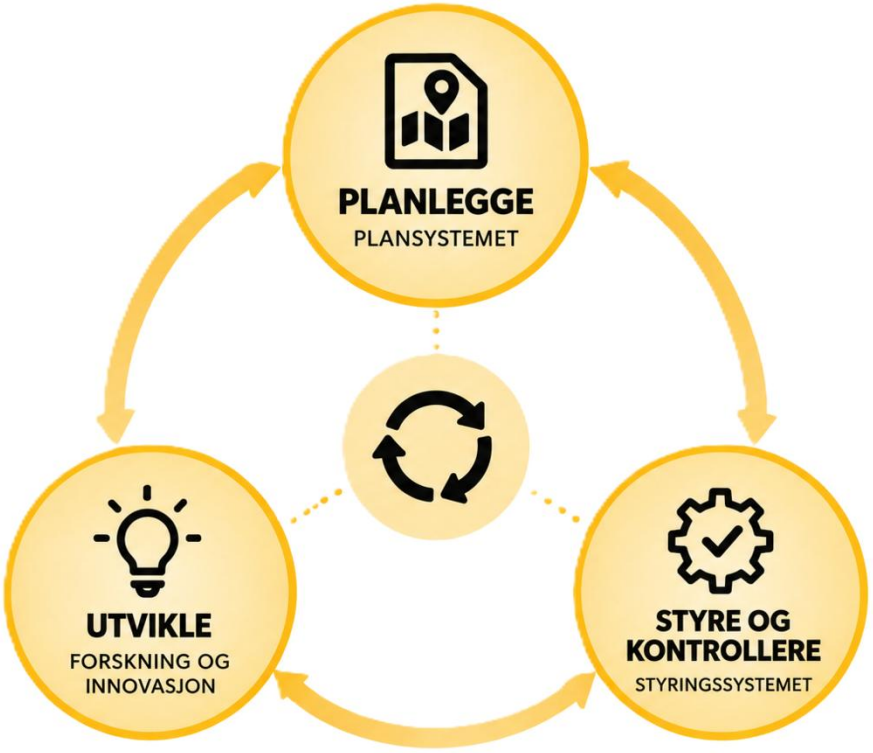
STRATEGIER - slik gjør vi det

- Vi skal legge til rette for videre satsing på blå-grønn næringsaktivitet.
- Vi skal bidra til at havrommet er en effektiv og miljøvennlig ferdselsåre.
- Vi skal arbeide aktivt for å redusere alle former for havforurensning og ivareta naturmangfoldet i havet.

VIRKSOMHETSSTYRING

Helhetlig virksomhetsstyring er summen av de strukturer, prosesser og verktøy som organisasjonen bruker til planlegging, gjennomføring, oppfølging og forbedring av virksomhetens aktiviteter for å bidra til realisering av kommunens mål, visjoner og verdier.

Hovedelementene i virksomhetsstyringen

Illustrasjonen viser kommunens tre hovedelementer i virksomhetsstyringen - planlegge, styre og kontrollere, samt utvikle.

Planlegge

Plansystemet skal sikre gjennomføring av politiske mål, tiltak og prioriteringer.

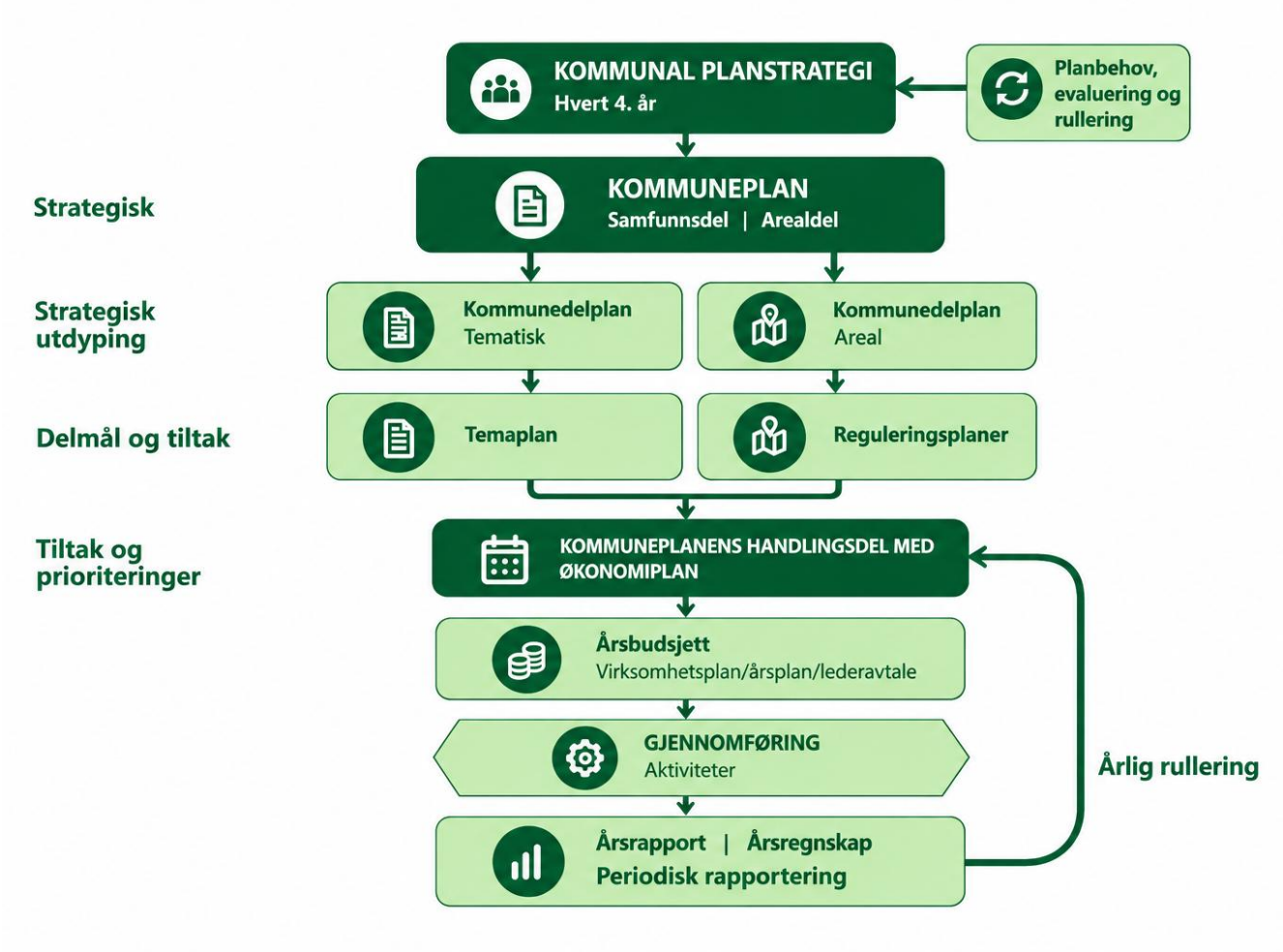
Styre og kontrollere

Styringssystemet skal sikre implementering og oppfølging av det som er planlagt og vedtatt.

Utvikle

Forsknings- og innovasjonsarbeid skal bidra til å finne gode og bærekraftige løsninger.

Plansystemet

Illustrasjonen viser årlige og 4-årlige prosesser i plansystemet.

Planstrategi

Planstrategi er ikke en plantype, men et verktøy for å vurdere hvilket planarbeid som skal prioriteres i valgperioden. I planstrategien skal det tas stilling til om kommuneplanen skal revideres eller ikke. Planstrategien skal i tillegg drøfte hvilke oppgaver kommunen er tjent med å planlegge sammen med nabokommuner og kommuner i regionen for øvrig. Bystyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planen skal være strategisk og langsiktig og inneholde mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Alt planarbeid i kommunen bygger på kommuneplanen.

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel:

- Samfunnsdelen trekker opp visjon, satsingsområder og hovedmål for kommunen som samfunn og organisasjon. Handlingsdelen skal angi hvordan kommuneplanens samfunnsdel og andre planer skal følges opp med tiltak. Handlingsdelen skal være innenfor kommunes økonomiske rammer. Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Ifølge kommuneloven kan økonomiplanen inngå i handlingsdelen.
- Arealdelen omfatter hele kommunen og skal utarbeides etter at samfunnsdelen er vedtatt. Den er juridisk bindende, styrer den langsiktige arealutviklingen og skal sikre at arealbruken bidrar til å nå målene i samfunnsdelen. Arealdelen består av plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse. Den er også styrende for mer detaljerte arealplaner og utbyggingstiltak.

Kommunedelplaner

Kommunedelplan er en utdyping av kommuneplanen. Delplanene dekker en geografisk del av kommunen eller et avgrenset samfunnstema. Tematiske kommunedelplaner skal ha en handlingsdel som rulleres årlig. Kommunedelplaner behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven. Kommunedelplaner for en del av kommunens areal vedtas med rettsvirkning.

Temaplaner

Temaplaner er planer for bestemte tjenesteområder eller tema. Planene er mer konkrete enn kommunedelplanene og skal vise hvordan overordnede mål skal følges opp og iverksettes. Noen planer er lovpålagte, ellers står kommunen fritt til å velge hva det er hensiktsmessig å lage temaplaner for. Temaplaner må ikke følge prosesskravene i plan- og bygningsloven.

Reguleringsplaner

Reguleringsplaner brukes for å følge opp kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner eller krav fastsatt i områderegulering. Det er to typer reguleringsplaner; områderegulering og detaljregulering. Planene er juridisk bindende og består av plankart med tilhørende bestemmelser og beskrivelse. Planene behandles i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven.

Handlingsprogram

Handlingsprogrammet knytter sammen mål, tiltak og prioriteringer og sikrer sammenhengen mellom oppfølgingen av kommunes planer og økonomiplanlegging. De økonomiske rammene bygger på rammefaktorer i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

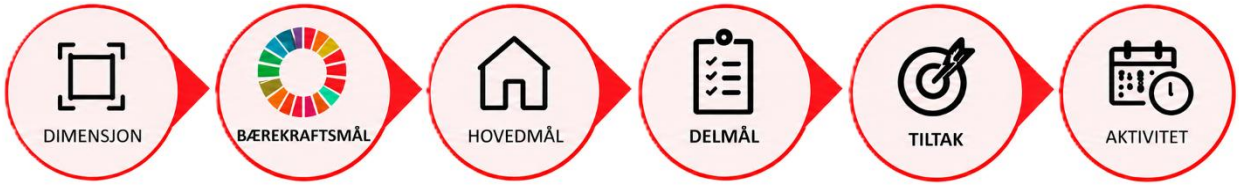
Kommunens handlingsprogram omfatter kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan med årsbudsjett:

- Handlingsdelen har en tidshorisont på 4 år og skal rulleres årlig. Det inneholder mål for hva som skal oppnås i perioden og tiltakene som skal føre dit.
- Økonomiplanen viser hvilke konsekvenser tiltakene har for kommunens økonomi på sikt. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanen har et 4. års perspektiv med årsbudsjettet som første år. Planen rulleres årlig.
- Årsbudsjettet er kommunens bevilgningsdokument, det vil si at vedtatt budsjett angir hvilke rammer bystyret har bevilget til kommunens virksomhet det kommende året. Rammene er bindende for rammeområdene. Årsbudsjettet skal baseres på realistiske anslag for inntekter og utgifter i løpet av året.

Den røde tråden i plansystemet

Plansystemet skal sikre gjennomføring av politiske mål, tiltak og prioriteringer. Det skal være sammenheng og samsvar - en rød tråd - mellom de ulike nivåene i systemet

- fra dimensjoner, bærekraftsmål og hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel,
- via delmål og tiltak i kommunedelplaner og temaplaner,
- til prioriteringer av tiltak i handlingsprogrammet og aktiviteter i virksomhetsplaner.

Illustrasjonen viser den røde tråden i plansystemet.

Utarbeidelse av planer skjer i virksomhetsstyringssystemet.

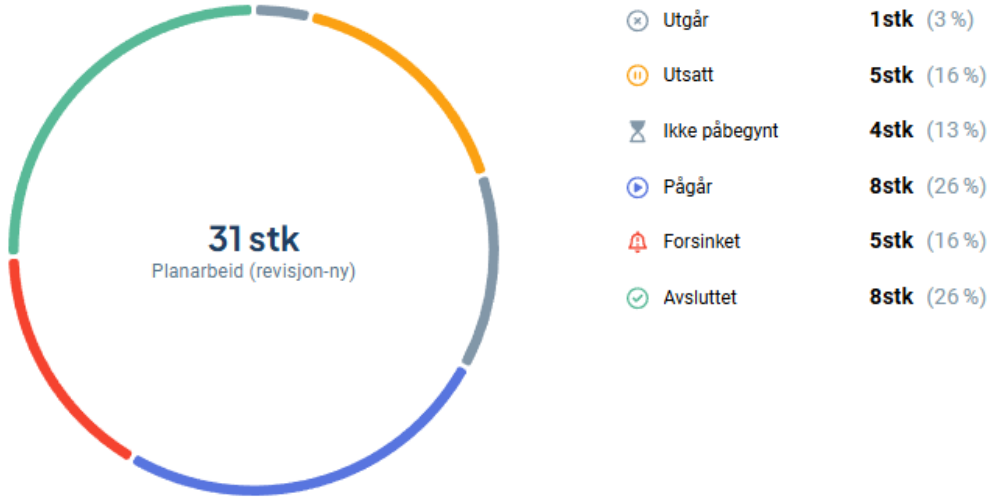
Vedtatte planer ligger ute på kommunens nettside (kristiansund.kommune.no).

Planer i planperioden

Planstrategi for 2024–2027 ble vedtatt i bystyret 7.3.2024.

29 planer inngår i vedtatt planstrategi. 1 plan er kommet til etter at planstrategien ble vedtatt. I tillegg inngår kommunens handlingsprogram i oversikten.

Diagrammet under viser statusfordelingen for planarbeidet samlet ved utgangen av oktober 2026: 1 utgår, 5 utsatt, 4 ikke påbegynt, 8 avsluttet og 13 pågår - hvorav 5 er forsinket.

Tabellene under viser status per plan ved utgangen av oktober 2026.

Planer i henhold til planstrategi

Kommuneplan

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Kommuneplanens samfunnsdel 2024-2036	Revisjon	2024-04-01	Avsluttet

Kommuneplan - handlingsdel

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Handlingsprogram 2027–2030	Ny	2026-04-22	Pågår

Kommunedelplan

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030	Revisjon	2027-01-01	Ikke påbegynt
Kommunedelplan for Frei - delområde 1 - Møst/Flatsetsund/Flatsetøy/Ohr	Ny	2024-06-20	Pågår
Kommunedelplan for Frei - delområde 2	Ny	2027-01-01	Ikke påbegynt
Oppvekstplan 2019-2027	Ny	2026-03-01	Utsatt

Temaplan

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028	Revisjon	2024-04-01	Avsluttet
Bibliotekplan	Ny	2024-04-01	Pågår
Boligsosial plan	Ny	2022-09-08	Pågår
Campus Kristiansund - bygging av langvarige partnerskap	Ny	2024-04-01	Pågår
Energiplan 2026-2029	Revisjon	2025-05-07	Forsinket
Hovedplan for avløp og vannmiljø 2026-2036	Revisjon	2024-10-03	Pågår
Hovedplan for vannforsyning 2027-2037	Revisjon	2022-02-03	Forsinket
Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2026-2030	Revisjon	2025-10-01	Utsatt
Kommunal Digital Gestalt	Revisjon	2024-05-01	Utgår

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Kompetansebehov og rekruttering 2026–2029	Ny	2024-04-01	Avsluttet
Kristiansund kommune - en attraktiv og nyskapende arbeidsgiver 2023–2026	Revisjon	2026-01-01	Pågår
Kulturskoleplan	Ny	2024-10-31	Utsatt
Kunstplan	Ny	2024-10-01	Utsatt
Næringsplan 2024 - 2028	Ny	2022-09-28	Avsluttet
Overordnet beredskapsplan	Revisjon	2020-01-06	Avsluttet
Parkeringspolitisk plan 2027-2032	Revisjon	2026-01-27	Pågår
Plan for frivillighet	Ny	2026-01-01	Ikke påbegynt
Plan mot avfall på avveie 2026 - 2032	Revisjon	2025-02-17	Forsinket
Samferdselsplan	Ny	2026-04-25	Ikke påbegynt
Trafikksikkerhetsplan 2027-2030	Revisjon	2025-09-18	Forsinket
Vi skal være der barna er!	Ny	2024-10-22	Avsluttet

Reguleringsplan

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Omregulering av et eller flere av områdene: Løkkemyra, Innlandet, H. Brinchmannsvei og/eller Stortua	Revisjon	2026-01-02	Utsatt
Oppheving av eldre reguleringsplaner i området ytrebydel/Batterihammeren/ Stavnesveien	Revisjon	2024-06-20	Forsinket

Interkommunale planer

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Veteranplan 2024-2028	Revisjon	2023-05-01	Avsluttet

Øvrige planer

Temaplan

Plandokument	Planarbeid	Planlagt oppstart	Status
Eiendomsstrategi 2025-2034	Revisjon	2024-08-20	Avsluttet

Styringssystemet

Styringssystemet er todelt og omfatter virksomhetsstyringssystem og kvalitetssystem. Integrasjoner med ulike fagsystem og databaser bidrar til effektiv dataflyt.

Virksomhetsstyringssystemet

Virksomhetsstyringssystemet Stratsys er et ledelsesverktøy som forenkler og effektiviserer prosesser og ivaretar styring og kontroll i virksomheten. Systemet omfatter

- plan- og rapporteringsprosesser
- ulike styringsmodeller innenfor mål- og resultatstyring, bærekraft, politiske vedtak, eierstyring, statlige tilsyn, egenkontroll, økonomi, læring og forbedring samt forskning og innovasjon
- årshjul som visualiserer tidspunkt for hendelser og prosesser

Kvalitetssystemet

Kvalitetssystem bidrar til kvalitetsledelse-/styring og kvalitetsforbedring i hele organisasjonen. Systemet omfatter

- risikostyring og ROS-analyser (risiko- og sårbarhetsanalyser)
- dokumentasjon og dokumentstyring
- rapportering og behandling av avvik/uønskede hendelser og forbedringsforslag
- korrigerende tiltak
- årshjul for aktiviteter

Den røde tråden i styringssystemet

Styringssystemet skal sikre implementering og oppfølging av det som er planlagt og vedtatt. God styring skal sikre betryggende kontroll og kontinuerlig forbedring i virksomheten basert på mål- og resultatstyring, internkontroll og risikostyring.

Det skal være en rød tråd i kommunens styringskjede

- fra kommuneplanens samfunnsdel
- via handlingsprogrammet
- til periodisk rapportering/årsrapport

Illustrasjonen viser den røde tråden i styringskjeden.

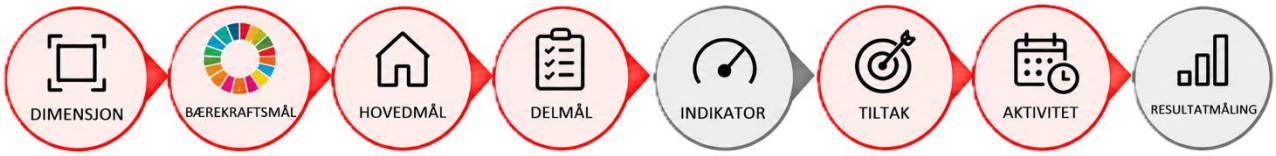
Der det er mulig skal det også være en rød tråd mellom ulike fagsystem.

Illustrasjonen viser et eksempel på den røde tråden fra virksomhetsstyringssystemet og ut til kvalitetssystemet og saksbehandlings- og arkivsystemet. Referanse til henholdsvis id-nummer og sak-/arkivnummer utgjør den røde tråden mellom systemene.

Mål- og resultatstyring

Kommunens mål- og resultatstyring er basert på den røde tråden i plansystemet. Indikatorer og resultatmålinger gjør det mulig å følge med på graden av måloppnåelse, og korrigere retning ved behov.

Illustrasjonen viser den røde tråden i plansystemet med målepunkter.

Taksonomi/klassifiseringsmodeller letter arbeidet med å sortere og finne gode og riktige indikatorer og resultatmålinger.

En emisjonskatalog, som omfatter omregnede data fra de tre bærekraftsdimensjonene økonomi, sosial og miljø, er under utvikling. Oppslagsverket skal hjelpe oss med å få reelle, sammenlignbare og beslutningsrelevante bærekraftsdata.

RAKID er modellen kommunen benytter for å kunne velge aktiviteter som har høyest effekt på målene vi har satt oss. RAKID, hvor resultatet (R) definerer hvilke aktiviteter (A) som skal iverksettes. Aktivitetene bygger på kunnskap (K), både menneskelig og kunstig. For å ha den nødvendige kunnskapen trenger vi lett tilgjengelig informasjon (I) som definerer hvilke data (D) vi trenger å samle inn.

Mål- og resultatstyringen har en egen klimadel som omfatter innsamling, analyse og rapportering av klimadata for å overvåke og styre klimaeffekter og utslipp. Klimadataene benyttes til utarbeidelse av kommunens klimabudsjett og klimaregnskap.

Prioritering av bærekraftsmål og aktivitetsutvelgelse gjennomføres i egne system/plattformer, henholdsvis Påkobla Styri og Påkobla Vegvisr, mens oppfølging og rapportering skjer i kommunens virksomhetsstyringssystem.

Internkontroll og risikostyring

Kommunen skal ha risikobasert internkontroll - risikostyring - for å forebygge og unngå uønskede hendelser.

Formålet med risikostyring er å identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko slik at den er innenfor akseptabelt nivå. ROS-analyser er et viktig hjelpemiddel for risikostyring og bidrar til at ledere og ansatte får økt bevissthet om risikoer i egen virksomhet og motiveres for forebyggende arbeid, nødvendige endringer og forbedringer. Risikostyring ivaretas også gjennom god avviksbehandling hvor rapporterte hendelser blir analysert/vurdert og nødvendige tiltak iverksatt for å forebygge/hindre gjentakelse.

Internkontroll er systematisk arbeid og dokumentasjon av egen praksis, forbedring av arbeidsmetoder og samhandling for å sikre måloppnåelse samt unngå lovbrudd og andre uønskede hendelser.

Internkontroll er en del av kommunes egenkontroll. Egenkontrollen er todelt, og består både av kontrollutvalgets virksomhet og kommunedirektørens internkontroll med administrasjonens virksomhet

- Kontrollutvalget fører løpende kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av bystyret. På bestilling fra kontrollutvalget gjennomfører kommunens revisor forvaltningsrevisjoner, regnskapsrevisjoner/etterlevelseskontroller og eierskapskontroll.
- Kommunedirektørens internkontroll er den samlede kontrollen administrasjonen fører med egen virksomhet.

Statlige tilsyn kommer i tillegg til kommunens egenkontroll. Statsforvalteren og andre tilsynsmyndigheter fører tilsyn med kommunens plikter samt kommunens internkontroll med pliktene.

Resultater fra kommunens egenkontroll og statlige tilsyn registreres og behandles i kvalitetssystemet. Prosess og resultat følges opp i virksomhetsstyringssystemet.

Kommunelovens krav til internkontroll

Virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering (§ 25-1a):

- Mål og oppgaver fremgår av dokumentene i kommunens styringskjede (kommuneplanens samfunnsdel - handlingsprogram - årsrapport) og i kommunens planverk.
- Organisasjonskart er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Nødvendige rutiner og prosedyrer (§ 25-1b):

- Dokumentasjon relatert til kvalitet og internkontroll (retningslinjer, prosedyrer, veiledninger, sjekklister, flytkart med mer) er samlet og lagret i kvalitetssystemet. Dette omfatter all dokumentasjon på alle nivåer i organisasjonen, som skal være tilgjengelig for alle ansatte i den daglige utøvelsen av arbeidet.

Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik (§ 25-1b):

- Avvik og forbedringsforslag meldes, behandles og følges opp i kvalitetssystemet.
- ROS-analyser gjennomføres i kvalitetssystemet.

Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig (§ 25-1c):

- Kommunens prosedyrer for internkontroll skal dokumenters på lik linje med øvrig dokumentasjon i kvalitetssystemet. Dette omfatter ulike former for internkontrolltiltak med tilhørende maler for gjennomføring.
- Viktige aktiviteter i internkontrollen dokumenteres i virksomhetenes årshjul.
- Internkontrollen rapporteres/dokumenteres i sin helhet i kommunens periodiske rapporter.

Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll (§ 25-1d):

- Evaluering, læring og forbedring skjer fortløpende gjennom oppfølging og analyse av avvik og avviksstatistikk, bruk av risikovurderinger/ROS-analyser og oppdatering av dokumentasjon for kvalitet og internkontroll (dokumentrevisjoner) i kvalitetssystemet samt styringsinformasjon fra styringsmodeller og rapportering i virksomhetsstyringssystemet.

Læring og forbedring

Overvåking av internkontrollen skjer gjennom interne revisjoner og ledelsens gjennomgang. Slik sikrer vi at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig læring og forbedring. Kartlegging/tilbakemeldinger gjennom undersøkelser og medvirkning fra folkevalgte, ansatte, brukere og innbyggere er også viktige elementer i kommunens kvalitets- og forbedringsarbeid.

Resultater registreres og følges opp i virksomhetsstyringssystemet.

Resultatoppfølging og rapportering

Systematisk og strukturell resultatoppfølging og rapportering er en viktig del av styringsprosessen, og en forutsetning for å sikre kontinuerlig videreutvikling av tjenestene, forvaltningen og samfunnet.

Oppfølging/rapportering i styringsmodeller og utarbeidelse av rapporter skjer i virksomhetsstyringssystemet.

Periodiske rapporter gir en underveisvurdering av status og måloppnåelse for utvalgte hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel, mens årsrapporten gir en samlet vurdering av status og måloppnåelse for alle hovedmålene.

Vedtatte rapporter ligger ute på kommunens nettside (kristiansund.kommune.no).

Eierstyring

Illustrasjonen viser oppbygningen av kommunens eierskapsmelding.

Eierskapsmeldingen er det overordnede politiske styringsinstrumentet for kommunens eierstyring. Dokumentene eierskapspolitikk og eierskapsberetning utgjør kommunens eierskapsmelding.

Eierskapspolitikk

Eierskapspolitikken utgjør rammeverket, det vil si kommunens formål med eierinteressene og prinsipper for forvaltning av selskaper og eiendeler. Eierskapspolitikken rulleres hvert fjerde år etter valg.

Eierskapsberetning

Eierskapsberetningen er kommunens årlige rapportering om kommunale eierinteresser. Beretningen gir en samlet oversikt over kommunens eierportefølje ved utgangen av rapporteringsåret, sentrale bevegelser i valgperioden, og utfyllende informasjon om kommunens hel- og deleide aksjeselskaper, kommunale foretak og interkommunale selskaper.

Eierskapsmeldingen (politikk og beretning) ligger ute på kommunens nettside (kristiansund.kommune.no).

Kommunens folkevalgte oppdateres kvartalsvis om sentrale endringer i de ulike selskapene gjennom kunngjøringer fra registeropplysningene i Brønnøysundregistrene.

Offentlige data knyttet til selskap og økonomi oppdateres via integrasjoner mot henholdsvis Brønnøysundregistrene og Proff Forvalt.

Ajourhold av selskaper, rapportering og utarbeidelse av styringsdokumenter skjer i virksomhetsstyringssystemet.

Forskning og innovasjon

Utvikling gjennom forskning og innovasjon skal bidra til å finne gode og bærekraftige løsninger som sikrer kontinuerlig videreutvikling av tjenestene, forvaltningen og samfunnet. Forskning, medforskning og kommunens avdeling for utvikling og innovasjon (AUDI) spiller en viktig rolle i dette arbeidet.

Kommunens digitale plan - Kommunal Digital Gestalt (KDG) - ligger til grunn for arbeidet med fremtidsrettet innovasjon.

Forskning i og for de kommunale tjenesten er en av flere strategier for å bedre kunnskaps- og samhandlingsbehovet i stadig mer komplekse kommunale tjenester. Mer forskning vil styrke kvaliteten i tjenestene, bidra til ny kunnskap om helse og sykdom, noe som er nødvendig blant annet for å møte langsiktige utfordringer, slik som nye brukergrupper og flere eldre. Kristiansund kommune legger til rette for partnerskap med forskningsinstitusjoner. Målet er å evaluere eller utvikle metoder som gir bedre kvalitet og mer effektiv ressursbruk.

Les mer om forskning og medforskning på kommunens nettside (kristiansund.kommune.no)

AUDI - avdeling for utvikling og innovasjon **-** utvikler programvare og driver tjenestedesign og -forbedring for både egen og andre kommuner. Avdelingen lager løsninger både for ansatte og kommunens innbyggere.

Les mer om utvikling og digital innovasjon på kommunens nettside (kristiansund.kommune.no)

NORDMØRSSTRATEGIEN

Nordmørsstrategien er den overordnet strategi for samarbeidet mellom Nordmørskommunene Aure, Averøy, Gjemnes, Kristiansund, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll, gjennom Nordmøre Interkommunalt Politisk Råd (NIPR).

Visjonen for det regionale samarbeidet er; VI LØFTER NORDMØRE - SAMMEN!

- Vi styrker felles gjennomslagskraft ved faglig og politisk samarbeid.
- Vi tar tak i det vi selv kan gjøre noe med, med tillit til hverandre.
- Vi skal framsnakke de som lykkes og heie på de som tør.
- Vi tenker omdømme i alt vi gjør.

Hovedmålet er et bærekraftig og attraktivt Nordmøre.

Strategien bygger på Telemarksforskning sin analyse av regionens attraktivitet for bosetting og næringsutvikling:

- Nordmørsløftet for bolyst og bostedsattraktivitet
    - Vi skaper og utvikler gode nærmiljø og tettsteder i alle kommuner.
    - Vi skal ha et sterkt regionsenter i en samskapende region.
    - Vi ser på, og verner om, kultur og natur som verdifulle for trivsel og mangfold.
    - Vi utvikler gode tjenester der innovasjon er vår vei.
- Nordmørsløftet for næringsattraktivitet
    - Næringsliv og kommuner er samsnakket og koordinert.
    - Økt kompetanse til arbeidsmarkedets behov.
    - Vi bygger regionen sammen.

Les om Nordmørsstrategien på nettsidene til Nordmøre IPR (nipr.no).

Nordmørsstrategien vil revideres med ny administrativ leder og ny politisk ledelse på plass.

Prioriterte mål for kommunenes arbeid med Nordmørsstrategien

Vi skaper og utvikler gode nærmiljø og tettsteder i alle kommuner:

- Gjennomføre utviklingsprosjekter for attraktive byer og tettsteder. Involvere yngre voksne i utviklingsarbeidet, spesielt kvinner.
    - Hvordan har kommunene definert sitt sentrum med ønskede tilbud i sine planer?
    - Hvilke sentrumsutviklingsprosjekter har kommunene?
    - Hvordan involverer kommunene yngre voksne i utviklingsprosjekter?
    - Nordmøre skal ha god tilgang på attraktive boliger for ulike behov.
    - Boligutvikling, erfaringsutveksling og samarbeid med Husbanken.

Vi skal ha et sterkt regionsenter i en samskapende region:

- Kristiansund skal være Nordmørsbyen og pådriver i det regionale samarbeidet.
    - Kan Kristiansund kommune invitere kommunene med i et eller to prosjekter og -tiltak som styrker samarbeidet?

Vi utvikler gode tjenester der innovasjon er vår vei:

- Vi skal samarbeide om tjenesteutvikling og tjenesteinnovasjon.
    - Definere et felles utviklings-/innovasjonsprosjekt.
    - Styrke det digitale samarbeidet gjennom IKT-Orkidé.

Kompetanse til arbeidsmarkedets behov:

- Markedsføre mulighetene, tilbudene og fordelene på Nordmøre bedre overfor innbyggere, studenter og potensielle hjem- og tilflyttere.
    - Kommunene informerer ut om utdanningstilbudet lokalt – lage en plan?
- Samarbeid om målrettet rekruttering, integrering og kompetansetiltak for kommunale arbeidsplasser.
    - Kompetansekartlegging internt i Kristiansund kommune gjennomført gjennom Temaplan om kompetansebehov og rekruttering, med tilhørende delplaner for hver enhet.
    - Status BliMedHit.
    - Sette fokus på gode løsninger for etter- og videreutdanningstilbud (EVU) for ansatte i kommunene.

OMSTILLING

Kompetanse og rekruttering

Kristiansund kommune står overfor store endringer i befolkningens behov for tjenester. Tilgangen på arbeidskraft og nødvendig kompetanse blir mindre. Kommunens økonomiske handlingsrom er begrenset. Vi må derfor tilpasse tjenestene til endrede behov og bruke kompetansen og ressursene våre bedre.

Fra planlegging til gjennomføring

Gjennom 2026 har kommunen arbeidet systematisk med kompetansebehov, rekruttering, bemanning, organisering og omstilling. Temaplan om kompetansebehov og rekruttering 2026–2029 gir felles retning for arbeidet. Delplanene konkretiserer behov, utfordringer og tiltak i den enkelte tjeneste.

Arbeidet har gitt oss viktig erfaring. Vi ser tydeligere at kompetanse og rekruttering ikke kan planlegges uavhengig av tjenestebehov, bemanning, arbeidstid, økonomi og organisering.

Vi må vite hvilke tjenester innbyggerne trenger, hvilken kompetanse oppgavene krever, når behovene oppstår, og hvordan arbeidet kan organiseres innenfor tilgjengelige ressurser.

Vi har også erfart at planer ikke skaper resultater alene. Det krever tydelig ledelse, involvering, prioriteringer og systematisk oppfølging.

Nødvendig kompetanse og bemanning – til rett tid

Kommunen skal fortsatt være en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer, utvikler og beholder kompetente medarbeidere. Samtidig må vi erkjenne at framtidens bemanningsutfordringer ikke kan løses gjennom rekruttering alene.

Vi må bruke kompetansen vi allerede har, bedre. Det krever god oppgavedeling, samarbeid mellom yrkesgrupper og en bemanning som er tilpasset tjenestenes faktiske behov gjennom døgnet, uken og året. Arbeidstidsplanlegging er en viktig del av dette arbeidet.

En god arbeidsplan eller turnus starter ikke med å fordele vakter. Den starter med å kartlegge tjenestebehovet og utarbeide en bemanningsplan som viser hvilken kompetanse og bemanning som må være tilgjengelig til ulike tider.

Deretter skal arbeidstiden organiseres slik at tre hensyn ivaretas samtidig:

- **Forsvarlige tjenester:** Innbyggerne skal få nødvendige tjenester med riktig kompetanse og bemanning.
- **Et fullt forsvarlig arbeidsmiljø:** Arbeidstidsordningene skal ivareta medarbeidernes helse, sikkerhet og velferd.
- **Bærekraftig ressursbruk:** Bemanning og arbeidstid skal planlegges innenfor vedtatte økonomiske rammer.

Arbeidet skal skje innenfor lov- og avtaleverket og med nødvendig medvirkning fra ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten.

Kommunen har gjennom 2026 arbeidet med å tydeliggjøre ansvar, myndighet og en felles arbeidsmåte for arbeidstidsplanlegging. Arbeidet omfatter hele prosessen fra kartlegging av tjenestebehov til utarbeidelse, drøfting, vurdering, fastsetting, iverksetting og evaluering av arbeidsplaner.

Arbeidsmiljø og sykefravær er en del av helheten

Kommunens høye sykefravær er en betydelig utfordring. Det påvirker medarbeiderne, kontinuiteten i tjenestene, kvaliteten og økonomien.

Arbeidet med å forebygge og redusere sykefravær må derfor ses i sammenheng med hvordan vi organiserer, bemanner og leder tjenestene.

God arbeidsplanlegging, riktig kompetanse, tydelige roller og et forsvarlig arbeidsmiljø er viktige forutsetninger.

Arbeidsmiljø og HMS skal inngå i vurderingene når vi endrer oppgaver, bemanning, arbeidstid og organisering. Vi skal forebygge belastninger og samtidig sikre at tjenestene kan opprettholdes ved høyt fravær.

Tydelig ansvar og felles retning

Kommunen har gjennomført organisatoriske endringer og arbeidet med å tydeliggjøre ansvar og myndighet i lederlinjen.

Vi må organisere for ansvar, men lede for helhet.

Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for kommunens virksomhet. Assisterende kommunedirektør, økonomisjef, IT-sjef, kommunalsjefer og enhetsledere skal innenfor sitt ansvar og sin delegerte myndighet omsette felles mål til prioriteringer og tiltak.

Kommunen skal ha felles rammer, prosedyrer og prinsipper. Samtidig må løsningene utvikles nær tjenestene, der kunnskapen om arbeidets art, kompetanse- og bemanningsbehov, og arbeidsmiljø finnes. Dette gjelder også arbeidstidsplanlegging. Arbeidsplaner og turnuser må utvikles ut fra behovene på den enkelte arbeidsplass, innenfor kommunens felles rammer og i samarbeid med ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten.

Felles arbeidsmåte for omstilling og utvikling

Kommunen har utviklet en felles åttestegsmodell for omstilling. Modellen skal bidra til at vi arbeider systematisk fra organisering og forankring, via kartlegging og analyse, til tiltak, gjennomføring, oppfølging og læring.

Temaplanen og delplanene skal brukes aktivt i dette arbeidet. De skal bidra til at vi prioriterer tiltak ut fra dokumenterte behov og vurderer konsekvensene for tjenester, ansatte og økonomi.

Gjennom handlingsprogramperioden 2027–2030 skal kommunen særlig prioritere:

- Langsiktig planlegging av kompetanse og bemanning ut fra framtidige tjenestebehov.
- Bedre oppgavedeling og samarbeid på tvers av tjenester og yrkesgrupper.
- Systematisk arbeidstidsplanlegging med utgangspunkt i tjenestebehov, bemanningsplaner, arbeidsmiljø og økonomi.
- Målrettet kompetanseutvikling, rekruttering og tiltak for å beholde medarbeidere.
- Forebyggende arbeidsmiljøarbeid og systematisk oppfølging av sykefravær.
- Bruk av teknologi og nye arbeidsmåter som bidrar til forsvarlige og bærekraftige tjenester.
- Gjennomføring, evaluering og oppfølging av tiltak som gir dokumenterbare forbedringer.

Fra planer til resultater

Arbeidet skal være en del av kommunens ordinære virksomhetsstyring. Gjennom styringsdialogen skal vi følge opp hvordan tiltakene påvirker tjenestekvalitet, kompetanse, bemanning, arbeidstidsordninger, arbeidsmiljø og økonomi.

Vi skal bruke erfaringene til å lære, korrigere og forbedre arbeidet underveis.

Målet er fortsatt å sikre forsvarlige tjenester, være en attraktiv arbeidsgiver og utvikle en langsiktig og bærekraftig bemanning.

Det krever at vi ser fag, folk, penger og digitalisering i sammenheng, og at vi bruker denne kunnskapen til å gjøre nødvendige endringer.

Vi må ikke bare planlegge for framtiden. Vi må endre måten vi arbeider på, slik at vi er bedre rustet til å møte den.

Økonomi

Sunn økonomisk drift gjennom varig omstilling

Kristiansund kommune står fortsatt i et krevende økonomisk bilde. Gjennom strakstiltak og tett oppfølging gjennom 2025 endte merforbruket på 8,8 millioner kroner, som ble dekket av disposisjonsfondet. Resultatet ble bedre enn budsjettert, tiltakene virket dempende på kostnadsutviklingen, og situasjonen ved utgangen av 2025 var noe bedre enn året før. Regnskapet viser et positivt netto driftsresultat i 2025, men det skyldes avsetninger til bundne fond som ikke kan disponeres fritt. Driften måtte likevel finansieres med midler fra disposisjonsfondet og det underliggende handlingsrommet er svakere enn resultatet gir inntrykk av. Omstillingen går fortsatt saktere enn endringene i rammebetingelsene.

Reservene er tatt ned over tre år. Ved utgangen av 2022 hadde kommunen 139 millioner kroner på disposisjonsfond. Ved utgangen av 2025 var det 41 millioner kroner. I 2026 viser prognosene at det vil benyttes 24 millioner kroner av fondet til å dekke merforbruk i tjenesteproduksjonen og lavere skatteinngang. Dersom prognosene treffer, går kommunen inn i 2027 med en reserve på om lag 17 millioner kroner. Til sammenligning måtte kommunen dekke et merforbruk på 66 millioner kroner i 2024. Et nytt år med tilsvarende svikt kan ikke lenger dekkes av fondet, og risikoen for innmelding i ROBEK, med statlig kontroll av budsjett og låneopptak, blir reell.

Regjeringen er i statsbudsjettet for 2027 tydelig på at kommunene selv, gjennom god økonomistyring, er ansvarlige for å tilpasse aktiviteten til inntektene og holde balanse i egen økonomi. Inntektsveksten ventes å bli mer moderat i årene som kommer, og sektoren vil være avhengig av godt omstillingsarbeid og god ressursutnyttelse for å opprettholde økonomisk balanse. Realveksten i frie inntekter gir kommunene et handlingsrom på 0,4 milliarder kroner utover de demografiske merkostnadene, samlet for hele landet. Kommuner som har brukt midlertidig merskattevekst til å utvide tjenestetilbudet, har ifølge regjeringen pådratt seg høyere varige kostnader enn inntektsgrunnlaget tilsier, og både staten og innbyggerne må ha realistiske forventninger til det kommunale tjenestetilbudet. Rentenivået ventes å holde seg høyt gjennom 2027. Veksten i frie inntekter for 2027 ligger i nedre grense av det som ble varslet i kommuneproposisjonen i mai. For Kristiansund ble rammene dermed strammere enn forutsatt i budsjettarbeidet, og deler av tiltak fra den påstartede omstillingsprosessen måtte tas inn allerede i dette handlingsprogrammet.

Kristiansund kommune står dermed overfor samme realitet som resten av kommunesektoren, men med et svakere utgangspunkt. Kommunesektoren samlet hadde et netto driftsresultat på 2,6 % i 2025. Kristiansund hadde 0,4 %. Kommunen må derfor skape balansen gjennom egne vedtak og varige grep.

Investeringsvilje og driftsevne

Kommunen viser en aktiv investeringsvilje. Nytt sykehjem og ny barneskole på Omsundet ligger inne i planperioden, og låneopptaket er dimensjonert for begge. Dette er nødvendige investeringer i en by der antall innbyggere over 80 år øker med nær en tredel fram mot 2030. Samtidig har investeringene en pris i driften. Renter og avdrag øker fra 348 millioner kroner i 2025 til 444 millioner kroner i 2030. Tjenesteproduksjonen gir et brutto driftsresultat på om lag 100 millioner kroner årlig, og hele dette overskuddet går med til å betjene gjeld. Kommunedirektørens forslag legger opp til bruk av disposisjonsfond i 2027 og i 2029. Reservene vi har i dag, er i praksis brukt opp i 2027.

Det som bygges, skal også driftes. Kostnadene ved å drive det nye sykehjemmet fra 2031 er ikke innarbeidet i dette handlingsprogrammet, og med dagens driftsnivå har kommunen ikke økonomisk rom for dem. Handlingsprogrammet 2027–2030 løser derfor ikke kommunens økonomiske utfordring. Det synliggjør den.

Omstilling - minst 100 millioner kroner på fire år

Kommunedirektøren har på denne bakgrunn satt i gang en omstillingsprosess som skal redusere kommunens budsjetterte netto driftsutgifter med minst 100 millioner kroner i løpet av de neste fire årene. Dette er i tillegg til tiltak som allerede er vedtatt i gjeldende økonomiplan. Av beløpet er om lag 23 millioner kroner innarbeidet i dette handlingsprogrammet. Noen tiltak er varig, noen har kun midlertidig effekt. Resten må finnes gjennom omstillingsprosessen i 2027. Gjennomføres omstillingen som planlagt, får kommunen et positivt netto driftsresultat fra 2028 og kan igjen begynne å bygge opp disposisjonsfondet.

Beløpet er et minimum. Merforbruk i tjenestene og nye vedtak uten finansiering kommer i tillegg og øker behovet tilsvarende. Det krever budsjettdisiplin gjennom hele perioden.

Omstillingen skal gjennomføres planmessig og rettferdig, ikke som et flatt kutt. Hvordan organisasjonen skal arbeide for å få dette til, med kompetanse, bemanning og ledelse, er beskrevet i kapittelet om Kompetanse og rekruttering.

Veien videre

Høsten 2026 og første kvartal 2027 benyttes til å utrede og beregne tiltakene. Bystyret får en samlet sak om omstillingen i juni 2027. Tiltak planlegges iverksatt fra høsten 2027 og innarbeides i handlingsprogrammet 2028–2031. Nye større investeringer må vente til kommunen igjen har økonomisk handlingsrom til å bære disse.

Omstillingsarbeidet skal sikre at kommunen får langsiktig økonomisk balanse, gjenoppbygde reserver og evne til å drifte de byggene kommunen nå investerer i. De neste årene blir preget av budsjettdisiplin og prioritering. Kommuneloven krever at den økonomiske handleevnen ivaretas over tid. Det betyr at dagens drift skal finansieres av dagens inntekter, og at gjelden kommunen tar opp for å bygge for framtiden, ikke skal betales med svakere tjenester for dem som kommer etter oss. Målet er fortsatt å levere tjenester med riktig kvalitet, samtidig som kommunen står støtt økonomisk, også i møte med framtidens utfordringer.

ØKONOMI

Handlingsregler

For å sikre bærekraftig økonomistyring og etterleve kommunelovens krav til økonomisk balanse over tid, legger kommunen følgende prinsipper for økonomisk styring til grunn:

- Kommunen skal ha et netto driftsresultat på minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter over tid.
- Disposisjonsfondet bør over tid utgjøre minimum 5 % av brutto driftsinntekter.
- Egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer skal være minimum 25 %.
- Veksten i langsiktig gjeld eksklusivt startlån og selvkostområder bør over tid ikke overstige veksten i frie inntekter.

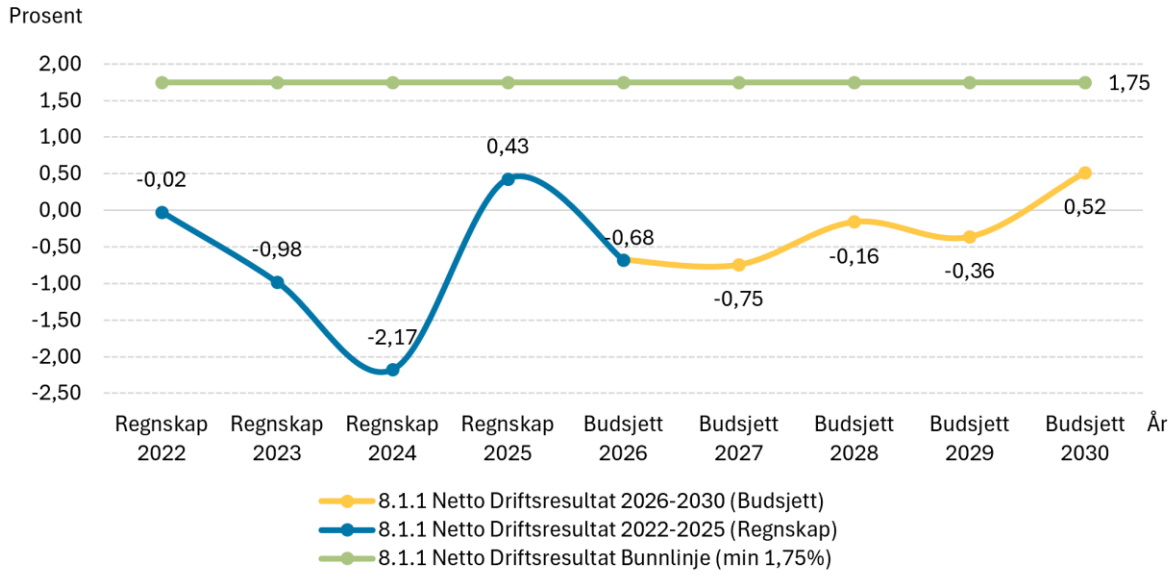
Handlingsreglene er vedtatt i gjeldende økonomireglement. Disse prinsippene skal følges opp og konkretiseres i handlingsdelen av kommunens økonomiplan. Ved eventuelle avvik fra reglene i en planperiode skal dette omtales eksplisitt, med tilhørende begrunnelse og vurdering av konsekvenser for kommunens økonomiske bærekraft.

Handlingsreglene benyttes som en del av beslutningsgrunnlaget i budsjett- og økonomiplanprosessen. Forholdet mellom investeringer, drift, fondsreserver og gjeldsutvikling vil være et resultat av kommunens prioriteringer.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan 2027–2030 overholder én av de fire handlingsreglene, egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer. Handlingsreglene for netto driftsresultat, disposisjonsfond og vekst i langsiktig gjeld overholdes ikke i planperioden. Årsaken er at driftsnivået fortsatt er høyere enn inntektene kan bære, samtidig som renter og avdrag øker som følge av vedtatte investeringer.

Sammenlignet med forrige økonomiplan viser forslaget større avvik fra handlingsreglene i starten av perioden og mindre avvik mot slutten. Netto driftsresultat er negativt i 2027, 2028 og 2029 og positivt først i 2030, og disposisjonsfondet er i praksis oppbrukt i 2027. Det er gjennom omstillingsprosessen - beskrevet i forrige kapittel - at kommunen skal komme tilbake til et driftsnivå der handlingsreglene kan oppfylles.

Netto driftsresultat - minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter

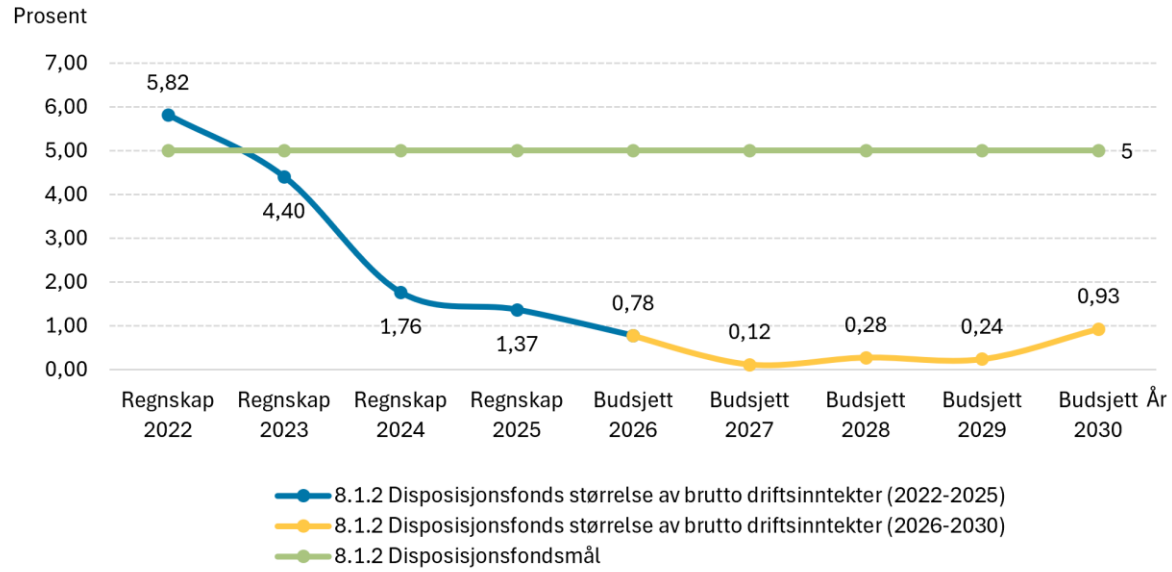

Grafen viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Den blå linjen viser regnskapsførte tall for 2022–2025, og den gule linjen viser budsjettert utvikling for 2026–2030. For regnskapsårene er resultatet målt mot brutto driftsinntekter. For budsjettårene er det målt mot sum generelle driftsinntekter i bevilgningsoversikten, da budsjettet vedtas på netto rammer. Det gir noe høyere prosenttall for budsjettårene enn om brutto driftsinntekter var brukt.

Handlingsregelen for netto driftsresultat er en sentral indikator for kommunens økonomiske bærekraft. Det anbefalte måltallet for kommunesektoren er et netto driftsresultat på minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter. Dette nivået anses å være nødvendig for å kunne finansiere investeringer uten å øke lånegjelden, opprettholde tilstrekkelige reserver og håndtere uforutsette utgifter.

Netto driftsresultat var 0,43 % i 2025. For 2026 viser regulert budsjett et negativt resultat på 0,68 %. Kommunedirektørens forslag gir et negativt netto driftsresultat på 16,6 millioner kroner i 2027, 3,5 millioner kroner i 2028 og 8,0 millioner kroner i 2029, og et positivt resultat på 11,5 millioner kroner i 2030. Avstanden til måltallet er mellom 55 og 70 millioner kroner årlig i de tre første årene. Handlingsregelen overholdes ikke i planperioden.

Driften gir et overskudd før avskrivninger på om lag 323 millioner kroner i 2027, økende til 378 millioner kroner i 2030. Avskrivningene påvirker ikke netto driftsresultat, fordi de føres tilbake gjennom motpost avskrivninger. Netto finansutgifter på 340 millioner kroner i 2027 og 366 millioner kroner i 2030 er likevel høyere enn driftsoverskuddet i de tre første årene, og det er dette som gir det negative resultatet. Omstillingen må derfor både redusere driftsnivået og skape rom for de økte finansutgiftene.

Disposisjonsfond - minimum 5 % av brutto driftsinntekter

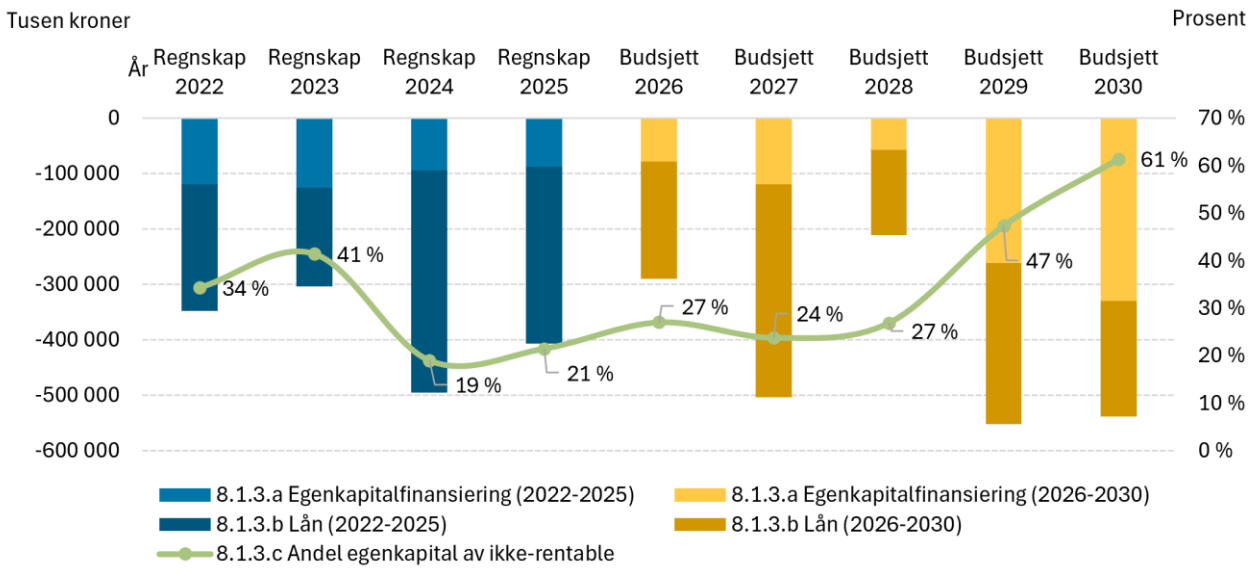

Grafen viser disposisjonsfondet i prosent av driftsinntektene ved utgangen av hvert år. Den blå linjen viser regnskapsførte tall for 2022–2025, og den gule linjen viser budsjettert utvikling for 2026–2030. Nevneren er den samme som for netto driftsresultat: brutto driftsinntekter for regnskapsårene og sum generelle driftsinntekter for budsjettårene.

Handlingsregelen for disposisjonsfond innebærer at fondet over tid skal utgjøre minst 5 % av kommunens brutto driftsinntekter. Det tilsvarer et disposisjonsfond på om lag 150 millioner kroner. Denne regelen overholdes ikke i planperioden.

Disposisjonsfondet var 139 millioner kroner ved utgangen av 2022 og 41 millioner kroner ved utgangen av 2025. Regulert budsjett for 2026 innebærer bruk av 24 millioner kroner, slik at fondet er om lag 17 millioner kroner ved inngangen til 2027. I forslaget brukes ytterligere 14,3 millioner kroner i 2027 og 1,2 millioner kroner i 2029, mens det avsettes 3,2 millioner kroner i 2028 og 15,2 millioner kroner i 2030. Fondet er dermed nede i om lag 2 millioner kroner i 2027 og om lag 20 millioner kroner i 2030. Kommunen har i praksis ingen reserve til å møte svikt i inntekter eller merforbruk i perioden. Nye avsetninger forutsetter at omstillingen kommunen iverksetter i perioden gir varig effekt.

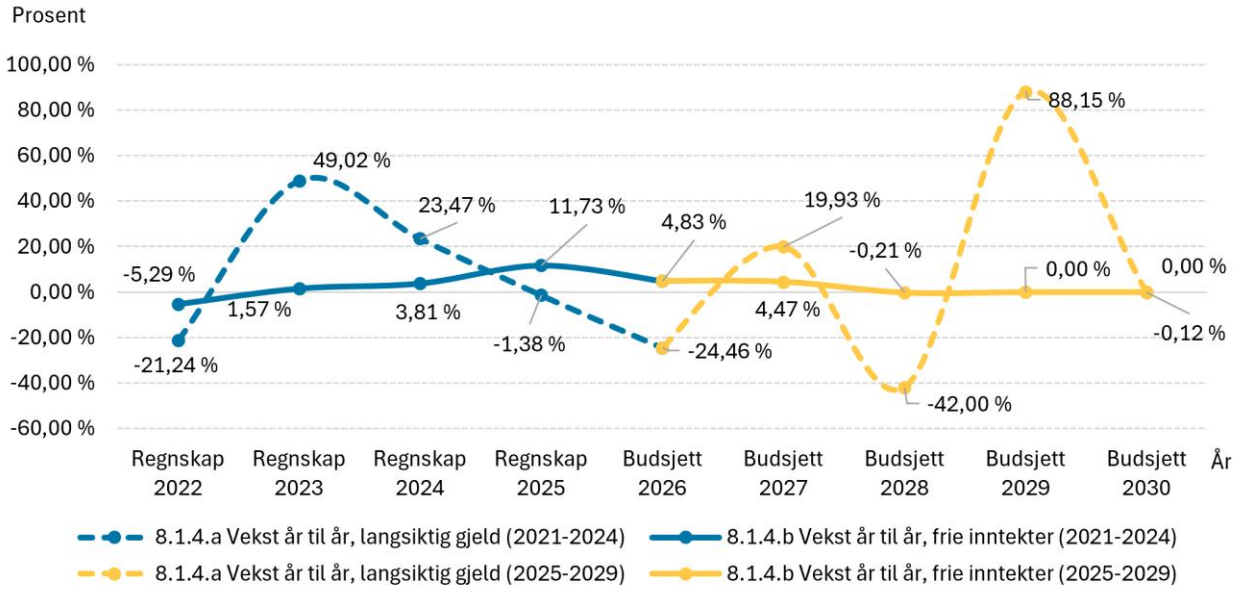
Egenkapitalfinansiering av ikke-rentable investeringer - minimum 25 %

Grafen viser hvor stor andel av de ikke-rentable investeringene som er egenkapitalfinansiert. De blå søylene viser egenkapital og bruk av lån i regnskapet for 2022–2025, og de gule søylene viser tilsvarende i budsjettet for 2026–2030. Den grønne linjen viser egenkapitalandelen i prosent. Momskompensasjon og tilskudd regnes som egenkapital.

Egenkapitalandelen var 19 % i 2024 og 21 % i 2025, under kravet på 25 %. I budsjettet er andelen 27 % i 2026, 24 % i 2027, 27 % i 2028, 47 % i 2029 og 61 % i 2030. Handlingsregelen overholdes i planperioden sett under ett, men ikke i 2027. Den sterke økningen fra 2028 til 2030 skyldes tilskuddet fra Husbanken til nytt sykehjem, som utbetales når plassene er ferdigstilt. Uten tilskuddet ville andelen ligget nær kravet gjennom hele perioden. Egenkapitalen består i hovedsak av momskompensasjon, tilskudd og salg av eiendom. Kommunen har ikke rom for å overføre midler fra drift til investering.

Veksten i langsiktig gjeld eksklusiv startlån og selvkostområder - ikke overstige veksten i frie inntekter

Grafen viser prosentvis vekst fra år til år i frie inntekter (heltrukket linje) og langsiktig gjeld eksklusive startlån og selvkostområder (stiplet linje). Fra og med 2028 vises en markant økning i langsiktig gjeld. Dette henger direkte sammen med oppstarten av byggingen av nytt sykehjem og ny skole på Frei, der hoveddelen av effekten fra skoleprosjektet kommer i 2028, mens sykehjemsprosjektet gir betydelig effekt i 2029 og 2030.

Handlingsregelen om at veksten i langsiktig gjeld ikke skal overstige veksten i frie inntekter overholdes ikke i planperioden.

Statlige rammebetingelser

Regjeringen legger i forslag til statsbudsjett opp til en realvekst i frie inntekter til kommunene med om lag 2,6 milliarder kroner. Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Dette er inntekter som kommunen kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

Forslag til statsbudsjett legger klare føringer for bruken av den totale realveksten, og økningen i frie inntekter er forutsatt å finansiere endring i folketall og alderssammensetningen, lønns- og prisvekst samt ulike oppgaveendringer knyttet til den kommunale tjenesteytingen. Av veksten på 2,6 milliarder kroner er 2,2 milliarder kroner anslått å gå til merkostnader som følge av befolkningsutviklingen.

Selv om kommunen får en nominell vekst i frie inntekter på 4,3 % fra 2026 til 2027, utgjør dette i praksis ingen styrking av økonomien. Økningen dekker knapt i hovedsak lønns- og prisvekst i tråd med forventet deflator på 3,8 % samt oppgaveendringer. Fra 2026 inngår økte pensjonskostnader i deflatoren.

Kommunesektoren har fått et betydelig redusert handlingsrom siden 2021. I statsbudsjettene for 2021 og 2022 ble den faktiske lønns- og prisveksten klart undervurdert, og de påfølgende årene har ekstraordinær merskattevekst skjult de underliggende utfordringene. Når skatteinngangen nå avtar, slår effekten av det høye kostnadsnivået fullt ut. For 2026 anslår regjeringen en midlertidig skattesvikt på 2,9 milliarder kroner for kommunesektoren.

Ifølge KS er kommunene i perioden 2020–2023 kompensert med over 10 milliarder kroner mindre enn den faktiske prisveksten skulle tilsi. Denne underfinansieringen har skapt et vedvarende kostnadsgap som kommunene selv må håndtere innenfor eksisterende budsjettrammer. Sammen med høy lånegjeld og et driftsnivå som overstiger inntektene, bidrar dette til å presse kommuneøkonomien ytterligere i 2026 og fremover i ny planperiode.

Regjeringen er tydelig i sitt budskap i statsbudsjettet: kommunene må tilpasse utgiftsnivået til inntektene. Det innebærer at nye ressurser i liten grad kan brukes til tjenesteutvikling, men i hovedsak går til å opprettholde dagens aktivitetsnivå.

De øvrige inntektene består av øremerkede tilskudd, gebyrer og momskompensasjon. Disse inntektene er ikke med i denne oversikten.

Det vises til KS sin samleside for statsbudsjettet for grunnlagstall og -informasjon fra både Kommunal- og distriktsdepartementet og KS selv (ks.no).

Tabellen under viser makrotallene for kommunesektoren samlet i forslag til statsbudsjettet for 2027.

Makrodriver	Kommuner (milliarder kroner)
Maksimal foreldrebetaling i barnehage	0,17
Helårseffekt av nominell videreføring av maksimal foreldrebetaling	0,01
Avvikle plikten til å tilby leksehjelp på 1.–4. trinn	-0,35
Tryggere digital læring	-0,003
Øremerket tilskudd til skoleturer i tilknytning i handlingsplan mot antisemittisme	0,015
Øremerket tilskudd for samarbeid mellom skolefritidsordning og kultur, idrett og frivillige organisasjoner	0,02
Øremerket tilskudd til svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige	0,01
Plikt til å dele personopplysninger ved skolebytte	0,003
Økt basistilskudd fastleger - helårseffekt	0,15
Øremerket tilskudd til sekretariatsfunksjon i helsefellesskapene	0,01
Øremerket lønnstilskudd til utdanning i avansert klinisk allmennsykepleie	0,01
Utfasing av støtteordninger for enslig mor eller far	0,05
Bedre vern for barn i institusjon	0,01
Kommunal refusjon for forsterkningstiltak i institusjon	-0,07
Nye ordninger kommunesammenslåinger	0,07
Datafangst KOSTRA	0,01
Fagskoleutdanning ved Brann- og redningskolen	-0,006
Digitalisering av plan- og byggesaksprosessene	-0,004
Øremerket tilskudd til tiltak mot radikalisering og voldelig ekstremisme	0,01
Øremerket tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljø	0,04

Endringer i oppgaver

Endringer i oppgavene vil gjenspeiles i tiltak under rammeområdene i handlingsdelen.

Innholdet i eventuelle tilleggsproposisjoner kan medføre at det blir ettersendt et notat til politisk behandling om det medfører endringer i oppgaver, ansvar og det økonomiske opplegget for kommunene etter forhandlinger. Regjeringen må nå framforhandle et flertall for statsbudsjettet på Stortinget gjennom komitébehandlingen i andre halvdel av november. Stortinget gjør sitt endelige vedtak om statsbudsjettet innen midten av desember.

Befolkningsutvikling og demografikostnader

I planperioden er det lagt til grunn befolkningsøkning. Den demografiske analysen viser at alderssammensetningen vil endre seg relativt mye gitt tidsperioden. Klart størst vekst er forventet å komme i aldersgruppen 67 år og eldre. Elevtallet er ventet å synke. Følgende områder må gis særlig oppmerksomhet med sikte på å opprettholde og tilpasse tjenestetilbudet:

- barn og unge
- brukere med behov for sammensatte og ressurskrevende tjenester
- tilrettelegging for at kommunens ansvar i samhandlingsreformen ivaretas
- behov for utvikling og tilpasning av tilbudet til eldre og hjelpe-/pleietrengende

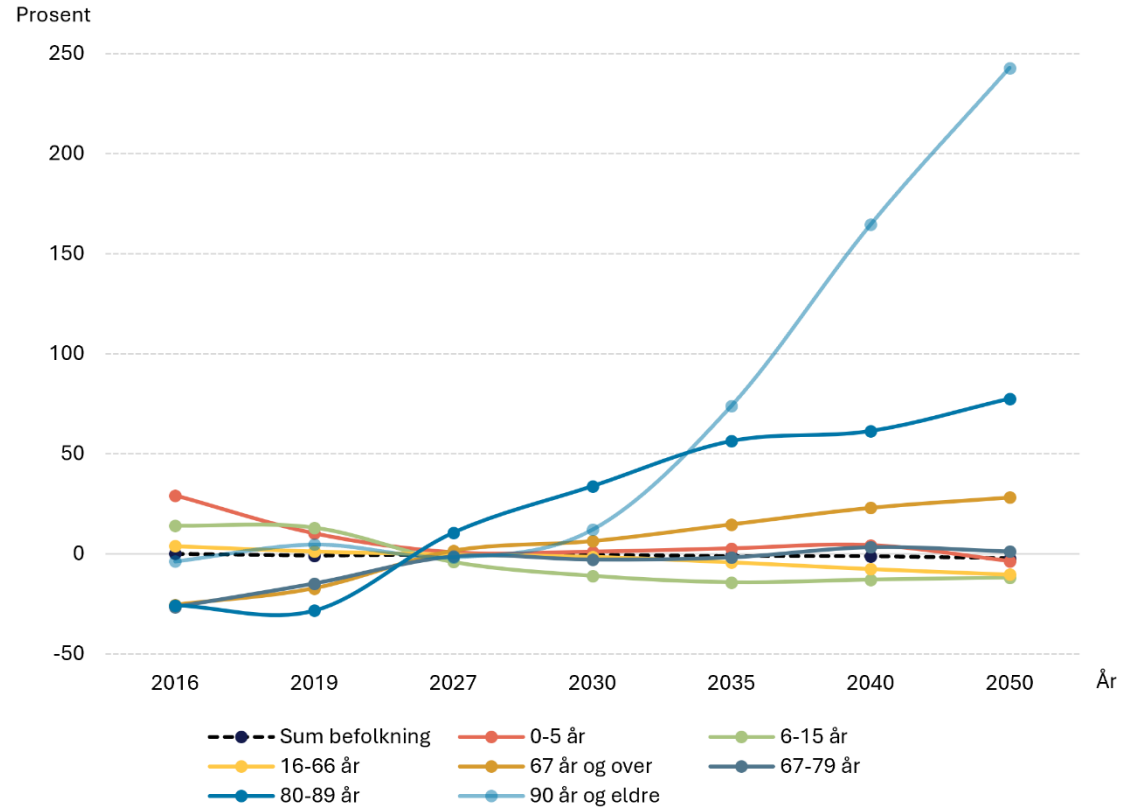
Endringer i både antall innbyggere og sammensetning av aldergrupper har stor betydning for planlegging og drift i årene framover.

Befolkningsutvikling

De demografiske faktorene som bidrar til befolkningsutviklingen er fruktbarhet, dødelighet og migrasjon. Migrasjon/flytting handler om innflyttinger/innvandringer og utflyttinger/utvandringer.

Statistisk sentralbyrå (SSB) - fakta om befolkningsutviklingen i Kristiansund kommune (ssb.no).

Prosentvis utvikling fra 2019–2050

Grafen viser i den prosentmessige forandringen i befolkningsutviklingen i årene fra 2019 til 2050. Grafen har grupperinger på sum befolkning, 0–5 år, 6–15 år, 16–66 år, 67 år og over, 67-79 år, 80–89 år og 90 år og eldre.

SSBs prognoser viser at folketallet i kommunen vil være stabilt frem til 2028. Fra rundt 2029 forventes en markant økning i den eldre befolkningen. Parallelt med denne økningen forventes en svak nedgang i de øvrige befolkningsgruppene under 80+ år.

Den store endringen i befolkningssammensetningen vil få langt større konsekvenser enn befolkningsnedgangen isolert. Dette kan gi utfordringer knyttet til tjenestetilbud, tilgang på kompetanse samt kommunens by- og arealutvikling. Som regionsenter er vi avhengig av et sterkt omland. Videre befolkningsvekst forventes derfor ikke å komme gjennom konkurranse med nabokommunene, men gjennom tilflytting fra utlandet og fra de største norske byene. Det er fra disse kompetansemiljøene vi må rekruttere nødvendig arbeidskraft for å ivareta kommunens nøkkelrolle som tjenesteleverandør og utviklingsaktør.

Den samlede befolkningsnedgangen er prognostisert til 523 færre innbyggere i kommunen i 2050 sammenlignet med 2026.

Demografikostnader

Aldersgruppe	2026	2050	Endring i millioner kroner	Endring i prosent
0–5 år	381	367	-13	-3,53 %
6–15 år	1 119	987	-132	-11,76 %
16–66 år	3 303	2 964	-339	-10,26 %
67–79 år	347	352	5	1,38 %
80–89 år	239	425	186	77,63 %
90 år eller eldre	112	383	271	242,86 %
Sum utgifter	5 501	5 478	-22	-0,40 %

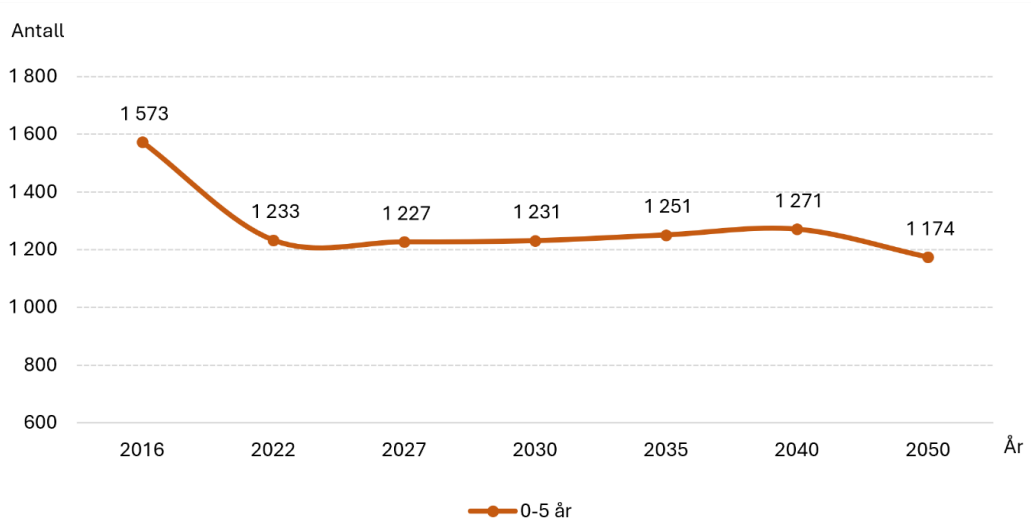
Kommunesektoren har ansvaret for blant annet barnehager, grunnskole og helse- og omsorgstjenester. Dette er tjenester som i hovedsak er rettet mot bestemte aldersgrupper av befolkningen, og hvor utgiftene blant annet påvirkes av den demografiske utviklingen.

I oppstillingene som følger er det benyttet tilnærmet samme aldersfordeling som det inntektssystemet opererer med. Dette gir et godt grunnlag for å kunne se potensielt press på tjenestetilbudet og for å få korrekt dimensjonering av tjenestene.

Befolkningsutvikling i Kristiansund fordelt på aldersgrupper

Aldersgruppe	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2050
0–5 år	1 240	1 217	1 227	1 227	1 225	1 231	1 174
6–15 år	2 626	2 518	2 417	2 354	2 294	2 243	2 222
16–66 år	15 771	15 691	15 654	15 596	15 533	15 480	14 081
67–79 år	3 652	3 684	3 643	3 638	3 625	3 585	3 735
80–89 år	1 077	1 180	1 306	1 382	1 487	1 580	2 096
90 år eller eldre	212	189	186	196	195	212	648
Sum innbyggere per 1.1	24 578	24 479	24 433	24 393	24 359	24 331	23 956

Barnehagealder

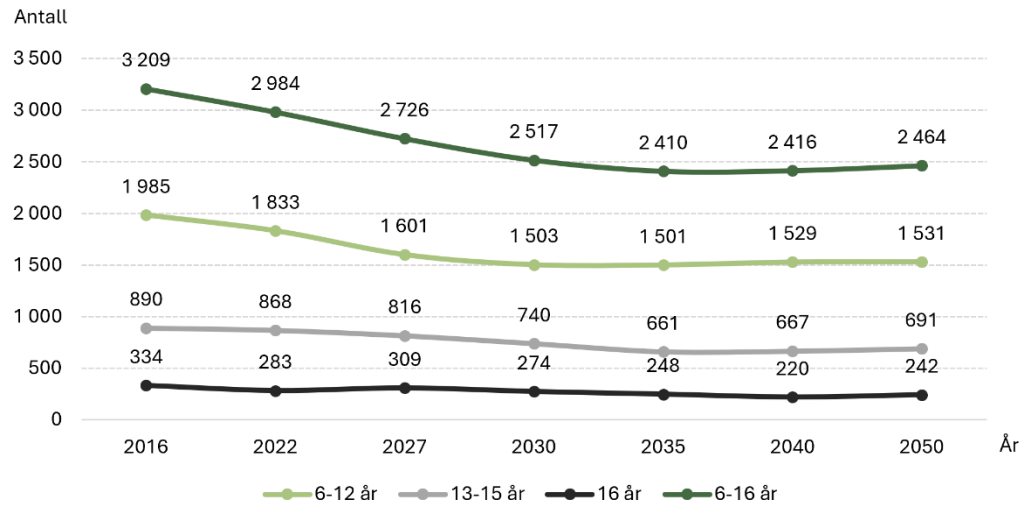

Grafen viser befolkningsutviklingen for aldersgruppen 0–5 år i perioden 2016 til 2050.

SSBs prognoser tilsier at folketallet i denne aldersgruppen vil være stabilt til rundt 2040, før det forventes en nedgang. Samlet sett er det prognostisert en reduksjon på 3,51 % i antall personer i denne aldersgruppen fra 2026 til 2050.

Reduksjonen i antall småbarn vil medføre redusert volum på tjenestetilbudet primært innenfor barnehage, PPT, barnevern og helsestasjon.

Det er grunn til å understreke at tallene her er heftet med usikkerhet. Utviklingen for antall barn i barnehagealder vil blant annet avhenge av utviklingen i aldersgruppen for innbyggere i fruktbar alder. Denne utviklingen vil igjen påvirkes av antall arbeidsplasser og hvorvidt kommunen lykkes med å være attraktiv. Andre faktorer som vil påvirke utviklingen i antall barnehagebarn, er trender i gjennomsnittsalder for førstegangsfødende og utviklingen i tallet for reproduksjonsnivå.

Grunnskolealder

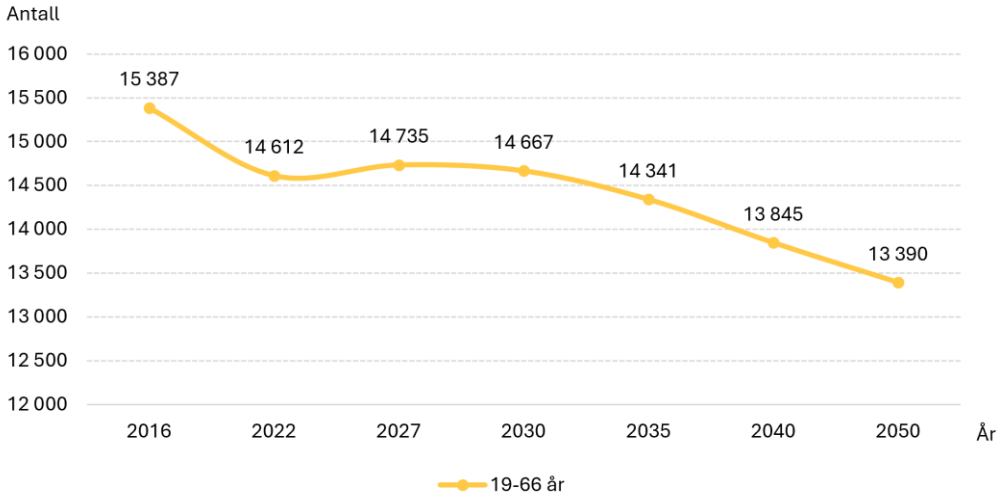

Grafen viser befolkningsutviklingen i perioden 2016 til 2050 for aldersgruppene 6–12 år, 13–15 år og 16 år. Samlet sett viser prognosene at kommunen sine innbyggere i disse gruppene, vil synke med 12,81 %.

Den mest markante reduksjonen er prognostisert å treffe i perioden mellom 2026 og 2032.

Utviklingen som har lagt press på økonomien i barnehagesektoren de siste årene vil etter hvert på samme måte legge press på skolestruktur og budsjetter i årene som kommer.

Yrkesaktiv alder

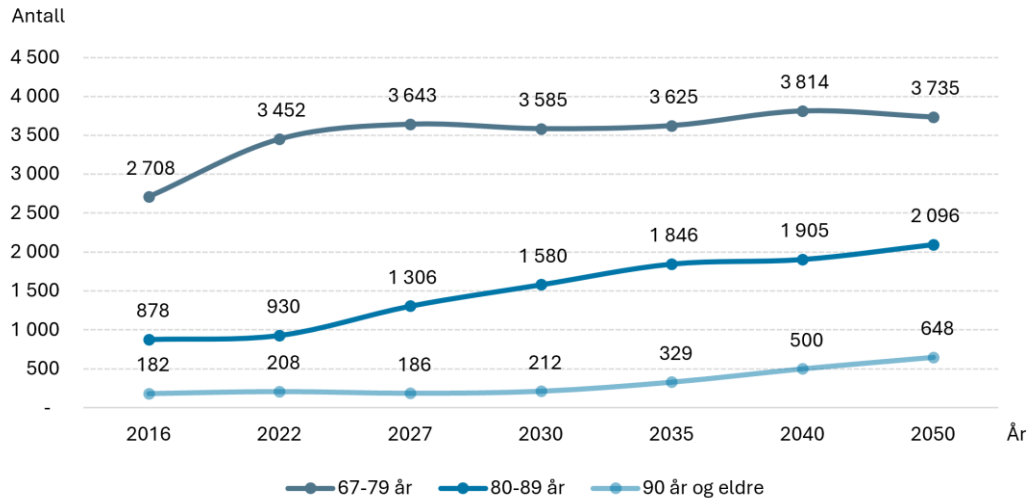

Grafen viser befolkningsutviklingen i perioden 2016 til 2050 for aldersgruppen 19–66 år.

Antall innbyggere i yrkesaktiv alder vil etter prognosene reduseres med 9,3 %.

Denne aldersgruppen etterspør færrest kommunale tjenester som finansieres over rammetilskuddet. Samtidig er gruppen den viktigste kilden til offentlige inntekter gjennom skatter og avgifter, til både stat og kommune. Det er også denne gruppen som må brukes til å yte tjenester i barnehage, skoler samt helse og omsorg. Framover kan det bli en dobbeltbunnet utfordring i at inntektsgrunnlaget til velferdsstaten blir redusert, samtidig som de offentlige utgiftene går opp.

Endringer innen aldersgruppen vil føre til redusert eller økt behov for tjenestetilbud, primært innenfor tekniske tjenester, sosiale tjenester, psykisk helse og rus.

Eldre

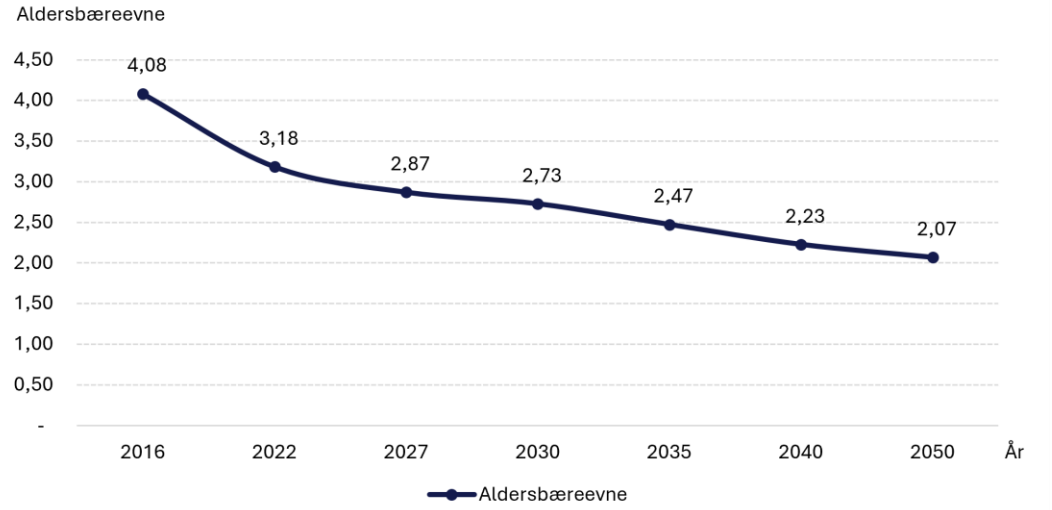

Grafen viser befolkningsutviklingen i perioden 2016 til 2050 for aldersgruppene 67–79 år, 80–89 år og 90 år og eldre.

Prognosen viser en markant økning i antall eldre i kommunen i årene som kommer. Dette kommer særlig tydelig frem ved at aldersgruppe 67–79 år forventes å holde seg stabil, mens aldersgruppe 80–89 år forventes å øke kraftig fra 2026 til 2029. Samlet sett viser prognosene en forventet økning på 28,22 % i disse aldersgruppene.

Prognosene for disse aldersgruppene er mer sikre enn for yngre aldersgrupper. Erfaringsdata viser at det er relativt stor sannsynlighet for at en innbyggere som fyller 50 år i en kommune, også vil bli eldre og forbli bosatt i den samme kommunen. Yngre aldersgrupper, særlig personer under 50 år, har et mer mobilt flyttemønster.

Det er vedtatt å bygge et nytt sykehjem i planperioden, noe som føre til økning av antall beboere i institusjon.

Aldersbæreevne

Grafen viser utviklingen av aldersbæreevne i perioden 2016 til 2050.

Aldersbæreevne er et mål som illustrerer forholdet mellom den yrkesaktive delen av befolkningen i kommunen og den eldre delen av befolkningen.

Aldersbæreevnen er en viktig indikator som viser hvor mange personer i yrkesaktiv alder det er per eldre innbygger, og dermed hvor stor forsørgerbyrden for den eldre befolkningen kan bli. Aldersbæreevnen forventes å synke fra 2,87 i 2027 til 2,07 i 2050.

Driftsbudsjett

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan overholder handlingsregelen for egenkapitalfinansiering av ikke-rentable investeringer i tre av fire år i perioden. Det er uløste økonomiske utfordringer som medfører at de øvrige handlingsreglene ikke overholdes i perioden. Dette gjelder handlingsreglene knyttet til netto driftsresultat, disposisjonsfond og vekst i langsiktig gjeld. Som en del av omstillingsarbeidet som er iverksatt for å løse kommunens økonomiske utfordringer i et kortsiktig og langsiktig perspektiv, vil handlingsreglene bli viktig å legge til grunn for å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi i det videre.

For å sikre et godt økonomisk handlingsrom og overholde økonomiske handlingsregler mot slutten av økonomiplanperioden, er det behov for transformasjon og tilpasning av tjenestene i takt med endrede behov, ønsker og prioriteringer. Det må jobbes godt i tjenestene fremover for å finne løsninger for å imøtekomme disse til dels uløste omstillingsbehovene

Rammebetingelser og forutsetninger

I driftsbudsjettet er det innarbeidet en vekst i frie inntekter. På utgiftssiden er det tatt høyde for lønnsvekst, demografiendringer og prisjustering. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for 2026

- deflator - 3,8 %
- generell prisvekst - 2,9 %
- lønnsvekst - 4,0 %
- Innskuddsrenter i bank - 5,2 %
- lånerente - 5,2 % gjennomsnittlig rente på gjeld med flytende vilkår

Den kommunale prisveksten er høyere enn anslaget for veksten i konsumprisindeksen (2,7 %), og må ses i sammenheng med at kommunesektorens sammensetning av vare- og tjenestekjøp er annerledes enn innbyggernes.

For kommunen er anslaget på oppgavekorrigert vekst i frie inntekter for 2027 i statsbudsjettet satt til 0,6 millioner kroner.

Det gir en forventet nominell vekst i frie inntekter på 4,5 % sett i forhold til forventet regnskap for 2026. Dette legger til grunn for et økt handlingsrom basert på frie inntekter, medregnet den kommunale deflatoren på 3,8 %. Hovedårsaken til dette er at Kristiansund kommer godt ut av nytt inntektssystem.

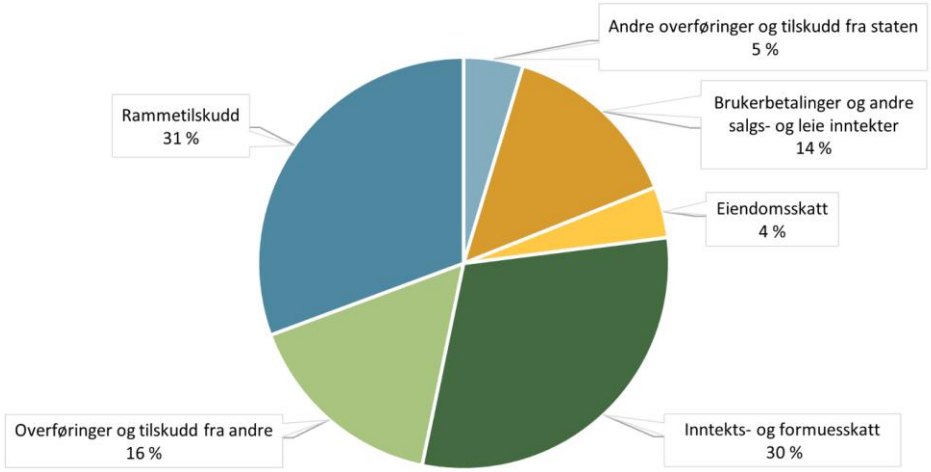
Forslag til betalingssatser (gebyrer og brukerbetalinger) for 2026 er brukt som grunnlag i utarbeidelsen av budsjettet. Til grunn for forslaget ligger lønns- og prisvekst som foreslått i forslag til statsbudsjett, vektet til en økning på cirka 3,8 %. Alle satser er i tillegg vurdert særskilt. Kommunen har over tid hatt et økende gap mellom kommunens inntekter og utgifter knyttet til gebyrer og brukerbetalinger. Dette skaper et økende press i tjenestene for å overholde budsjettene når dette ikke samsvarer. Enkelte satser er derfor justert med annen faktor blant annet for å få en mer korrekt sammenheng mellom kommunens inntekter og utgifter.

Den generelle promillesatsen for eiendomsskatt er foreslått satt til 4,0 for boliger og fritidsboliger, og 7,0 for næringseiendommer i 2027. Dette lå til grunn i tidligere vedtatte økonomiplan.

Vi har betydelige verdier gjennom eierandeler i selskap med økonomisk formål. Budsjettforslaget innebærer en videreføring av utbyttenivået i tråd med kommunens utbyttepolitikk og signaler fra selskapene.

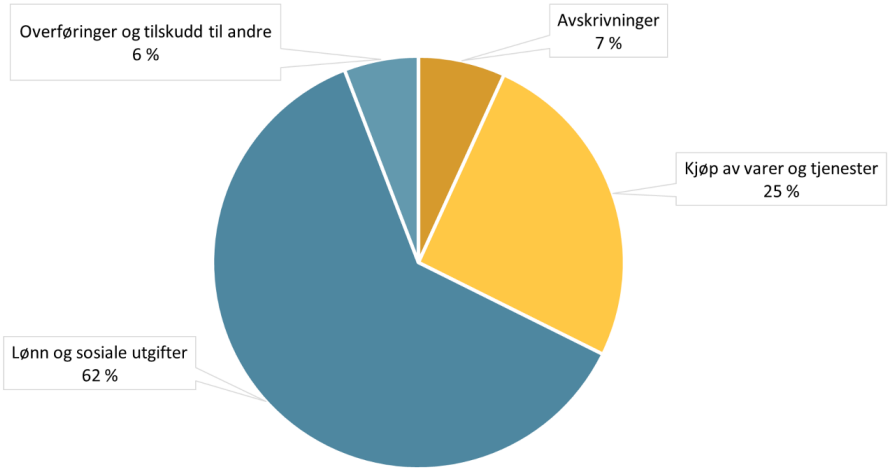
Budsjetterte avdragsutgifter oppfyller prognose for kommunelovens krav om minimumsavdrag og handlingsregelen for investering knyttet til gjeld og frie inntekter. Netto rente- og avdragsbelastning ved å betjene lånegjeld forventes å øke kraftig gjennom økonomiplanperioden.

Fordeling av kommunens inntekter

Diagrammet viser prosentvis fordeling av kommunens inntekter i 2025.

Fordeling av kommunens utgifter

Diagrammet viser prosentvis fordeling av kommunens utgifter i 2025.

Driftsinntekter

Etter regjerings forslag i statsbudsjettet kan de frie inntektene til kommunen settes til 2 010,4 millioner kroner i 2026. Veksten i de frie inntektene må dekke oppgave-endringene som fremgår av tabellen under.

Oppgave	**Kristiansund** (tusen kroner)
Maksimal foreldrebetaling i barnehage	398
Helårseffekt av nominell videreføring av maksimal foreldrebetaling	70
Avvikle plikten til å tilby leksehjelp på 1.–4. trinn	-1 355
Tryggere digital læring	-11
Øremerket tilskudd til skoleturer i tilknytning i handlingsplan mot antisemittisme	60
Øremerket tilskudd for samarbeid mellom skolefritidsordning og kultur, idrett og frivillige organisasjoner	77
Øremerket tilskudd til svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige	39
Plikt til å dele personopplysninger ved skolebytte	12
Økt basistilskudd fastleger - helårseffekt	674
Øremerket tilskudd til sekretariatsfunksjon i helsefellesskapene	50
Øremerket lønnstilskudd til utdanning i avansert klinisk allmennsykepleie	70
Utfasing av støtteordninger for enslig mor eller far	246
Bedre vern for barn i institusjon	52

Oppgave	Kristiansund (tusen kroner)
Kommunal refusjon for forsterkningstiltak i institusjon	322
Nye ordninger kommunesammenslåinger	-298
Datafangst KOSTRA	42
Fagskoleutdanning ved Brann- og redningskolen	-25
Digitalisering av plan- og byggesaksprosessene	-16
Øremerket tilskudd til tiltak mot radikalisering og voldelig ekstremisme	53
Øremerket tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljø	183

Skatt og rammetilskudd

Kommunens samlede rammetilskudd for 2027 er basert på 24 433 innbyggere og er beregnet til 987,6 millioner kroner. Tilsvarende i fjor var på 943,0 millioner kroner for 24 552 innbyggere 1. juli i 2025.

Gjennom utgiftsutjevning i rammetilskuddet kompenseres kommunene for ulik behovsstruktur, som for eksempel demografiske, geografiske og sosiale forskjeller. Fordi Kristiansund er en relativt lettdrevet kommune, gir utgiftsutjevningen en reduksjon i rammetilskuddet. Indeks lavere enn 1 indikerer at utgiftsbehovet er lavere enn landsgjennomsnittet, og for Kristiansund er denne på 0,9851 i 2027. Gjennom utgiftsutjevningen trekkes kommunen for 10,0 millioner kroner i 2026. Les om utgiftsutjevning i rammetilskuddet på regjeringen.no.

For å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne omfordeles skatteinntektene mellom kommunene gjennom såkalt inntektsutjevning. Kommunens skatteinntekter er beregnet til 986,0 millioner kroner. Kristiansund har skatteinntekter under landsgjennomsnittet.

Kommuner med skatteinntekter mellom 90 % og 100 % av landsgjennomsnittet per innbygger, blir kompensert for 64 % av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinntekter under 90 % av landsgjennomsnittet per innbygger, får en tilleggskompensasjon på 35 % av differansen mellom egne skatteinntekter per innbygger og 90 % av landsgjennomsnittet. Ettersom man også er med å finansierer for tilleggsordningen, blir netto kompensasjon lavere for denne ordningen. Kommunen har skatteinntekter per innbygger som tilsvarer 90,5 % av landsgjennomsnittet. Det er budsjettert med en inntektsutjevning på om lag 61,1 millioner kroner for 2027. Inntektsutjevningen inntektsføres under rammetilskuddet.

Inntektsgarantiordningen er et sikkerhetsnett for at ingen kommuner skal oppleve stor nedgang i rammetilskuddet fra ett år til ett annet. Tilskuddet finansieres av alle kommuner, og tildeles til de kommunene som har en lavere vekst enn 400 kroner per innbygger i forhold til landsgjennomsnittet. I 2026 ble det et trekk på om lag 1,0 million kroner. I 2027 er anslaget på trekk om lag 1,3 million kroner .

Tabellen under viser utviklingen av frie inntekter fra skatt og rammetilskudd.

Poster	2021	2022	2023	2024	2025
Andel av totale inntekter (prosent)	66,0	65,2	60,0	57,9	60,0
Skatt og rammetilskudd per innbygger (kroner)	61 628	64 504	64 858	67 455	74 992
Andel av driftsutgifter som dekkes av skatt og rammetilskudd (prosent)	67,1	65,1	60,0	57,6	62,4

Gebyrer og brukerbetalinger

Mange av kommunens tjenester finansieres gjennom gebyrer og brukerbetaling. Dette skjer både som selvkost og delfinansiering. Utgangspunktet for all forvaltning er at innbyggere ikke kan pålegges å yte til fellesskapet uten at dette er hjemlet i lov. Der Kristiansund kommune er forvalter eller eier av varer eller tjenester som innbyggerne er forpliktet til å benytte seg av, kreves det følgelig lovhjemmel for å kunne kreve betaling. Detaljer fremgår av kommunens betalingssatser.

Selvkostområdene følger de føringer som er gitt i den nye kommunelovens § 15-1 om selvkost. Selvkostområdene omfatter vann, avløp, renovasjon (ved ReMidt IKS), feiing, skolefritidsordning samt byggesaksbehandling. For gebyrer innenfor selvkostområdene foretar kommunen etterkalkulasjon. Beregningene framgår av selvkostkalkylen. Dette besørger at inntektene ikke overstiger kommunens selvkost. Eventuelle overskudd eller underskudd i selvkostregnskapet føres mot selvkostfond.

Beregningene som ligger til grunn for selvkostområdene ligger i vedlegg til saken, sammen med satsene for øvrige brukerbetalinger og egenandeler for bruk av kommunale tjenester.

Eiendomsskatt

Kommunene har begrensede muligheter til å påvirke egne inntekter, og eiendomsskatten er et av de få virkemidlene de rår over. De siste årene har imidlertid flere endringer i eigedomsskattelova redusert kommunenes handlingsrom. Fra og med 2021 fastsatte Stortinget at maksimal sats for eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer skal være 4 promille, etter en gradvis nedtrapping fra 7 og 5 promille. Dette betyr at kommunen i liten grad kan bruke eiendomsskatten som et fleksibelt virkemiddel i lokal økonomistyring og prioritering.

For 2027 legges det opp til å videreføre en sats på 4 promille for boliger og fritidseiendommer, og 7 promille på næringseiendommer. Dette skal bidra til å dekke økte rente- og avdragsutgifter som følger av investeringer i nye skoler og sykehjemsplasser, i tråd med tidligere vedtatt handlingsprogram. Den samlede inntekten fra eiendomsskatten er beregnet til 124,7 millioner kroner i 2027.

Utbytte
Det er budsjettert med

- 11,5 millioner kroner i utbytte fra NEAS AS i 2027
- 11,5 millioner kroner i utbytte fra Vikan Eiendom AS i 2027

Andre statlige overføringer
Inntektene fra andre statlige overføringer fordeler seg slik i budsjettet for 2027

- Integreringstilskudd, 79,5 millioner kroner
- Havbruksfondet, 5 millioner kroner
- Rentekompensasjon fra Husbanken, 5,5 millioner kroner

Integreringstilskuddet har de siste årene vært en viktig inntektskilde. Tilskuddet dekker kommunens arbeid med bosetting og integrering av flyktninger. Framover ventes inntektene å bli betydelig lavere, som følge av at kommunen tar imot færre flyktninger enn tidligere, etter en periode med ekstra høyt mottak. Arbeids- og inkluderingsdepartementet anslår at kommunene samlet vil bli bedt om å bosette 8 680 flyktninger i 2027, det laveste antallet siden 2022, og kriteriene for anmodning er samtidig strammet inn med større vekt på muligheter for arbeid, levekår og sekundærflytting.

Driftsutgifter

Lønn og pensjonskostnader
Lønn er kommunens største kostnadsdriver og utviklingen i pensjonskostnadene har forsterket dette. I forslag til statsbudsjett for 2027 er det anslått en årslønnsvekst på 4,0 %.

De årlige premiene til pensjon har de siste årene økt betydelig, og er en av kommunens største utgiftsposter.

Kommunen betaler årlig inn en pensjonspremie til sine 2 pensjonsleverandører - Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). Samtidig beregnes netto pensjonskostnad, som regnskapsføres på grunnlag av et sett kriterier som fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Netto pensjonskostnader har til nå de fleste år vært lavere enn de faktiske pensjonspremiene som kommunen betaler inn. Differansen mellom innbetalt premie og netto pensjonskostnad betegnes som premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Siden oppstart av denne ordningen i 2001 og frem til i dag, har effekten medført en fiktiv inntektsføring hvert år i driftsregnskapet. Det akkumulerte premieavviket skal frem i tid kostnadsføres (amortiseres) i driftsregnskapet i henhold til gjeldende amortiseringsprinsipper.

Premieavvik ble opprinnelig innført for at kommunene over tid skulle få en jevnere utvikling av pensjonskostnadene, men en kombinasjon av lave renter og høy lønnsvekst har medført en ensidig effekt i driftsregnskapet mot høyere premieavvik over en periode. Premieavviket har frem til og med 2010 vært amortisert over 15 år. Premieavvik oppstått fra og med 2011 amortiseres over 10 år. Premieavvik som oppstår fra og med 2014 skal amortiseres over 7 år. KMD har med dette strammet ytterligere inn på ordningen.

Varer og tjenester
Den kommunale deflatoren ligger til grunn for stipulert prisvekst. Den kommunale prisveksten er beregnet til å være 2,9 % i 2027.

Finansposter

Avkastning finansforvaltning og renteinntekter
Det er lagt til grunn en finansforvaltning i samsvar med handlingsreglene i finansreglementet for kommunedirektørens forslag til handlingsprogram.

Det budsjetteres med en avkastning på kommunens innskuddsmidler på

- 5,20 % i 2027
- 5,00 % i 2028
- 4,60 % i 2029
- 4,40 % i 2030

Rente- og avdragsutgifter

Den høye investeringsaktiviteten de siste årene har medført at lånegjelden har økt betydelig. Det medfører økte utgifter til renter og avdrag, samt driftsutgifter for de investeringene som øker kapasitet og volum til tjenesteproduksjon. Økt lånegjeld har redusert handlefriheten og gjør økonomien mer sårbar i årene framover. Økt rentenivå forsterker dette ytterligere.

Kommunens lånegjeld vil være drøyt 4,44 milliarder kroner ved utgangen av 2026. Forslaget til investeringsprogram innebærer videreføring av flere vedtatte investeringer i gjeldende økonomiplan. Alle investeringer har vært gjenstand for revurdering og omprioritering. Med forslaget som foreligger vil gjelden øke mye i løpet av handlingsprogramperioden.

Om lag 33 % av lånegjelden vil ha rentebinding lenger enn ett år ved inngangen til 2027. Gjennom økonomiplanperioden vil mellom 30 % og 70 % være rentebundet, i tråd med kommunens finansreglement.

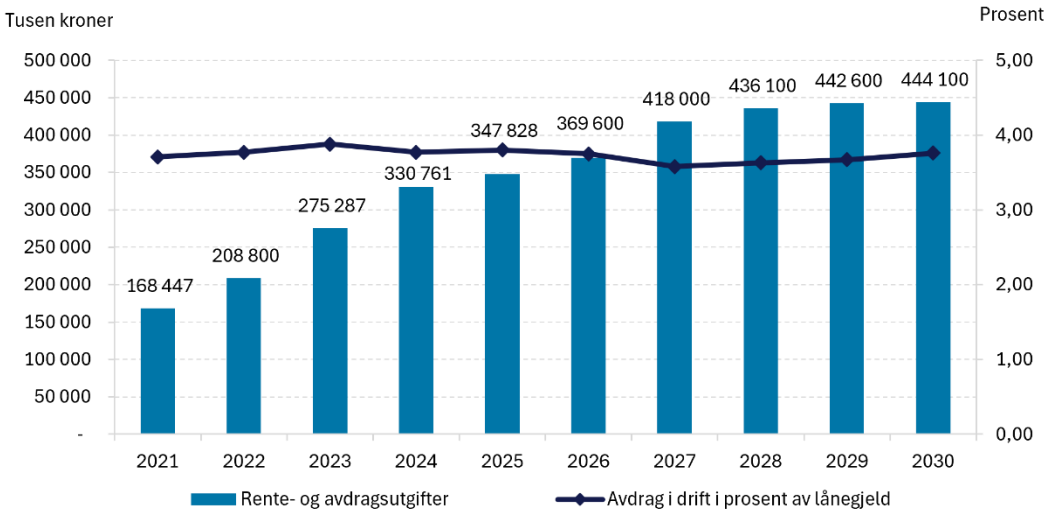
Følgende rentesatser er lagt til grunn for kommunens kortsiktige lån i økonomiplanperioden

- 5,20 % i 2027
- 5,00 % i 2028
- 4,60 % i 2029
- 4,40 % i 2030

Rentesatsene baserer seg på anslag fra Kommunalbanken og markedet for øvrig om budsjettrenter for perioden 2027–2030. Ved den siste rentebeslutningen i september 2026 ble Norges Banks styringsrente økt til 4,50 %. Rentetoppen kan være nådd, men ytterligere økning kan ikke utelukkes. Det legges til grunn en viss rentenedgang fra 2028 og utover i planperioden, men det knytter seg stor usikkerhet til utviklingen i internasjonale forhold, økonomisk vekst, arbeidsledighet, lønnsøkninger, inflasjon, kunstig intelligens, pengepolitikk og finanspolitikk for å nevne noen faktorer.

Byggelånsrenter innebærer at lånerenter i byggeperioden blir ført på de aktuelle prosjekter. Dette vil dreie seg om store beløp for dyre bygg som det tar lang tid å ferdigstille. Byggelånsrenter fører til lavere belastning på renteutgiftene i driftsbudsjettet i byggeperioden og tilsvarende dyrere prosjekter.

Grafen og tabellen nedenfor viser utvikling av kommunens rente- og avdragsutgifter siste 5 regnskapsår samt utviklingen i økonomiplanperioden.

Poster	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Antatt lånegjeld per 31.12 (million kroner)	3 399,3	3 609,7	3 747,8	4 030,1	4 302,1	4 439,5	4 847,2	5 062,4	5 298,1	5 396,1
Driftsinntekter (million kroner)	2 239,1	2 388,2	2 638,3	2 843,9	3 020,2					
Renteutgifter og avdrag i drift (million kroner)	168,4	208,8	275,3	330,8	347,8	369,6	418,0	436,1	442,6	444,1
Renteutgifter og avdrag i prosent av driftsinntekter	7,52	8,74	10,43	11,63	11,52					

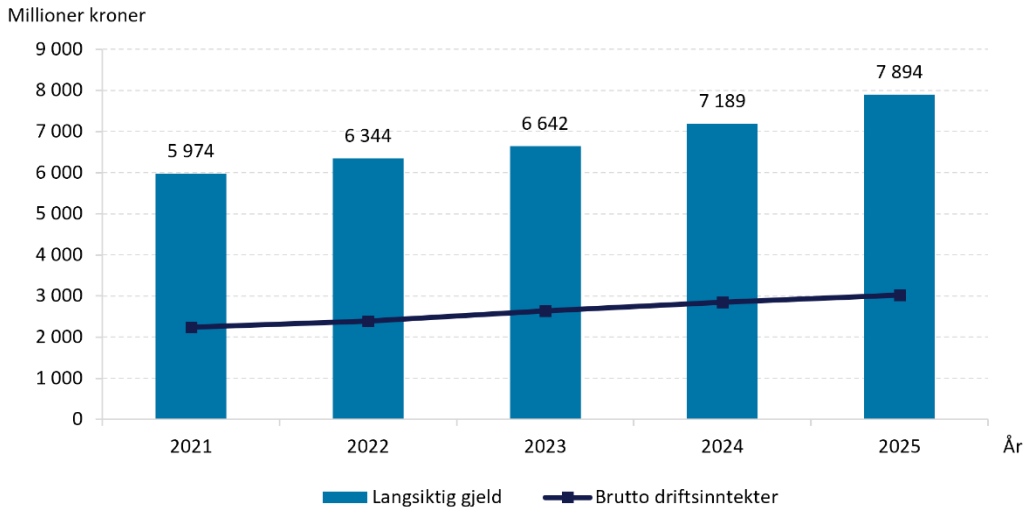
Summen av renteutgifter og avdrag i drift har økt med 179,4 millioner kroner fra 2021 til 2025. Andel renteutgifter og avdrag i drift i prosent av driftsinntekter har økt med 4,00 prosentpoeng i samme periode.

Avdragsutgiftene i drift har økt med 37,5 millioner kroner i perioden 2021–2025. Dette skyldes høyere lånegjeld. Renteutgiftene har i samme periode økt med 141,9 millioner kroner. Dette skyldes en kombinasjon av høyere lånegjeld og høyere rentenivå. Gjennomsnittlig rentenivå for kommunens langsiktige lån i 2021 var 1,19 %. Rentenivået gikk ned som følge av pandemien, men har siden økt igjen til 4,12 % gjennomsnittlig rentenivå i 2025. I 2026 ventes gjennomsnittlig rentenivå for kommunens langsiktige lån å bli 4,25 %.

Høyere lånegjeld eksponerer kommunen for høy risiko, spesielt om rentenivået samtidig øker. Ett prosentpoeng høyere lånerente vil teoretisk utgjøre mellom 49 og 54 millioner kroner i økte renteutgifter årlig i økonomiplanperioden.

Det er viktig at kommunen øker avsetningene til disposisjonsfond for å kunne redusere konsekvensene for driften av kommunen ved renteoppgang. Om det ikke er midler tilgjengelig på disposisjonsfond, fører økte renteutgifter til behov for innsparingstiltak i drift, som i hovedsak betyr at kommunen må redusere tjenestetilbudet og antall årsverk.

Utvikling i renter og avdrag i kommunedirektørens forslag til budsjett framgår av bevilgningsoversikter - drift. Utvikling i lånegjelden framgår av kapittelet om investeringer.

Grafen viser utviklingen i langsiktig gjeld sammenlignet med utviklingen i brutto driftsinntekter i perioden 2021–2025. Merk at langsiktig gjeld i grafen er faktiske regnskapstall inklusiv pensjonsforpliktelser. Under kapittelet om investering fremkommer utvikling i lånegjeld, det vil si uten pensjonsforpliktelser.

Veksten i netto pensjonsforpliktelser (pensjonsforpliktelser minus pensjonsmidler) og lånegjeld vil binde opp en større andel av budsjettkraften. Dette medfører utfordringer for kommunen knyttet til å finansiere ordinær tjeneste-produksjon. I tillegg til det som fremgår av grafen over vil også økt lånegjeld medføre økte renteutgifter.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er den enkeltstående viktigste indikatoren for økonomisk balanse i kommunene. Netto driftsresultat viser hvor mye av inntektene som er igjen når drifts- og finansutgiftene er betalt.

I økonomiplanperioden salderes negativt netto driftsresultat ved bruk av opparbeidet disposisjonsfond i tillegg til planlagte avsetninger for 2026. Det gjør at store deler disposisjonsfondet er bundet opp til dekning av negativt netto driftsresultat for å unngå ROBEK. Det er en uløst utfordring at det også er avgjørende for realisering av de store prosjektene med nye skoler, sykehjemsplasser, brannstasjon og kulturhus at kommunen får satt av midler tidlig i økonomiplanperioden for å dekke opp for økte finans- og driftsutgifter etter at investeringene er tatt i bruk.

Les om ROBEK-registeret på regjeringen.no.

For å sikre en forsvarlig formuesforvaltning og økonomisk handlingsrom skal kommunens driftsnivå tilpasses handlingsregelen om et netto driftsresultat på minimum 1,75 % av kommunens driftsinntekter over tid. Denne handlingsregelen klarer man ikke å oppfylle noen år i ny handlingsplan. Det pågår et stort arbeid med å komme i en posisjon hvor handlingsregelen oppfylles igjen, og at den økonomiske handleevnen er ivaretatt langsiktig.

Skjemaet bevilgningsoversikt - drift første ledd viser kommunens inntekter og hvordan disse disponeres. Linjen sum bevilgninger drift, netto viser hva som fordeles videre til rammeområdene i skjemaet bevilgningsoversikt - drift annet ledd. Bevilgningsoversikt - drift annet ledd viser nettobevilgning per rammeområde.

Netto driftsresultat vil i ny økonomiplanperiode variere fra negativt resultat på 16,6 millioner kroner og en bruk av disposisjonsfond på 14,3 millioner kroner i år 2027, til et positivt netto driftsresultat på 11,4 millioner kroner og en avsetning til disposisjonsfond på 15,3 millioner kroner i 2030. Disposisjonsfondet til kommunen har ved inngangen til 2026 en størrelse på 41,3 millioner kroner, og en eventuell bruk av disposisjonsfondet i 2026 (slik det er budsjettert) vil svekke fondets størrelse ytterligere. Dette vil kreve en svært høy grad av budsjettdisiplin, spesielt i starten av planperioden.

Ved godkjenning av Handlingsprogram 2026–2029 var driftsinntektene til kommunen forespeilet å ligge på 8 609 millioner kroner totalt for alle de fire årene i perioden, og kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2027–2030 er driftsinntektene forespeilet til å ligge på 8 859 millioner kroner. Utover i planperioden vil kommunens generelle driftsinntekter falle fra 2 225 millioner kroner i 2027 til 2 214 millioner kroner i 2030, med andre ord en nedgang på 10 millioner kroner. Denne nedgangen kommer i all hovedsak fra lavere rammetilskudd og integreringstilskudd.

Netto finansutgifter vil øke fra 340 millioner kroner i 2027 til 366 millioner kroner i 2030. En total økning på 26 millioner kroner. Totalbelastningen av netto finansutgifter er omtrent lik som fjoråret. I Handlingsprogram 2026–2029 ble netto finansutgifter budsjettert til 1 424 millioner kroner samlet for alle fire årene i planperioden. I kommunedirektørens forslag for Handlingsprogram 2027–2030 er posten for netto finansutgifter for de fire neste årene budsjettert til 1 428 millioner kroner.

Nedgangen i de generelle driftsinntektene og økningen i netto finansutgifter på til sammen 36 millioner kroner fra 2027 til 2030 blir utover i planperioden balansert av sum netto bevilgninger i drift.

Ved godkjenning av Handlingsprogram 2026–2029 var bevilgningen i drift, netto, over de fire årene budsjettert til 7 191 millioner kroner, mens i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2027–2030 ligger bevilgingen drift på 7 426 millioner kroner. I 2027 er sum bevilgninger drift budsjettert til 1 899 millioner kroner, og i 2030 er denne tatt ned med 66 millioner kroner til 1 833 millioner kroner.

Bevilgningsoversikt - drift, regnskapsforskriften § 5-4, 1. ledd

Poster (tall i tusen)	**Regnskap 2025**	**Budsjett 2026**	**Budsjett 2027**	**Økonomi-plan 2028**	**Økonomi-plan 2029**	**Økonomi-plan 2030**
Rammetilskudd	-922 580	-943 424	-987 637	-983 490	-983 452	-983 497
Inntekts- og formueskatt	-913 276	-943 424	-1 022 801	-1 022 802	-1 022 802	-1 022 802
Eiendomsskatt	-121 141	-122 027	-124 687	-124 687	-124 687	-124 687
Andre generelle driftsinntekter	-140 938	-131 442	-89 999	-86 440	-71 000	-83 801
Sum generelle driftsinntekter	-2 097 934	-2 182 949	-2 225 124	-2 217 419	-2 201 941	-2 214 787
Sum bevilginger drift, netto	1 823 504	1 864 933	1 899 409	1 855 779	1 838 247	1 833 320
Bunde fond i bevilgningsskjema 2. ledd		-10 217	2 315	7 051	7 087	3 914
Avskrivninger	201 081	224 000	224 000	250 000	250 000	270 000
Sum netto driftsutgifter	2 024 585	2 078 716	2 125 724	2 112 830	2 095 334	2 107 234
Brutto driftsresultat	-73 349	-104 233	-99 400	-104 589	-106 607	-107 553
Renteinntekter	-59 171	-37 000	-55 000	-55 000	-55 000	-55 000
Utbytter	-27 188	-23 000	-23 000	-23 000	-23 000	-23 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	184 328	191 100	244 600	252 500	248 100	241 100
Avdrag på lån	163 500	177 000	173 400	183 600	194 500	203 000
Netto finansutgifter	261 469	308 100	340 000	358 100	364 600	366 100
Motpost avskrivninger	-201 081	-224 000	-224 000	-250 000	-250 000	-270 000
Netto driftsresultat	-12 961	-20 133	16 600	3 511	7 993	-11 453
Disponeringer eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	32 503	11 057	1 872	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-10 696	-840	-4 187	-7 051	-7 087	-3 914
Avsetninger til disposisjonsfond	0	9 916	0	3 540	0	15 367
Bruk av disposisjonsfond	-8 845	0	-14 285	0	-906	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	12 961	20 133	-16 600	-3 511	-7 993	11 453
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-

Økonomisk oversikt - drift

Poster (tall i tusen)	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Økonomi-plan 2028	Økonomi-plan 2029	Økonomi-plan 2030
Politisk styring	17 338	17 307	18 579	14 159	14 159	14 159
Sentraladministrasjon	98 277	102 836	98 596	99 197	97 997	97 997
Felles avsetninger	-87 245	-23 163	-32 983	-45 763	-56 849	-60 776
PP-tjenesten	10 456	14 140	14 629	14 629	14 629	14 629
Grunnskoler	327 845	328 219	325 510	324 207	321 707	321 707
Barnehager og opplæringstjenesten	235 529	241 230	248 122	247 622	247 622	247 622
Barnevernstjenesten i Kristiansund, Averøy og Gjemnes	66 089	66 634	59 578	56 878	56 878	56 878
Forebyggende helsetjenester	30 132	35 608	35 316	35 781	35 781	35 781
Bolig, avlastning og støtte for barn og unge		36 770	29 771	24 310	24 310	24 310
Fellestjenester helse og omsorg	99 649	86 151	105 341	105 341	105 341	105 341
Sykehjem	162 822	157 227	163 862	163 862	163 862	163 862
Hjemmetjenester	133 999	136 613	138 481	138 481	138 481	138 481
Psykisk helse og rus	67 862	54 957	57 161	54 361	53 015	53 015
Velferd	117 240	92 624	75 095	75 095	75 095	75 095
Bo og habilitering	222 209	160 141	162 447	156 108	156 108	156 108
Storhaugen helsehus	77 374	68 912	70 319	70 319	70 319	70 319
Legetjenester	75 843	74 948	73 720	73 327	73 027	73 027
Fellestjenester mestring og velferd	-	-	39 334	39 334	39 334	39 334
Kultur	57 022	92 624	95 346	90 246	90 146	90 146
Kommunalteknikk	17 776	16 331	16 896	15 996	15 996	15 996
Plan og byggesak	6 223	5 577	7 821	7 821	7 821	7 821
Eiendomsdrift	45 373	30 076	32 005	30 005	29 005	28 005
Nordmøre interkommunale brann- og redningstjeneste	29 435	28 327	28 981	28 981	28 981	28 981
Eksterne enheter	33 913	34 834	35 482	35 482	35 482	35 482
Sum bevilgninger, drift	-1 845 159	-1 864 933	-1 899 409	-1 855 779	-1 838 247	-1 833 320

Egenandeler interkommunale samarbeid

Samarbeid	**Egenandel** (tall i tusen)
Barneverntjenesten i Kristiansund, Averøy og Gjemnes	31 724
PPT for Ytre Nordmøre	14 629
NIBR: Nordmøre Interkommunale brann- og redningstjeneste	8 701
Legevakt	25 204
Øyeblikkelig hjelp - sengeposter	6 451
NIUA: Nordmøre interkommunale utvalg mot akutt forurensing	256
NIPR: Nordmøre interkommunale politiske råd	1 520
IKT-ORKidé	19 326
NII: Nordmøre interkommunal innkjøpssamarbeid	721
RRO: Regionalt responssenter	3 200
Storkjøkken - samarbeid	3 505

Kristiansund kommune er med i flere interkommunale samarbeid.

Tall oppgitt som egenandel i interkommunale samarbeid er budsjettall. Faktisk egenandel avregnes ved årsslutt eller i henhold til beskrivelsene i gjeldende avtale i det aktuelle samarbeidet.

Investeringsbudsjett

Investeringsprogrammet for planperioden innebærer en investeringskostnad på 2,2 milliarder kroner. Ved utgangen av planperioden vil beregnet brutto lånegjeld eksklusiv pensjonsforpliktelser være på nærmere 5,4 milliarder kroner.

De største prosjektene fremover i økonomiplanperioden er bygging av ny barneskole i Omsundet, realisering av nytt sykehjem på Rensvik, samt vesentlige selvkostprosjekter. Dette vil være økonomisk tunge løft for kommunen. Renter og avdragsutgiftene vil beslaglegge en stor andel av driftsbudsjettet. Det er nødvendig at investeringene legger til rette for en effektiv tjenesteproduksjon som er tilpasset økte rente- og avdragsutgifter for at økonomien skal bli bærekraftig.

Bygging av ny barneskole på Frei er lagt inn med hovedtyngden av budsjettet i 2027 og 2028, mens nytt sykehjem ligger inne med noe midler i 2027/2028, men med det vesentligste av budsjettmidlene i 2029 og 2030.

Finansieringsbehov

Investeringsbudsjettet inneholder flere større prosjekter som gjennomføres i samsvar med tidligere politiske vedtak.

Investeringsnivået i gjeldende økonomiplan for 2026–2029 er ambisiøst. Det er ikke funnet rom til større, nye investeringsprosjekter. Forslag til investeringsprogram fram til 2030 vil binde opp handlingsrommet for investeringene i perioden etter dette. Det signaliseres fra kommunedirektørens side at det ikke er rom for flere større prosjekt før allerede vedtatte investeringsprosjektene er gjennomført og økonomien tilsier at det er rom for flere prosjekter.

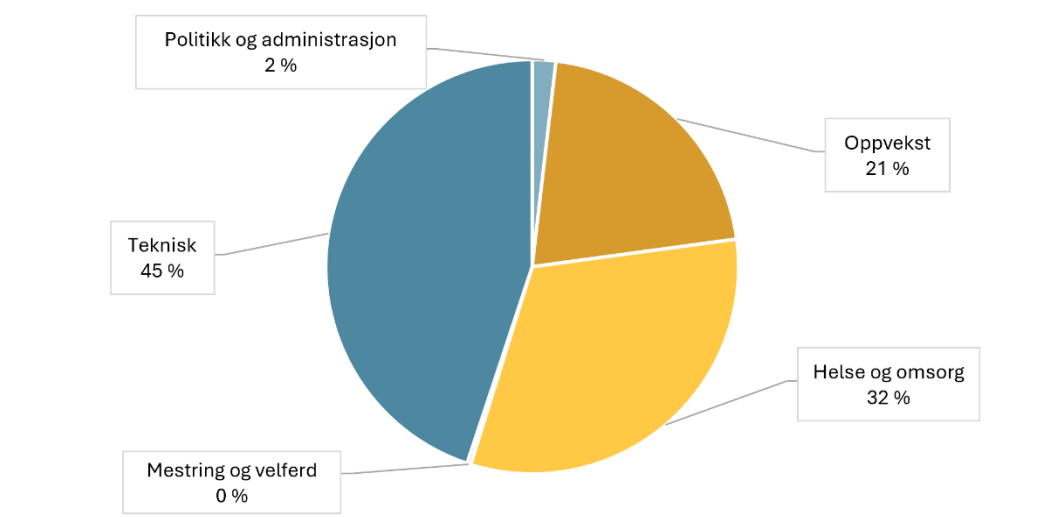
Tabellen under viser totale investeringer per rammeområde, mens de konkrete prosjektene også er gjengitt under hvert rammeområde i handlingsdelen.

Totale investeringer per rammeområde

Rammeområde (tall i tusen)	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Økonomi-plan 2028	Økonomi-plan 2029	Økonomi-plan 2030
Politisk styring	6 200	6 700	6 700	6 700	6 700
Sentraladministrasjon	4 206	1 250	1 250	0	0
Felles avsetninger	0	0	0	0	0
Eksterne enheter	6 667	5 000	3 200	2 100	1 000
PP-tjenesten	0	0	0	0	0
Grunnskoler	54 453	286 825	133 370	42 000	0
Barnehager og opplæringstjenesten	1 508	0	0	0	0
Barneverntjenesten i Kristiansund, Averøy og Gjemnes	0	0	0	0	0
Forebyggende helsetjenester	0	0	0	0	0
Bolig, avlastning og støtte for barn og unge	0	0	0	0	0
Fellestjenester helse og omsorg	500	3 500	3 500	3 500	3 500
Sykehjem	23 689	53 000	10 000	312 000	277 000
Bo og habilitering	28 169	20 700	0	0	0
Storhaugen helsehus	4 701	5 000	5 000	4 000	2 000
Hjemmetjenester	4 735	6 500	0	0	0
Psykisk helse og rus	200	0	0	0	0
Velferd	1 575	0	0	0	0
Legetjenester	0	0	0	0	0
Fellestjenester mestring og velferd	0	0	0	0	0
Kultur	26 689	1 710	2 575	4 255	1 000
Kommunalteknikk	199 309	246 050	289 000	185 800	143 600
Plan og byggesak	500	0	0	0	0
Eiendomsdrift	50 619	65 200	16 500	14 500	14 500
Nordmøre interkommunale brann- og redningstjeneste	23 146	1 400	1 100	0	0
Tilskudd for 2026 samlet	-14 341				
Sum investeringer	422 525	702 835	472 195	574 855	449 300

Tabellen viser sum investeringer per rammeområde, inkludert investeringer i aksjer og andeler, fratrukket tilskudd.

Kategorisering av investeringer

Diagrammet viser kommunens investeringer per sektor i løpet av økonomiplanperioden 2027–2030. Politikk og administrasjon 40 millioner kroner, Oppvekst 462 millioner kroner, Helse og omsorg 682 millioner kroner, Mestring og velferd 27 millioner kroner og Teknisk 987 millioner kroner.

Finansiering

Den største finansieringskilden er låneopptak. Alle prosjekter som kan lånefinansieres, er maksimalt lånefinansiert innenfor kommunelovens regler. Det vil si at det er ingen prosjekter som har egenfinansiering, utover lovpliktig finansiering av merverdikompensasjon og tilskudd fra andre aktører.

Forslag til investeringsbudsjett i perioden 2027–2030 er på til sammen 2,2 milliarder kroner. Lånefinansieringen vil være på 1,78 milliarder kroner. Investeringsbudsjettet finansieres videre med merverdiavgiftskompensasjon, tilskudd fra eksterne aktører og egenkapital.

Bevilgningsoversikten for investering viser summen av investeringene i perioden 2027–2030 og hvordan disse er budsjettert finansiert. Det er kun budsjettet for første året i handlingsprogramperioden som er bindende av bystyrets vedtak. De øvrige årene angir mål, plan og retning, samt budsjettavsetninger for å nå disse.

Bevilgningsoversikt - investering, regnskapsforskriften § 5-5, 1. ledd

Poster (tall i tusen)	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Økonomi-plan 2028	Økonomi-plan 2029	Økonomi-plan 2030
Investeringer i varige driftsmidler	481 734	422 799	710 660	470 025	709 155	654 600
Tilskudd til andres investeringer	2 943	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	6 183	7 400	6 700	6 700	6 700	6 700
Utlån av egne midler	412	6 667	5 000	3 200	2 100	1 000
Avdrag på lån	1 919	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	493 191	436 866	722 360	479 925	717 955	662 300
Kompensasjon for merverdiavgift	-71 695	-56 636	-95 800	-40 420	-108 020	-106 000
Tilskudd fra andre	-18 739	-14 341	-525	-630	-138 000	-208 000
Salg av varige driftsmidler	-6 536	-21 600	-35 200	-25 680	-24 080	-24 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 919	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-397 957	-343 089	-590 835	-413 195	-447 855	-324 300
Sum investeringsinntekter	-496 846	-435 666	-722 360	-479 925	-717 955	-662 300
Videreutlån	100 304	90 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Bruk av lån til videreutlån	-60 000	-103 414	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Avdrag på lån til videreutlån	34 190	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-61 047	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Netto utgifter til videreutlån	13 447	-13 414	0	0	0	0

Poster (tall i tusen)	Regnskap 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Økonomi-plan 2028	Økonomi-plan 2029	Økonomi-plan 2030
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	3 621	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	-1 200	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	13 414	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	3 621	12 214	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	13 414	0	0	0	0	0

Momskompensasjon

I tråd med gjeldende regler skal 100 % av momskompensasjon fra investeringsprosjekter inntektsføres i investeringsregnskapet. Momskompensasjonen er en del av finansieringen av investeringsprosjektene, sammen med lån og tilskudd. Kommunen kan ikke låne opp den delen av investeringsprosjektene som skal dekkes av momskompensasjon. Dette utgjør om lag 96 millioner kroner i 2027.

Egenkapital

Budsjettert egenfinansiering av investeringer er på om lag 19 % i 2027. Dette tilsvarer 131 millioner kroner, hvorav 96 millioner kroner fra momskompensasjon og inntekter fra salg av eiendom på 35 millioner kroner, slik det er vedtatt for perioden.

Tilskudd

For å stimulere kommunene til investeringer er det etablert ulike støtteordninger. Det er tre hovedkategorier tilskudd

- formålsbygg (Husbanken)
- spillemidler (fylkeskommunen)
- miljø (Enova)

Felles for støtteordningene er at de mottas etter at prosjektet er ferdigstilt.

Det er budsjettert med 347 millioner kroner i tilskudd i planperioden som føres direkte på prosjektene. For denne økonomiplanen gjelder det vesentligste av tilskuddet Husbanktilskudd til nye sykehjemsplasser. Det tar ofte tid å få behandlet søknader om tilskudd, og noen tilskuddsgivere har krav om at det skal foreligge bystyrevedtak med finansiering før søknaden behandles. Vi søker om mer tilskudd enn det som ligger inne i handlingsprogrammet. Dersom søknader blir innvilget, vil det bli fremmet sak om justering av investeringsbudsjettene.

Prosjekt (tall i tusen(	2027	2028	2029	2030
Nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser	0	0	138 000	208 000
Frei ungdomsskole - oppgradering av uteområdet	525	630	0	0
Sum	525	630	138 000	208 000

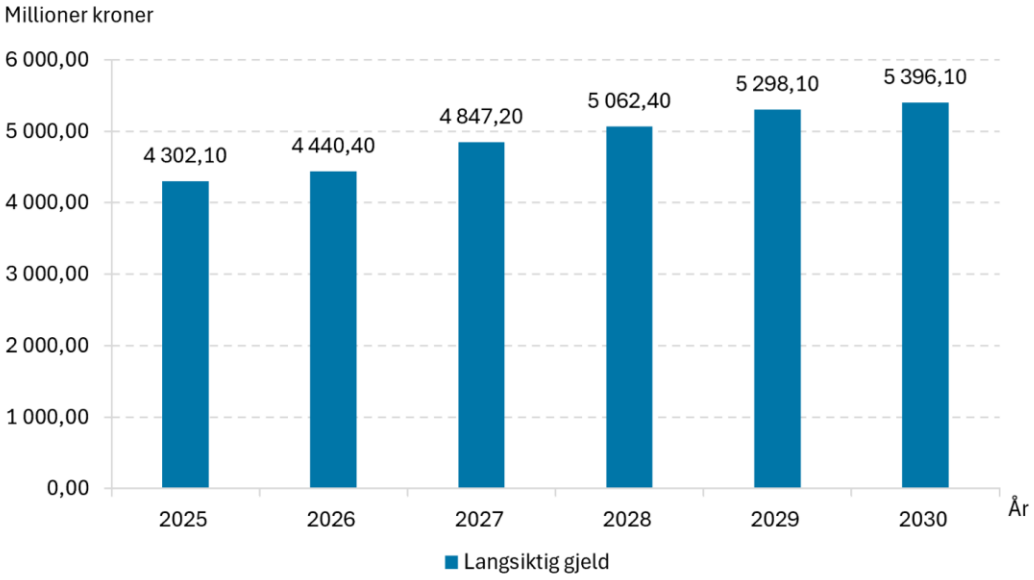
Tilskuddet for nye sykehjemsplasser tar utgangspunkt i et sykehjem med 140 plasser.

Husbanktilskuddet utgjør i 2026 cirka 2,35 millioner kroner per plass i tillegg får man dekket 55 % av byggekostnadene til dagsenter.

Bruk av lån

Opptak av lån påfører driftsbudsjettet fremtidige rente- og avdragskostnader. Driftskostnader knyttet til startlån og selvkostinvesteringer finansieres gjennom brukerbetalinger og belaster ikke kommunens driftsbudsjett på samme måte.

I 2027 er det budsjettert med et låneopptak på 590 millioner kroner - eksklusive startlån og videreutlån. Videre i planperioden tas det opp lån på 413 millioner kroner i 2028, 448 millioner kroner i 2029 og 324 millioner kroner i 2030. Det foreslås en låneramme på 80 millioner kroner til startlån hvert år i perioden.

Grafen viser utviklingen i kommunens langsiktig gjeld, ekskludert pensjonsforpliktelser i perioden 2025–2030.

Lånegjelden 31.12.2025 var på 4,3 milliarder kroner. Den høye investeringsaktiviteten de siste årene har medført at gjelden har økt betydelig. Gjelden vil fortsette å øke i handlingsplanperioden. Ved slutten av planperioden vil beregnet brutto lånegjeld være i underkant av 5,4 milliarder kroner. Økte utgifter til renter og avdrag samt driftsutgifter i forbindelse med investeringer, reduserer handlefriheten og gjør driften eksponert for renteutgifter.

Det har vært fokusert mye på utviklingen i lånegjelden de siste årene. I tidligere økonomiplaner har kommunedirektøren foreslått reduksjoner i investeringssiden med mål om å ha en bærekraftig utvikling av gjeldsnivået. Foreslåtte investeringsprogram bygger i hovedsak på gjeldende økonomiplan med store investeringer. Finansutgiftene vil gå opp i årene som kommer, og vi må ha balanse mellom de driftsutfordringene vi har og hvor mye vi må sette av på budsjettene til finansutgifter.

Framover vil det bli viktig med nøye vurderinger av hvilke investeringsprosjekter som vedtas, og at det arbeides med å tilpasse driftsnivået for å finansiere utgiftene til økt gjeld.

KLIMA

Parisavtalen om klima, det globale rammeverket for naturmangfold og nasjonale forventninger om en bærekraftig utvikling ligger til grunn for kommunes arbeid for å redusere klimagassutslipp.

Klimabudsjettet skal sammen med klimaregnskapet, være et styringsverktøy for å hjelpe kommunen med å redusere klimagassutslipp og oppnå vedtatte klimamål. Budsjettet viser hvordan vi skal nå vedtatte utslippsmål gjennom planlagte tiltak og fremtidige satsinger, Regnskapet viser hvilke tiltak som ble gjennomført, effekten av disse og hvordan vi ligger an i forhold til å nå vedtatte mål. Klimaregnskapet er en del av kommunes årsrapport.

Klimatiltak i planperioden

Et klimatiltak kan påvirke kommunens totale klimagassutslipp både positivt og negativt. For eksempel kan et tiltak føre til økte CO2e-utslipp under etablering, men redusere utslippene over tid gjennom drift. Klimabudsjettet har som mål å synliggjøre flest mulig konkrete tiltak som bidrar til å redusere klimagassutslipp. I dette klimabudsjettet er de mest betydningsfulle og tydelige tiltakene løftet frem. Flere gode tiltak, både for kommunens virksomhet og for kommunesamfunnet kan være vanskelig å dokumentere eller ikke bli lagt merke til.

Tiltakene er delt inn i to kategorier: kvantifiserbare og ikke-kvantifiserbare. Kvantifiserbare tiltak er de man kan sette tall på, mens ikke-kvantifiserbare tiltak mangler tallgrunnlag, ofte på grunn av mange variabler og usikre måleindikatorer. Likevel antas det at tiltakene som er listet opp i tabellene nedenfor har en reell effekt på utslippene. Å utvikle gode måleindikatorer for klimaarbeid i offentlige virksomheter er en prioritert oppgave nasjonalt, regionalt og lokalt.

Klimatiltakene er videre delt inn etter om de gjelder kommunen som samfunn eller egen virksomhet. Tiltakene for kommunesamfunnet er hentet fra relevante aktører i samfunnet, mens tiltakene for egen virksomhet er de samme som fremgår av rammeområdene, og som er identifisert som klimatiltak. Tiltak som kommunen har ansvar for, og som kan ha stor samfunnsmessig betydning, er også beskrevet under kommunesamfunnet.

Omtrent 80 % av klimagassutslippene fra kommunesamfunnet i Kristiansund er relatert til transport, der sjøfart står for 60 %. Kristiansund kommune har dermed en stor andel grønn omstilling å ivareta og gjennomføre når det gjelder transport. Den grønne omstillingen er energikrevende, og fordrer mer fornybar energiproduksjon.

Klimagassutslippene fra kommunesamfunnet kommer fra data innhentet av Miljødirektoratet, og siden de henter inn og bearbeider tall for alle kommunene, er arbeidet så tidkrevende at underlag for 2025 først er tilgjengelig i slutten av 2026. Utslippstall for Kristiansund fra 2009 til 2024 viser en nedgang på klimagassutslippene med 8,5 %. Det er positivt, men viser at det er et stykke frem til å klare klimamål om 55 % reduksjon innen 2030.

Klimagassutslipp grunnet arealendring blir mer og mer tydelig etterhvert som nasjonale verktøy etableres, og natur og dyreliv får en større verdi enn det tidligere har hatt. Klimagasskalkulatoren, utarbeidet av NIBIO i samarbeid med Miljødirektoratet, er et verktøy som regner ut klimagassutslipp ved arealendring over 75 år. Varig endring av naturlige karbonlager blir dermed mer vektlagt og kan kartlegges, og vil i enkelte tilfeller trigge konsekvensutredninger. I og med at klimagassutslipp grunnet arealendring i fremtiden blir lettere å dokumentere vil disse utslippene få en større og mer synlig del av rapporteringsarbeidet. Klimagassutslipp fra arealendring i Kristiansund er beregnet med utslipp i løpet av 5 år, og er omtrent 22 % mer enn kommunesamfunnets direkte utslipp sammenlignet med 2024.

Kommunens virksomhet

Kvantifiserte tiltak

Dette er tiltak det er mulig å måle -/ sette tall på. Tiltakene er delt inn i tre scope tilsvarende GHG-protokollens inndeling av utslipp.

Scope 1

Tiltak	ID	Ansvarlig rammeområde	2020	2027	2028	2029	2030
Flere elektriske og hybride biler bidrar til reduserte utslipp	1	Alle enheter		435,4	391,9	352,7	317,4
Utslipp i tonn CO2e			**760,5**	**435,4**	**391,9**	**352,7**	**317,4**

Scope 2

Tiltak	ID	Ansvarlig rammeområde	2020	2027	2028	2029	2030
Utskifting til LED, innendørs og utendørs	2	Eiendomsdrift Kommunalteknikk		60	55	50	45
Utslipp i tonn CO2e			**33,2**	**60**	**55**	**50**	**45**

Scope 3

Det foreligger ikke data.

Ikke kvantifiserte tiltak

Dette er tiltak det er vanskelig å måle -/ sette tall på. Tiltakene er delt inn i tre scope tilsvarende GHG-protokollens inndeling av utslipp.

Scope 1

Tiltak	ID	Ansvarlig rammeområde	Beskrivelse
Anleggsarbeid fra fossilt	3	Kommunalteknikk	Fremtidig innkjøp av elektriske- og lavutslipp anleggskjøretøy, gradvis omlegging.

Scope 2

Tiltak	ID	Ansvarlig rammeområde	Beskrivelse
Teknisk toppsystem	4	Eiendomsdrift	Programvare for styring av tekniske anlegg med blant annet senking av temperatur på natt, overvåking av varme-gjenvinnere og overvåking av alarmer - planlagt implementert på alle bygg.
Mer fornybar energiproduksjon på kommunale bygg	5	Kommunalteknikk Eiendomsdrift	Mer egenprodusert strøm vil frigjøre strøm i nettet, og dermed gi mindre klimagass-utslipp ved importert elektrisk energi.

Scope 3

Tiltak	ID	Ansvarlig rammeområde	Beskrivelse
Digitale møter	6	Alle enheter	Bruk av teams er mer vanlig enn før, og blitt noe alle behersker.
Lov om 30 % miljø i offentlige innkjøp	7	Alle enheter	Loven implementeres av alle avdelinger med god hjelp fra innkjøpstjenesten. Med loven kom ingen føringer, så praktisk tilnærming etableres over tid.
Bærekraftige anskaffelser	8	Innkjøp	Gjennom KS og bærekraftsnettverket er innkjøp med på et samarbeid som ser på klimavennlige og bærekraftige anskaffelser.
Interkommunalt innkjøpssamarbeid	9	Sentraladministrasjone n	Innkjøpstjenesten arbeider kontinuerlig med dette. Et eksempel er etablering av felles rammeavtale for kontormøbler, der det settes krav til blant annet svanemerkede møbler og rene og minimalt med emballasje.

Kommunesamfunnet

Kvantifiserte tiltak

Dette er tiltak det er mulig å måle -/ sette tall på. Tiltakene er delt inn i ni sektorer tilsvarende Miljødirektoratets inndeling av utslipp.

Industri, olje og gass

Det foreligger ikke data.

Luftfart

Det foreligger ikke data.

Energiforsyning

Det foreligger ikke data.

Annen mobil forbrenning

Det foreligger ikke data.

Oppvarming

Det foreligger ikke data.

Jordbruk

Det foreligger ikke data.

Veitrafikk

Tiltak	ID	Ansvarlig rammeområde	2027	2028	2029	2030
Elbilandel i befolkningen øker	10	Personbiler	6 654,6	6 322,1	6 006	5 705,7
Utslipp i tonn CO2e			**6 654,6**	**6 322,1**	**6 006**	**5 705,7**

Klimagassutslipp fra personbiltrafikken utgjorde 47,7 % av utslippene fra vei/trafikk i 2024, så da er det oppløftende at 96,5 % av nyregistrerte biler i Kristiansund i 2025 var elektriske. Samme tall i 2019 var 33,1 %. En personbil anskaffes for å vare noen år, og det er derfor en viss treghet i utskifting fra fossile til elektriske personbiler. Nedgangen i klimagassutslipp fra personbiltrafikken i Kristiansund var derfor kun 4,4 % fra 2023 til 2024. Nedgangen i klimagassutslipp fra 2019 til 2024 har derimot vært på 27 %.

Det forutsettes en nedgang i klimagassutslipp fra personbiltrafikken med omtrent 5 % per år frem mot 2030.

Avfall og avløp

Det foreligger ikke data.

Sjøfart

Det foreligger ikke data.

Produkter med fluorgasser

Det foreligger ikke data.

Ikke kvantifiserte tiltak

Dette er tiltak det er vanskelig å måle -/ sette tall på. Tiltakene er delt inn i ni sektorer tilsvarende Miljødirektoratets inndeling av utslipp.

Industri, olje og gass

Tiltak	ID	Beskrivelse
Elektrifisering av sokkelen	11	Equinor orienterte i oktober 2025 Energidepartementet om at de anbefaler å videreføre elektrifisering av Grane-Balder energiprosjekt, men ikke arbeidet med å elektrifisere Halten- og Snorre områdene.
EUs Arktis-strategi	12	EUs Arktis-strategi slår fast at olje, kull og gass i Arktis må bli liggende i bakken og at EU ikke vil kjøpe ressurser fra nye arktiske utbygginger, som i Barentshavet.

Luftfart

Tiltak	ID	Beskrivelse
Innføring av Sustainable Aviation Fuel (SAF)	13	Luftfarten ønsker selv mer innfasing av biojetfuel, også kalt SAF, sustainable aviation fuel.
Elektrifisering av innenlands flyfart	14	Korte avstander mellom flyplassene i Norge gjør at elektrifisering av innenlands flyfart er mulig. Avinor og flere flyselskap har startet pilotering.

Energiforsyning

Tiltak	ID	Beskrivelse
Mer fornybar energiproduksjon og frigjøring av elektrisk energi	15	Politikerne har bedt administrasjonen se på muligheten for at kommunen kan bli selvstendig på energi. Mer lokal fornybar energiproduksjon vil gi mindre klimagassutslipp på sikt.
Fornying av strømnettet på Frei	16	Fornying av strømnett fra Rensvik til Engviklia i Averøy utført av Mellom AS. Oppgradering fra 66 kV til 132 kV. Fornyelsen vil øke kapasiteten til grønn omstilling.

Annen mobil forbrenning

Det foreligger ikke data.

Oppvarming

Det foreligger ikke data.

Jordbruk

Det foreligger ikke data.

Veitrafikk

Tiltak	ID	Beskrivelse
Fjerning av parkeringsplasser i Fosnagata	17	Bedre oversikt i Fosnagata etter bygging av Campus Kristiansund vil kunne øke sykkel og gange.
Oppstart av Bypakken	18	Kan medføre mindre kø og tomgang.

Avfall og avløp

Det foreligger ikke data.

Sjøfart

Tiltak	ID	Beskrivelse
Landstrøm	19	Kristiansund og Nordmøre havn har installert landstrøm, og planleggere flere.
Krav til klimagassreduksjon for offshoreskip	20	Regjeringen har sendt på høring et forslag til forskrift som pålegger operatører å redusere klimagassintensiteten – utslipp per energienhet – fra offshorefartøy brukt i petroleumsvirksomhet.
Analyse og kartlegging av klimagassutslipp for sjøfarten i kommunen	21	Kartlegging påbegynt 2025 og sluttføres 2027.
Hydrogenproduksjon for maritim sektor	22	Det planlegges produksjon av hydrogen hovedsakelig til maritim sektor av GreenH.

Produkter med fluorgasser

Tiltak	ID	Beskrivelse
Regelverk	23	Skal sørge for at utslippene av de sterke klimagassene reduseres, og at import til Norge begrenses. Gjelder forurensingsloven, vegtrafikkloven, produktkontrolloven, særavgiftsloven.

Kostnadsberegning

Tabellen under viser kostnadsberegningen av tiltak i kommunen, spesifisert på drift og investeringer.

Det foreligger ingen driftstiltak som har direkte påvirkning på klima. Dette er tiltak som kan ha både negative og positive virkninger på klimaet. Alle tiltak er slått sammen, slik at summene viser det totale beløpet per scope for drifts- og investeringstiltak som påvirker klimagassutslippet. Kostnadsberegningen gjelder ikke for kommunesamfunnet.

Beskrivelse (tall i tusen)	2027	2028	2029	2030	2027-2030
Scope 1	-	-	-	-	-
Scope 2	-	-	-	-	-
Scope 3	-	-	-	-	-
Sum drift	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Scope 1	12 500	13 100	11 000	11 000	47 600
Scope 2	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Scope 3	-	-	-	-	-
Sum investering	**18 500**	**19 100**	**17 000**	**17 000**	**71 600**

Det er for scope 1 investering benyttet tall for innkjøp av biler. Noen av bilene kan være spesialkjøretøy som det foreløpig ikke er mulig å gå over til null- eller lavutslipp for.

For scope 2 er investering til LED belysning for Eiendomsdrift og Kommunalteknikk benyttet, samt ENØK-tiltak.

Det foreligger ikke data for drift.

Utslippsrammer og gap-analyse

Utslippsrammer er kjernen i klimabudsjettet. Rammene er et hjelpemiddel for å budsjettere for en jevn reduksjon i utslipp fram mot klimamålene.

Tre ulike baner beskriver hvordan klimagassutslippene kan utvikle seg i kommunen:

- Referansebanen viser hva som vil skje framover hvis det ikke gjennomføres flere tiltak ("fortsette som før"). Banen er en sammenstilling av historiske utslipp og en framskriving av disse.
- Tiltaksbanen viser hvordan kvantifiserte (tallfestede)tiltak vil bidra til å redusere klimagassutslippene i kommunen. Banen beregnes ved å trekke den totale tiltakseffekten fra utslippsnivået i referansebanen.
- Målbanen viser Parisavtalens mål for utslippsreduksjoner (utslippsrammer). Banen angir et årlig utslippstak for de samlede klimagassutslippene i økonomiplanperioden og videre fram til 2030.

Gap-analysen er kun utregnet for kommunens virksomhet.

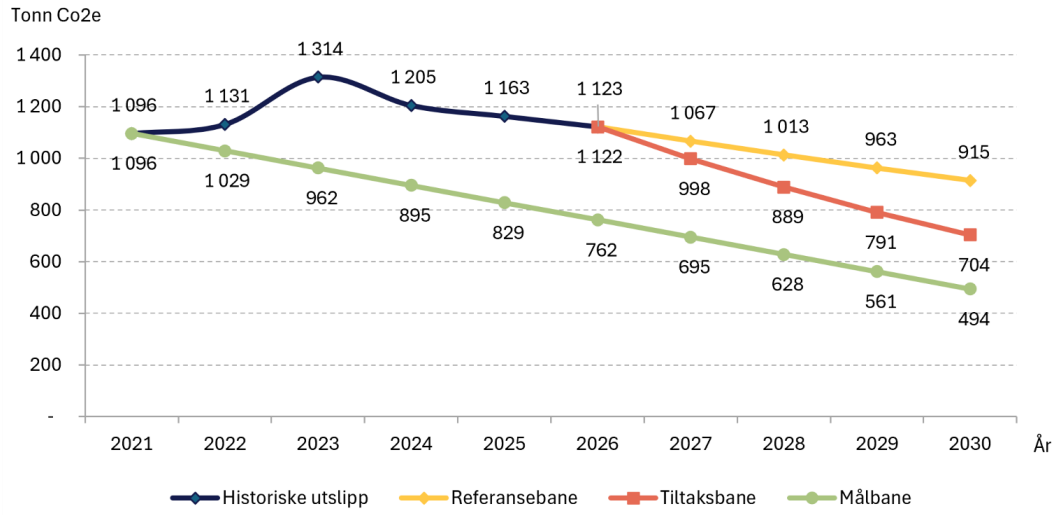
Historiske utslipp

Beskrivelse	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Regnskap 2025	Regnskap 2026
Historiske utslipp i tonn CO2e	1 131,1	1 314,1	1 204,6	1 162,2	1 121,9

Klimagassutslipp for kommunens virksomhet 2026 er et beregnet tall. Eksakte tall for 2026 vil foreligge ved årets slutt og vil fremkomme i årsrapporten for 2026. Tall for 2026 forutsetter at reduksjonen i utslipp vil være omtrent som fra 2024 til 2025. Det tilsvarer et fall i klimagassutslippene på omtrent 3,5 %.

Utslipp fra kommunens virksomhet er omtrent 2 % av kommunesamfunnets klimagassutslipp. Det er derfor viktig at de største tiltakene for å redusere utslipp og nå Parisavtalen, tas i kommunesamfunnet.

Utvikling av klimagassutslipp

Grafen viser utviklingen av klimagassutslipp i kommunens virksomhet mot 55 % reduksjon i 2030. Grafen omfatter historiske utslipp, referanse-, tiltaks- og målbane.

Arealbruksendringer

Arealbruksendringer fra kategorier med store karbonlagre, enten i levende biomasse (skog) eller i organisk jord (myr), vil som regel føre til store utslipp av klimagasser, i tillegg til å gi redusert mulighet for opptak av klimagasser i fremtiden.

Ved en arealbruksendring vil det være størst utslipp det første året etter endringen, dersom levende biomasse på arealet fjernes. Dette regnes som et umiddelbart utslipp. Det vil også være prosesser i jordsmonnet som endres ved endret arealbruk, og disse vil vedvare over noe lengre tid til nedbrytningsprosesser i jorden har stabilisert seg. Hvor lang tid det tar vil avhenge av en rekke faktorer, og å ta høyde for variasjonen i disse faktorene er utfordrende. Utslippsfaktorene er tilpasset standardperioder, og beregner klimagassutslipp over 5 år, 20 år og 70 år. I tabellen er utslippet over 5 år vist.

Tabellen under viser utslipp fra fremtidige arealbruksendringer av en viss størrelse som gjeldende kommuneplan (2024-2036) åpner for, over en periode på 5 år. Utslippene vil fortsette lenge utover denne perioden, men det er i de første årene utslippet er størst.

Endring arealbruk	Endring arealkategori	Utslipp tonn CO2e over 5 år
Nytt boligområde Svarthamran	Fra skog til bebygd areal	53,8
Ny barneskole i Omsundet	Fra skog og våtmark til bebygd areal	1 333,3
Deponi ved Nerlandsflata	Fra skog, våtmark og åpen fastmark til bebygd areal	1 366,4
Næringsområde Bolgneset	Fra skog og åpen fastmark til bebygd areal	6 102,3
Næringsområde Stabeldammen	Fra skog og våtmark til bebygd areal	1 250,6
Utvidelse av næringsareal ved Pilotveien/Nonshaugen	Fra åpen fastmark, skog og våtmark til bebygd areal	18 399,9
Utvidelse av golfbane	Fra skog og våtmark til bebygd areal	19 333,3
Utvidelse av næringsareal i Sødalen	Fra skog og våtmark til bebygd areal	15 790,2
Nytt boligområde på Sæther	Fra skog og våtmark til bebygd areal	15 236,9
Utvidelse av masseuttaksområde på Storbakken	Fra skog og våtmark til bebygd areal	3 527,0
Videre utbygging av boligområde på Skorpa	Fra skog, våtmark, dyrket mark, beite og åpen fastmark til bebygd areal	623,7
Boligutbygging Østerveien	Fra skog og åpen fastmark til bebygd areal	55,3
Videre utbygging av boligområde på Jørihaugen vest	Fra skog, våtmark, beite og åpen fastmark til bebygd areal	4 605,9
Videre utbygging av boligområde på Buvikhøgda	Fra skog til bebygd areal	763,7
Boligutbygging Ådalsgrenda	Fra skog til bebygd areal	2 432,7
Nytt boligområde Halslihaugen	Fra skog til bebygd areal	910,7
Utvidelse av næringsareal ved Kongsveien og Storbakken nord	Fra skog og våtmark til bebygd areal	4 082,3
Videre utbygging av boligområde på Ørnvika vest	Fra skog, våtmark og åpen fastmark til bebygd areal	3 984,5
Utvidelse av næringsareal ved Frei sentrum	Fra skog og åpen fastmark til bebygd areal	577,6
Veiutbygging over Kråkhaugen	Fra skog og åpen fastmark til bebygd areal	805,7
Videre utbygging av boligområde på Sæterhaugen	Fra skog til bebygd areal	1 651,0
Sum		**102 886,8**

Det vil kunne forekomme arealbruksendringer med klimakonsekvenser som ikke er medregnet i denne tabellen. Dersom utbygging tillates i strid med kommuneplanen, gjennom planendring eller dispensasjon, vil det gi utslipp utover det som er beregnet. Nydyrking av areal vil gi utslipp utover det som er beregnet, mens overgang fra dyrket mark til skog eller beite vil gi mindre utslipp.

Det beregnede utslippet på litt over 100 000 tonn CO2e over 5 år tilsvarer et årlig utslipp på 20 000 tonn CO2e. Til sammenligning var utslippet fra Kristiansund som samfunn cirka 80 000 tonn CO2e i 2024.

En beregning av klimagassutslippet fra alle arealbruksendringer i hele kommuneplanens arealdel gir et utslipp på cirka 175 000 tonn CO2e over 5 år, altså nesten det dobbelte av summen av beregnede utslipp for utbyggingsområdene listet opp over. Dette utslippstallet er trolig litt for høyt, da det inkluderer en del arealer som ikke nødvendigvis er aktuelt å nedbygge, som for eksempel naturpregede områder på store boligtomter eller innimellom boligtomter. Det taler likevel for at kommuneplanen hjemler for noe større klimagassutslipp fra arealbruksendringer enn det som er beregnet i tabellen over. Dette kommer av at tabellen ikke fanger opp absolutt alle fremtidige utbygginger, særlig ikke alle små.

Kommunens mål om utslippsreduksjon knytter seg til utslippene vi har i henhold til kommunens klimaregnskap og Miljødirektoratets klimaregnskap for kommunesamfunnet. Dette inkluderer ikke utslipp fra arealbruksendringer, og disse utslippene kommer derfor i tillegg. Å redusere utslipp fra arealbruksendringer telles ikke med som del av måloppnåelse om 55 % kutt.

I henhold til verbalforslag til fjorårets handlingsprogram, setter kommunen seg mål om nullutslipp fra arealbruksendringer. Dette innebærer at fremtidige utslipp som følge av arealbruksendringer må kompenseres innenfor utslippssektoren. I arealstrategien til kommuneplanens samfunnsdel 2024–2036 er det vedtatt et mål om arealnøytralitet. Disse målene oppnås ikke slik gjeldende utbyggingsplaner er.

Kommunedirektørens vurdering

Klimaendringer og behovet for utslippskutt

Klimaendringene er en av de største utfordringene verden står overfor. Økende konsentrasjoner av klimagasser i atmosfæren har ført til høyere gjennomsnittstemperaturer både på land og i havet. De siste årene har flere av de varmeste månedene som noen gang er registrert blitt målt. For å kunne overlevere et trygt og levelig samfunn til kommende generasjoner, er det avgjørende at klimagassutslippene reduseres raskt og betydelig.

Norge har foreløpig vært mindre rammet av tørke, skogbranner og ekstremvær enn mange land lenger sør, men også vi påvirkes av klimaendringene. Derfor må vi ta ansvar gjennom å tenke globalt og handle lokalt.

Klimagassutslipp fra kommunens egen virksomhet

Klimagassutslippene fra kommunes egen virksomhet var 1 162 tonn CO_2-ekvivalenter i 2025. Dette er en reduksjon på 3,5 % fra året før. Resultatet er et uttrykk for målrettet arbeid innen bærekraft, klima og miljø på tvers av kommunens virksomheter. Et godt eksempel er samarbeidet mellom kommunens innkjøpsavdeling og KS sitt bærekraftsnettverk om bærekraftige anskaffelser. Dedikerte medarbeidere bidrar hver dag til å redusere kommunens klimafotavtrykk gjennom faglige vurderinger og miljøbevisste valg.

Klimagassutslipp fra kommunesamfunnet

De samlede klimagassutslippene fra kommunesamfunnet var 80 463 tonn CO_2-ekvivalenter i 2024. Dette er en økning på 1 % fra 2023. Samtidig har utslippene blitt redusert med 8,5 % siden 2019, noe som er positivt. Likevel går utviklingen for sakte dersom vi skal nå nasjonale og internasjonale klimamål.

Transport og grønn omstilling

Sjøfart og veitrafikk står for om lag 80 prosent av utslippene i kommunen. Overgangen til utslippsfrie og lavutslippsløsninger i veitrafikken kan gi betydelige reduksjoner fram mot 2030. For sjøfarten er omstillingen mer krevende, men også her må det utvikles og tas i bruk nye energiløsninger. Hydrogenproduksjon på Vestbase vil kunne bidra til reduserte klimagassutslipp innen maritim sektor, og forhåpentligvis vil GreenH kunne starte produksjon av hydrogen i 2027.

Grønn omstilling innen transport, næringsliv og industri krever store mengder energi. Samtidig er denne omstillingen nødvendig for å redusere utslippene i tråd med målene i Parisavtalen.

Arealendringer som kilde til klimagassutslipp

Klimagassutslippene fra arealendringer i Kristiansund er beregnet til 102 887 tonn CO_2-ekvivalenter over en femårsperiode. Dette tilsvarer om lag 22 % mer enn de direkte utslippene fra hele kommunesamfunnet i 2024.

Når natur bygges ned eller omdisponeres, frigjøres karbon som har vært lagret i jord og vegetasjon. Samtidig reduseres naturens evne til å ta opp CO_2 i framtiden. Arealendringer er varige inngrep, og utslippene beregnes å påvirke klimaet over flere tiår. Derfor får arealendringer stadig større oppmerksomhet som kilde til klimagassutslipp.

NIBIO og Miljødirektoratet har utviklet kartverktøy som gjør det mulig å beregne utslipp knyttet til arealendringer. Dette vil få økt betydning i framtidige konsekvensutredninger og ved vurdering av nye utbyggingsprosjekter. Bruk og fortetting av allerede utbygde arealer vil derfor bli stadig viktigere. For å nå kommunens ambisjoner om utslippskutt og arealnøytralitet, vil det være nødvendig med en kursendring.

Fornybar energi – viktig for klima, natur og næringsliv

Reduksjon av klimagassutslipp er viktig både for klimaet, naturmangfoldet og næringsutviklingen. Mange arter og økosystemer er sårbare for raske temperaturendringer. Samtidig vil næringsliv og industri kunne miste konkurransekraft dersom den grønne omstillingen ikke gjennomføres.

En viktig forutsetning for å lykkes er økt produksjon av fornybar energi på allerede nedbygde arealer. Dette kan bidra til å redusere utslipp, styrke energisikkerheten og legge til rette for videre næringsutvikling.

Samarbeid om grønn omstilling og energiforsyning

Kommunedirektøren vil legge til rette for samarbeid mellom offentlig og privat sektor for å sikre tilstrekkelig tilgang på fornybar energi. Kunnskapsdeling, nettverksbygging og samarbeid er viktige virkemidler for å øke tempoet i den grønne omstillingen fram mot 2030.

Bystyret har også bedt administrasjonen vurdere mulighetene for at kommunen på sikt kan bli mer selvforsynt med energi. Dette vil kunne styrke både klimaarbeidet og kommunens beredskap. Et viktig tiltak i denne sammenhengen er samarbeidet med WeEnergize og søknaden om etablering av et forskningssenter for miljøvennlig energi. Flere nasjonale forskningsmiljøer leder søknadsprosessen, og blant deltakerne er Nordmørskommunene, NEAS, Møre og Romsdal fylkeskommune, Molde kommune og Ålesund kommune.

Veien mot et lavutslippsamfunn

Overgangen til et lavutslippsamfunn krever omfattende endringer i samfunnet. Omstillingen må være rettferdig, ta hensyn til naturen og ha bred folkelig støtte. For å lykkes må energi-, klima-, natur- og næringspolitikk ses i sammenheng.

Kommunedirektøren vil prioritere arbeidet med å identifisere og gjennomføre tiltak som bidrar til å nå klimamålene i Parisavtalen. Gjennomgangen viser at flere tiltak allerede gir målbare utslippsreduksjoner, samtidig som andre tiltak kan gi positive effekter over tid. Arealendringer vil få økt oppmerksomhet framover, og bruk av allerede nedbygde arealer vil bli stadig viktigere i framtidige utbyggings- og utviklingsprosjekter.

HANDLINGSDEL - TJENESTEOMRÅDENE

Handlingsdelen omfatter kommunens sektorer med tilhørende rammeområder.

Organisasjonskartet viser strukturen per 15.10.26. De fem sektorene Politikk og administrasjon, Oppvekst, Helse og omsorg, Mestring og velferd samt Teknisk, har ulikt antall rammeområder.

Sektornivå

Den enkelte sektor omhandler

- utfordringer og utviklingstrekk
- prioriteringer i planperioden
- omstillingsarbeid

Rammenivå

Innholdet på rammeområdene er noe ulikt avhengig av type tjeneste og tjenesteomfang

- beskrivelse av rammeområde
- historisk driftsresultat - viser regnskaps- og budsjettall for de siste fire årene
- sentrale styringsdata - viser kommunens mer-/mindreforbruk sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9 (K9)
- drifts- og investeringsbudsjett - økonomisk ramme og tiltak
    - tiltakene er koblet mot prioriterte bærekraftsmål og hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel for å vise den røde tråden i styringskjeden

POLITIKK OG ADMINISTRASJON

Sektoren omfatter fire rammeområder: Politisk styring, Sentraladministrasjon, Felles avsetninger og Eksterne enheter.

Utfordringer og utviklingstrekk

Nye utfordringer krever nye måter å styre og samhandle på

Kristiansund kommune står overfor store endringer. Etterspørsel/behov for kommunale tjenester vil ikke være i tråd med dagens tjenestekapasitet/tilbud. Økonomien er under press, konkurransen om kvalifisert arbeidskraft øker, og kravene til sikkerhet, beredskap og forsvarlig forvaltning blir større.

Kommunen kan ikke bemanne eller finansiere seg ut av denne endringen. Vi må vurdere hvordan vi organiserer arbeidet og hvordan vi bruker kompetanse, arbeidskraft, økonomi og teknologi bedre.

Dette utfordrer ikke bare tjenestene, men også hvordan kommunen er organisert og styres, både politisk og administrativt.

Utfordringene følger ikke organisasjonskartet

Kommunens organisering i sektorer, enheter og avdelinger gir nødvendig arbeidsdeling, tydelig ansvar og myndighet. Tilsvarende gir den politiske organiseringen i utvalg mulighet for faglig fordypning og politisk styring innenfor ulike ansvarsområder.

Samtidig går mange av samfunnsutfordringene på tvers av disse grensene. Vi kan ha god styring i hver enkelt del av kommunen og likevel streve med å finne de beste løsningene samlet.

Boligsosial plan viser hvordan boligpolitikk, arealplanlegging, infrastruktur, forebygging, tjenester og økonomi må ses i sammenheng. Hvordan vi planlegger og utvikler boliger og nærmiljø, kan påvirke behovet for kommunale tjenester langt inn i framtiden.

Dette reiser også spørsmål om den politiske organiseringen. Dersom kostnaden ved et tiltak kommer i én sektor, mens gevinsten kommer i en annen, må kommunens saksbehandling og beslutningsprosesser legge til rette for at slike sammenhenger blir synlige og kan prioriteres.

Strammere økonomi og knapphet på arbeidskraft

Kommunens økonomiske situasjon krever varige endringer i ressursbruken. Det er ikke tilstrekkelig å redusere kostnader innenfor dagens organisering dersom oppgavene og arbeidsprosessene forblir uendret.

Tjenestebehov, kompetanse, bemanning, arbeidstid, arbeidsmiljø og økonomi må vurderes samlet. Det stiller større krav til langsiktig planlegging, gode styringsdata og evne til å prioritere mellom ulike behov.

Samtidig må kommunen arbeide mer forebyggende. Behov som kan forebygges eller reduseres gjennom tidlig innsats og bedre samordning, kan ellers utvikle seg til mer omfattende og ressurskrevende tjenester.

Sentraladministrasjonens kapasitet og kompetanse

Behovet for analyse, strategisk rådgivning, internkontroll, kompetanseutvikling og samordning øker. Samtidig bruker stabs- og støttefunksjonene mye kapasitet på løpende saksbehandling, systemforvaltning og operative oppgaver.

Flere fagmiljøer er små og sårbare ved fravær og avgang av nøkkelpersonell. Det gjør det nødvendig å sikre kritisk kompetanse og vurdere hvordan oppgaver og arbeidsprosesser kan organiseres annerledes.

Støttefunksjonene må i større grad utvikle systemer, arbeidsprosesser og kompetanse som gjør arbeidsgiverrepresentanter, ledere og medarbeidere i stand til å ivareta sitt ansvar. Dette krever tydelig rolle- og ansvarsdeling og bedre samspill mellom kommunens ledernivåer og fagmiljøer.

Digitalisering og kunstig intelligens gir nye muligheter til å forenkle arbeidsprosesser, frigjøre kapasitet og forbedre beslutningsgrunnlaget. Samtidig øker kravene til kompetanse, informasjonssikkerhet, personvern og kontroll.

Fra planer til gjennomføring

Kommunen har utviklet planer og styringsverktøy som gir grunnlag for nødvendig omstilling. Utfordringen i planperioden blir å omsette kunnskap, prioriteringer og vedtatte planer til faktiske endringer.

Dette krever et godt samspill mellom politikk og administrasjon, tydelig ansvar og myndighet, og styringsprosesser som gjør det mulig å prioritere og følge opp tiltak på tvers av sektorer, fagområder og tjenester.

Utfordringsbildet gjør det nødvendig å utfordre hvordan kommunen er organisert og styres. Både den politiske og administrative organiseringen må vurderes i lys av behovet for bedre samhandling, helhetlige prioriteringer og større gjennomføringsevne. Vi må organisere for ansvar, men lede for helhet.

Prioriteringer i planperioden

Kristiansund kommune skal fortsatt være en aktiv og utviklingsorientert kommune, med ambisjoner innen bærekraft, digitalisering, innovasjon og framtidsrettede tjenester. Gjennom regionalt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid skal kommunen bidra til utvikling, dele kunnskap og ta i bruk løsninger som gir verdi for innbyggerne.

I perioden 2027–2030 vil Politikk og administrasjon særlig prioritere å styrke kommunens evne til å møte samfunnsutfordringene gjennom helhetlig styring, bedre samhandling og god gjennomføring.

Politisk og administrativ organisering

Samfunnsutfordringene går i økende grad på tvers av tjenester, fagområder og kommunegrenser. Kommunen vil derfor prioritere en gjennomgang av hvordan den politiske og administrative organiseringen legger til rette for helhetlig styring, samhandling og gjennomføring.

Gjennomgangen skal omfatte ansvar og myndighet, samspillet mellom politisk og administrativ ledelse, beslutningsprosesser og samarbeidet på tvers av sektorer og fagområder. Målet er å sikre en organisering som ivaretar tydelig ansvar, samtidig som kommunen blir bedre i stand til å prioritere og løse utfordringer i fellesskap.

Kommunedirektørens toppledergruppe skal videreutvikles som en felles arena for strategiske prioriteringer, beslutninger og oppfølging. Politiske beslutninger skal bygge på gode beslutningsgrunnlag som synliggjør konsekvenser for tjenester, innbyggere, økonomi, bemanning og gjennomføring.

Omstilling og bærekraftig ressursbruk

Kommunen vil prioritere langsiktig økonomistyring og utvikling av tjenester som kan møte framtidige behov innenfor tilgjengelige ressurser.

Dette krever at vi vurderer tjenestebehov, kompetanse, bemanning, arbeidstid, økonomi og teknologi i sammenheng. Vi vil legge større vekt på forebygging, bedre oppgavedeling og løsninger som reduserer behovet for mer omfattende tjenester.

Kompetanse, ledelse og arbeidsgiverfunksjon

Kommunen vil utvikle arbeidsprosesser og støttefunksjoner som gjør arbeidsgiverrepresentanter og ledere bedre i stand til å ivareta sitt ansvar. Arbeidet med arbeidsmiljø og HMS skal ha større vekt på forebygging, systematisk oppfølging og læring.

Samtidig skal kommunen sikre kritisk kompetanse, redusere sårbarhet og bruke medarbeidernes kompetanse der den gir størst verdi.

Digitalisering, innovasjon og beredskap

Kristiansund skal fortsatt være en pådriver for digitalisering og innovasjon. Vi vil prioritere løsninger som forenkler arbeidsprosesser, forbedrer tjenester og frigjør kapasitet.

Kunstig intelligens gir nye muligheter for analyse, beslutningsstøtte og effektiv oppgaveløsning. Kommunen vil utvikle nødvendig kompetanse og sikre forsvarlig bruk av teknologien, med tydelig ansvar, informasjonssikkerhet og personvern.

Samtidig vil vi styrke arbeidet med samfunnssikkerhet, beredskap og kontinuitet i kommunens tjenester.

Regionalt samarbeid og gjennomslagskraft

Kristiansund vil videreføre sin aktive rolle i Nordmøre IPR og i regionale, nasjonale og internasjonale samarbeidsarenaer. Nordmørsstrategien og kommuneplanens samfunnsdel skal være viktige utgangspunkt for arbeidet.

Gjennom samarbeid med nabokommuner, offentlige myndigheter, næringsliv og kunnskapsmiljøer vil vi arbeide for felles løsninger, kompetanseutvikling og regional utvikling.

Kommunens erfaringer med bærekraft, virksomhetsstyring og digitalisering skal fortsatt brukes til å påvirke utviklingen og hente kunnskap tilbake til egen organisasjon.

Fra planer til gjennomføring

Kommunen vil prioritere å omsette politiske vedtak, planer og strategier til konkrete forbedringer for innbyggerne.

Vi skal styrke sammenhengen mellom planlegging, budsjett, gjennomføring og oppfølging. Gode styringsdata, tydelig ansvar og systematisk læring skal bidra til at tiltak gir ønskede resultater.

Kristiansund skal fortsatt være en kommune som utvikler nye løsninger og deler erfaringer med andre. Samtidig må vi lykkes med å ta løsningene i bruk i vår egen organisasjon.

Omstilling

Sentraladministrasjonen har et særlig ansvar for å legge til rette for helhetlig styring, prioritering og gjennomføring av kommunens omstillingsarbeid. Presset økonomi, knapphet på arbeidskraft, økende kompetansekrav og rask teknologisk utvikling stiller større krav til hvordan vi leder, organiserer og bruker ressursene våre.

For sentraladministrasjonen er de viktigste utfordringene å sikre tilstrekkelig kapasitet til strategisk arbeid, redusere sårbarhet knyttet til nøkkelkompetanse og styrke samhandlingen på tvers av sektorer og fagområder. Samtidig må vi utvikle leder- og arbeidsgiverkompetansen og sikre bedre sammenheng mellom tjenestebehov, kompetanse, bemanning og økonomi.

Temaplanen og delplanene skal brukes aktivt i kommunens styring og utvikling. Kommunedirektørens toppledergruppe skal følge opp prioriteringene samlet, mens den enkelte enhetsleder har ansvar for gjennomføring innenfor eget område. Delplanene ferdigstilles etter felles mal, forankres i ledergrupper og partssamarbeid og følges opp gjennom ordinære styrings- og rapporteringsprosesser.

I økonomiplanperioden 2027–2030 vil vi bruke 8-stegsmodellen for omstilling til å sikre sammenheng mellom kartlegging, analyse, prioritering, gjennomføring og læring. Budsjettarbeidet skal bygge på helhetlige vurderinger av fag, folk, penger og teknologi. Dette innebærer blant annet å vurdere oppgavedeling, arbeidsprosesser, arbeidstidsplanlegging, kompetansebehov og bruk av digitale løsninger.

Målet er å gjennomføre varige forbedringer som gir forsvarlige tjenester, bedre ressursutnyttelse og en mer bærekraftig kommune. Som del av omstillingsarbeidet må vi også vurdere om dagens organisering, ansvarslinjer og beslutningsprosesser legger til rette for nødvendig endring.

Vi skal følge opp om tiltakene gir ønsket effekt, lære av erfaringene og justere både arbeidsmåter og organisering når behovene eller forutsetningene endrer seg.

Politisk styring

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- ordførers kontor
- politikere

Ordfører leder bystyrets og formannskapets møter og er kommunens rettslige representant. Han er også byens fremste folkevalgte representant og byens ansikt utad. Området er tillagt kommunens vigselsmyndighet og ivaretar borgerlige vigsler.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	17 976	15 818	14 447	15 273
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	1 301	1 818	1 371	442
Korrigert budsjett	19 277	17 636	15 818	15 715
Regnskap	17 338	17 955	18 537	15 270
Resultat mot opprinnelig budsjett	638	-2 137	-4 090	3
Resultat mot korrigert budsjett	1 939	-319	-2 719	445

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Politisk styring de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Politisk styring har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 0,65 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
100 Politisk styring	2,50	4,08	4,59	4,59
110 Kontroll og revisjon	0,76	0,47	-0,17	-0,36
Sum	3,26	4,55	4,42	4,23

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for politisk styring, kontroll og revisjon var i 2025 93,5 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til å være 6,5 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 3,26 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	17 307	17 307	17 307	17 307
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	677	-3 743	-3 743	-3 743
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**677**	**-3 743**	**-3 743**	**-3 743**
	Konsekvensjusteringer	595	595	595	595
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	595	595	595	595
	Konsekvensjustert ramme	18 579	14 159	14 159	14 159
	Nye tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum nye tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Ny ramme	18 579	14 159	14 159	14 159

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 0,6 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B8 - H4	Egenkapitalinnskudd KLP	6 700	6 700	6 700	6 700
	Sum investeringstiltak	6 700	6 700	6 700	6 700

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Egenkapitalinnskudd

Kommunens egenkapitalinnskudd i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) er i sin helhet lagt under dette rammeområdet. Innskuddet var på 6,7 millioner kroner i 2026, og er fremskrevet flatt de fire neste årene.

Sentraladministrasjon

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- kommunens administrative ledelse med tilhørende stabsfunksjoner innenfor
  - oppvekst, helse og omsorg samt mestring og velferd
  - innkjøp, eiendomsskattekontor, økonomi, lønn og personal
  - IKT, sak/arkiv og kommunikasjon
  - samfunns- og næringsutvikling
  - samfunnssikkerhet og beredskap
  - virksomhetsstyring og kvalitetsarbeid
  - forsknings- og utviklingsarbeid
- politisk sekretariat
- kommuneadvokat

Området har et gjennomgående fagansvar for hele organisasjonen, til forskjell fra de øvrige rammeområdene som har linjeansvar for sine respektive enheter.

Den administrative ledelsen og stabsfunksjonene tilrettelegger for politiske og administrative beslutningsprosesser, analyse- og utredningsarbeid, forvaltning og utvikling. Tjenestene bistår hele kommuneorganisasjonen samt innbyggere, folkevalgte, næringsliv og sentrale myndigheter.

Politisk sekretariat tilrettelegger for politiske styringsprosesser og sikrer at politiske råd og utvalg har gode arbeidsvilkår og gode beslutningsgrunnlag. Tjenesten er ansvarlig for gjennomføring av stortingsvalg og kommune- og fylkestingsvalg i kommunen. Tjenesten er også beredskapssekretariat for kommunens kriseledelse og politirådet i Kristiansund.

Kommuneadvokaten er kommunes eget advokatkontor. Kommuneadvokaten gir juridisk bistand til kommunens politiske og administrative organer, kommunale foretak og selskap samt stiftelser innenfor samtlige rettsområder.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	101 407	95 670	83 833	76 008
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	3 955	4 669	3 821	4 655
Korrigert budsjett	105 362	100 339	87 654	80 663
Regnskap	98 277	111 224	99 055	84 663
Resultat mot opprinnelig budsjett	3 130	-15 554	-15 222	-8 655
Resultat mot korrigert budsjett	7 085	-10 885	-11 401	-4 000

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Sentraladministrasjonen de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Sentraladministrasjonen har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 19,2 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
120 Administrasjon	20,32	27,43	11,76	31,43
Sum	20,32	27,43	11,76	31,43

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for administrasjon var i 2025 93,5 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 6,5 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 20,32 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9. Det føres fortsatt kostnader på KOSTRA-funksjonen som skulle vært ført til andre KOSTRA-arter.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	102 836	102 836	102 836	102 836
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-1 874	-2 827	-2 827	-2 827
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-1 874**	**-2 827**	**-2 827**	**-2 827**
	Konsekvensjusteringer	2 562	2 562	2 562	2 562
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	3 362	3 362	3 362	3 362
B8 - H4	Kommuneplanlegger overført til rammeområde Plan og byggesak (PS 113/25)	-800	-800	-800	-800
	Konsekvensjustert ramme	103 524	102 571	102 571	102 571
	Nye tiltak				
B8 - H4	Overføring av enhet Servicetorg til rammeområde Fellestjenester mestring og velferd	-4 630	-4 630	-4 630	-4 630
B8 - H2	Lærlinger - budsjett til Sentraladministrasjon	2 700	2 700	2 700	2 700
B8 - H4	Overføring stilling rådgiver til sektor Mestring og velferd	-1 150	-1 150	-1 150	-1 150
B8 - H4	Nedgang antall skrivere	-294	-294	-294	-294
B8 - H4	Holde 1,5 stilling vakant i 2027	-1 554	0	0	0
B8 - H4	Nedtrekk ett årsverk	0	0	-1 200	-1 200
	Sum nye tiltak	**-4 928**	**-3 374**	**-4 574**	**-4 574**
	Ny ramme	98 596	99 197	97 997	97 997

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet Sentraladministrasjonen har et nedtrekk i ramme på 5,7 millioner kroner som er overført til nytt rammeområdet Fellestjenester Mestring og velferd. Av disse 5,7 millionene tilhører 4,6 overflytting av enhet for Servicetorget, mens 1,1 tilhører overflytting av rådgiver.

Det er lagt inn en nettoøkning av lærlingebudsjettet på 2,7 millioner kroner med bakgrunn i forventet bruk av lærlinger i 2027.

Sentraladministrasjonen vil i 2027 holde 1,5 årsverk vakant i 2027 og har dermed fått et nedtrekk i ramme på 1,5 millioner kroner. Fra og med 2029 er det lagt inn nedtrekk av ett årsverk på 1,2 millioner kroner,

Det er også lagt inn et nedtrekk på 0,3 millioner kroner grunnet nedgang av skrivere.

Rammeområdet er styrket med 3,3 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B16 - H17	Sikring, rydding og tilgjengeliggjøring av eldre arkiv	1 250	1 250	0	0
	Sum investeringstiltak	1 250	1 250	0	0

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Eldre arkiv

Arbeidet med sikring, rydding og tilgjengeliggjøring av eldre arkiv fortsetter i to år til. Prosjektet har dratt ut lengre i tid enn opprinnelig planlagt. Midlene, totalt 10 millioner kroner, fordeles dermed over en lengre periode.

Felles avsetninger

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- avsetning til lønnsoppgjøret
- inntektsføring av kalkulatoriske renter og avskrivninger fra selvkostområdene
- avskrivning av kommunens anleggsmidler
- andre felles utgifter på kommunenivå

Området blir benyttet til nødvendige avsetninger til formål som er felles for kommunen eller som ikke faller naturlig under et annet rammeområde.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	-23 163	-34 836	-47 858	-56 201
	Tidligere vedtatte tiltak				
B8 - H4	Nullstilling av ramme	23 163	34 836	47 858	56 201
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**0**	**0**	**0**	**0**
	Konsekvensjusteringer				
B8 - H4	Ny kalkulering selvkostrenter	-63 577	-70 089	-74 981	-77 152
B8 - H4	Ny kalkulering selvkostavskrivninger	-39 206	-44 174	-49 468	-50 424
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 3,8 %	69 800	68 500	67 600	66 800
	Konsekvensjustert ramme	-32 983	-45 763	-56 849	-60 776
	Nye tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum nye tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Ny ramme	-32 983	-45 763	-56 849	-60 776

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Felles avsetninger er et teknisk rammeområde uten enheter og ansatte. Budsjettområdet brukes til felles tiltak som gjelder hele kommunen, samt andre budsjettbehov som ikke naturlig hører inn under andre budsjettområder. Rammeområdet nullstilles for hvert år, og nye budsjettsummer beregnes og legges inn i tråd med budsjettforutsetningene som tilligger budsjettområdet.

Det er kalkulert nye kalkulatoriske renter og avskrivning for selvkostområdene basert på gjeldende balanseførte investeringer og forslag til investeringsprogram i kommende fireårsperiode.

Det er avsatt midler for lønnsoppgjøret og prisvekst for 2027 basert på anslått kommunal deflator fra statsbudsjettet (3,8 %). Avsetningen blir fordelt til de øvrige rammeområdene i løpet av 2027.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Eksterne enheter

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- Kristiansund Havnekasse
- Kristiansund kommunale Sundbåtvesen KF
- Kirkelig Fellesråd
- Varde Arbeid og Inkludering AS
- Nordmøre Krisesenter IKS

Rammeområdet består av overføringer til flere av kommunens eksterne enheter og skal ivareta viktige oppdrag for kommunen.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	34 834	34 834	34 834	34 834
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-650	-650	-650	-650
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-650**	**-650**	**-650**	**-650**
	Konsekvensjusteringer	1 298	1 298	1 298	1 298
B8 - H4	Varde Arbeid og Inkludering AS - deflator 3,8 %	95	95	95	95
B8 - H4	Nordmøre Krisesenter IKS - deflator 3,8 %	249	249	249	249
B8 - H4	Sundbåtvesenet KF - deflator 3,8 %	254	254	254	254
B8 - H4	Kirkelig fellesråd: deflator 3,8 %	700	700	700	700
	Konsekvensjustert ramme	35 482	35 482	35 482	35 482
	Nye tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum nye tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Ny ramme	35 482	35 482	35 482	35 482

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med deflator på 3,8 % som utgjør:

- Varde Arbeid og Inkludering AS, 0,1 millioner kroner.
- Nordmøre Krisesenter IKS, 0,2 millioner kroner.
- Sundbåtvesenet KF, 0,2 millioner kroner.
- Kirkelig fellesråd, 0,7 millioner krone

Tilskudd interne og eksterne aktører

Aktør	Tilskudd (tall i tusen)
Kristiansund Havnekasse	
Varde Arbeid og Inkludering AS	2 590
Nordmøre Krisesenter IKS	6 803
Sundbåtvesenet KF	6 944
Kirkelig fellesråd	19 145

Tabellen over viser det totale tilskudd Kristiansund kommune overfører til de eksterne aktørene.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H12	Fellesrådet - oppgraderinger etter plan	5 000	3 200	2 100	1 000
	Sum investeringstiltak	5 000	3 200	2 100	1 000

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Oppgraderinger Fellesrådet

Investeringene hos Fellesrådet er splittet i ulike prosjekter og prioritert per år. Delprosjektene vises i tabellen under. Tabellen er hentet fra Fellesrådets handlingsprogram. Fra kommunens side føres dette som et samlet utlån per år, men hos Fellesrådet er prosjektene splittet.

Prioritet	Investeringstiltak (tall i tusen)	2027	2028	2029	2030
1	Bygging av redskapshus og garasje på Kirkelandet gravsted. Det ble bevilget midler til forprosjekt i 2026.	2 500	1 000	0	0
2	Energisparende tiltak i Kirkelandet kirke. Etterisolering og ny takpapp av yttertak og demping av kulderas på korvegg.	2 500	0	0	0
3	Utbedring av skade etter vanninntrenging i Nordlandet kirke.	0	700	0	0
4	Utvendig fasade og vinduer/dører på Kirkelandet kirke.	0	500	1 000	1 000
5	Utskifting av råteskadet treverk på Frei kirke.	0	1 000	0	0
6	Navnet minnelund på Innlandet gravsted.	0	0	800	0
7	Renovere benker og gulvet i Nordlandet kirke.	0	0	300	0
	Netto utgifter	**5 000**	**3 200**	**2 100**	**1 000**

OPPVEKST

Sektoren omfatter seks rammeområder: PP-tjenesten, Grunnskoler, Barnehager og opplæringstjenesten, Barnevern-tjenesten i Kristiansund, Averøy og Gjemnes, Forebyggende helsetjenester og Bolig, avlastning og støtte for barn og unge.

Utfordringer og utviklingstrekk

Vi ser framtida i øynene hver dag

I kommunen bor det cirka 4 500 barn og unge mellom 0–18 år. Om lag 1 050 barn går i barnehage og cirka 2 500 elever i grunnskolen.

Alle barn og unge skal få vokse opp i et trygt og godt lokalsamfunn. De skal ha tilgang til gode barnehager, skoler, helse og fritid. Dette får vi til gjennom gode kommunale tjenester, dyktige ansatte og godt samarbeid mellom tjenester, barn og foresatte, og private aktører "It takes a village to raise a child", og vi øker satsingen på familier, fellesarenaer og sivilsamfunnet.

Kristiansund kommune er et internasjonalt samfunn. Vi har i perioden 2022–2026 mottatt cirka 600 flyktninger - mange barn og unge. Antallet flyktninger reduseres nå, og tjenesteomfang reduseres. Vi bør øke satsingen på integrering, sysselsetting og varig bosetting

Barn og familier med store hjelpebehov øker, som medfører at både skoler og barnevernet har faglige og økonomiske utfordringer.

Oppvekstsektoren viser god kvalitet og økonomisk effektivitet (Agenda Kaupang, Kommuneindeksen). Ytterligere økonomiske innsparinger i sektoren kan ikke skje uten strukturelle endringer eller større omstillinger. I grunnskolen har vi nådd en økonomisk grense, dersom vi ikke gjennomfører strukturendringer.

Strukturelle endringer

Endringen i befolkningssammensetningen er en av våre største utfordringer. Det krever at vi har offensive satsinger for å styrke bosetting og attraktivitet. Det krever også at vi tilpasser tjenestetilbudet og frigjør ressurser fra oppvekst til eldre i helse og omsorg. Den dreiingen fra oppvekstsektoren pågår. Driftsreduksjoner er gjennomført og KOSTRA viser at driftskostnadene i oppvekstsektoren er på gjennomsnitt KOSTRA gruppe 9 (K9) eller lavere. Grunnskolen i Kristiansund har et vesentlig lavere driftsnivå enn K 9.

Vi har gjennomført strukturendringer i barnehagesektoren, og er midt i strukturendring i skolesektoren med bygging av to nye skoler, og nedlegging av fire. Folkeparken skole for 400 elever åpnet i 2025. Ny skole til 400 elever prosjekteres nå i Omsundet. Vi vil de neste årene foreslå en strukturendring til.

Omstilling - Forebyggende plan Vi skal være der barna er

Bystyret har vedtatt Forebyggende plan for barn og unge - Vi skal være der barna er. Vi vil redusere sektoriseringen, fragmenteringen, byråkratiseringen og øke nærhet, trygghet og kapasitet ute i grunntjenestene. Oppvekstplan for Kristiansund 2019–2027 gir målene. Vi gjennomfører økt tverrfaglig samarbeid innad i oppvekstsektoren, og med kultur og helsesektoren.

Mange barn og unge lever i lavinntektsfamilier i Kristiansund, og det gir fare for økte sosiale forskjeller og utenforskap. Vi jobber for å hindre dette.

Oppvekstreformen er iverksatt. Statens finansieringsmodell påfører kommunen og barnevernet vesentlige økte kostnader.

Kampen om kompetente medarbeidere

Oppvekstsektoren har god kompetanse, men det er færre kvalifiserte søkere til utlyste stillinger i sektoren. Vi vil ha flere profesjoner og fagfolk inn i grunntjenestene helsestasjon, barnehager og skoler, og mer tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid der. Dette tas også opp i Temaplan for kompetansebehov og rekruttering 2026–2029, Regional plan for kompetanse- og kvalitetsutvikling 2026-2036 og nasjonal kompetansereform SKK.

Partnerskap

Vi må jobbe helhetlig for å styrke Kristiansund sin attraktivitet og konkurransekraft som by og regionsenter. Vi styrker partnerskapet rundt Campus Kristiansund med Oppvekstnettverk Nordmøre, universitet og høgskoler, fagskolen i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal fylkeskommune. 6 høgskoler, universitet og fagskolen er per i dag etablert med studier på Campus Kristiansund.

Vi kan som regionens største arbeidsgiver, arbeide for å etablere et "utdanningsfond" for å styrke dynamikk mellom tilbud og etterspørsel etter utdanningstilbud ved Campus Kristiansund. Samfinansiering mellom eksisterende kommunale kompetansemidler, regionale- og nasjonale midler og private stiftelser kan være aktuelt.

Ytterligere innovasjon trengs mellom kommunen og Helse Møre og Romsdal. Vi ser at kommunen og helseforetaket har overlappende oppgaver overfor barn og unge.

Kommunen bør vurdere strategisk etablering av noen kommunale fagmiljø på Campus Kristiansund. Dette vil kunne gi synergier, utvide kunnskapsmiljøene og styrke samfunnsutviklingen.

Prioriteringer i planperioden

Færre barn - gjør dem ikke mindre viktige –

I handlingsprogrammet har vi 5 hovedprioriteringer:

1. Kvalitet i alle tjenester i oppvekstsektoren

Fokus på grunnleggende ferdigheter: Alle barnehager og skoler er i et 3-årig læringsløp "Les og skriv" i regi av Oppvekstnettverk Nordmøre og universitet og høgskoler. Vi gjennomfører utviklingsarbeid mellom barnehagene, skolene og folkebiblioteket med tilpassing og tilgang til mer fysiske bøker, vi slutter med Ipad til 1. klassetrinn og har innført mobilfrie skoler. Vi satser mer på fysiske lærebøker og har redusert omfanget av utskifting av IT utstyr til elevene, og styrket filterløsningene. Vi tar i bruk en mer praktisk og variert utdanning og opplæring på skolene, og det skal gi mer mestring, faglig utvikling og trivsel for flere elever.

Barn med de største hjelpebehovene er økende. Kapasitet og kvalitet må utvikles for barn med store hjelpebehov. BAS (barnebolig, avlastning og støttekontakt) overført til oppvekstsektoren høsten 2025, for å skape mer helhetlige tjenester sammen med forsterka avdelinger. Kompetansen og kapasiteten må også styrkes gjennom tverrfaglige team og rekruttering av flere fagfolk og profesjoner i grunntjenestene. Helse i skole er et sentralt tema, og må gis prioritet økonomisk. Vi arbeider med en samordnet og styrket foreldreveiledning gjennom ekstern finansiering.

Kapasitetsøkning i barnehagene: Kommunen har økning i antallet barnehagebarn. Det må derfor etableres cirka 25 nye barnehageplasser i løpet av barnehageårene 2026/27.

2. Gjennomføring av skolestrukturendringer

Bygging av ny skole i Omsundet: Prosjektet som skal erstatte Rensvik og Bjerkelund skoler går inn i en viktig fase. Investeringsmidlene er innarbeidet i økonomiplanen, og 4 prekvalifiserte selskaper arbeider med prosjekteringen. Endelig tilbud landes i januar 2027, med planlagt åpning av skolen ved årsskiftet 2028/29. De forventede økonomiske gevinstene er lagt inn som driftsreduksjoner i budsjettet.

Prosess rundt Innlandet og Allanengen: På grunn av den stramme kommuneøkonomien foreslås det ytterligere strukturendring. Noen tekniske analyser ble ferdigstilt i 2026. Det prioriteres nå å gjennomføre planleggings- og formelle medvirkningsprosesser i 2027/28 før endelig vedtak.

Kvalitetsutvikling i SFO: Innføringen av gratis 12-timers SFO til og med 3. trinn har ført til en vesentlig økning i antall barn. Oppvekstsektoren starter et 2-årig målrettet arbeid med kvalitetsutvikling i SFO. Vi vurderer økt betaling i sommer SFO, som ikke er et lovpålagt tilbud.

Vi vil før 2031 utrede ett strukturelt grep til, med en mer organisk tilpassing mellom skoler som ligger i nærheten av hverandre.

3. Vi skal være der barna er - Iverksetting av forebyggende plan

Grunntjenestene i oppvekstsektoren er helsestasjon, barnehager og skoler. Vi jobber i barnehager og skoler med læringsmiljø og inkluderende praksis, med vekt på tilpasset opplæring, mer forebyggende arbeid, intensive tiltak og ITO (individuell tilrettelagt opplæring). Vi har etablert tverrfaglige team i alle skoler, fordelt faste helsesykepleiere og PPT-rådgivere til "Hus og Klynger", skolene har politikontakter og barnevernet har styrket mottak. Innsatsteam i komplekse saker er operativt. Nærmiljøskolene har flere prosjekt. Vi jobber med barns første 1000 dager, med å utvikle samarbeid mellom helsestasjon og småbarnsavdelinger i barnehagene, og "Rett hjelp tidlig". Barnehager og noen skoler deltar i Erasmus+.

Mer varierte opplæringsarenaer er i bruk, og Levende Vågen som alternativ opplæringsarena for ungdomsskoleelever utvikles ytterligere. Vi foreslår samordning av tjenester og økonomiske ressurser for "Kristiansund Ung" for aldersgruppen 13–20 år. Mer virkningsfulle tjenester for barn og unge reduserer kostnader over tid, og legges inn med økonomisk effekt i økonomiplanperioden. Vi søker om eksterne midler.

4. Partnerskap rundt Campus Kristiansund

Newton Møre Kristiansund på Campus. Realiserer moduler for ulike klassetrinn (1000 elever årlig) og utvikler realfagsnettverk for lærere.

Skape tilgang til etablerte og nye utdanningstilbud på Campus. Nettverk mellom offentlige aktører med behov for kompetent arbeidskraft og utdanningstilbyderne i universitet og høgskolesektoren, Fagskolen i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal fylkeskommune.

Samarbeid med Oppvekstnettverk Nordmøre. Regional plan for kompetanse- og kvalitetsutvikling 2026-2036.

Bidra i integrasjon av mindre selskap med offentlig/privat eierskap på Campus Kristiansund for å øke strategisk og operativ kraft.

Omstilling

Oppvekstsektoren er den største sektoren i Kristiansund kommune, med ansvar for forebyggende helsetjenester, kommunale barnehager og opplæringstjenesten, barne- og ungdomsskolene, PPT for Ytre Nordmøre, interkommunalt barnevern for Kristiansund, Averøy og Gjemnes, Barnebolig, avlastning og støttekontakt for barn og unge. Det er 13 enheter i sektoren, og kommunalsjef med skolefaglige rådgivere, barnehagefaglige rådgivere, tverrfaglig rådgiver for kultur og oppvekst, og barnehagemyndigheten. Vi finansierer årlig driftstilskudd til private barnehager.

Oppvekstsektoren sin største omstilling er "Vi skal være der barna er" som er omtalt i forrige avsnitt.

Vi søker om ekstern finansiering til våre omstillinger i forbyggende plan og deltar både i regionalt og internasjonalt samarbeid i Erasmus+. Det er finansiert av EU-midler og HKdir.

Oppvekstsektoren har god kompetanse, men det er færre kvalifiserte søkere til utlyste stillinger i sektoren. Vi skal oppfylle lovkrav for kompetansekrav og bemanningsnormer. Vi vil ha flere profesjoner og fagfolk inn i grunntjenestene helsestasjon, barnehager og skoler, og mer tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid der. Vi vil gradvis tilpasse bemanning til demografi, og det er lagt inn innsparingskrav i driftsbudsjettene. Dette er i tråd med Temaplan for kompetansebehov og rekruttering, Regional plan for kompetanse- og kvalitetsutvikling og nasjonal kompetansereform SKK. Et sterkt regionalt samarbeid på Nordmøre gjennom Oppvekstnettverk Nordmøre styrker inntektssiden til kompetanse- og kvalitetsutvikling i tjenestene både for individuell- og kollektiv kompetanseheving for tjenestene i "Laget rundt barnet".

Temaplan for kompetansebehov og rekruttering 2026–2029 er levert i rett tid i 2026 til kommunedirektøren. De fleste enhetene har hatt gjennomgang av planen med kommunedirektør, assisterende kommunedirektør og kommunalsjef. Partsamarbeidet er informert om arbeidet med planene gjennom arbeidet i enhetenes AMU og kommunalsjefens månedlige møte med HTV i sektoren og HVO. En forutsetter at innholdet i temaplanene medfører en effektiv vei til justering av bemanning- og rekruttering når enhetene er i tråd med planen, og sektorens øvrige omstillingsarbeid.

Effektivisering av tjenester som reduserer driftsnivå i økonomiplanen

- Økonomisk effekt av Temaplan for kompetansebehov og rekruttering. Vi prioriterer å styrke kompetanse, tverrfaglighet og fleksibilitet i bemanning, og gjennomfører noe naturlig avgang.
- Tilpasning til redusert mottak av flyktninger reduserer budsjett til barnehage, innføringsklasser og gjennomstrømming til nærskoler.
- Utreder betalt sommer SFO.
- Effektivisering av skyssløsninger i kommunen for barn må utvikles og iverksettes i 2027/28. Kostnadene til skyss er raskt økende, og ikke kompensert økonomisk.

Oppvekstsektoren reduserer driftsnivået med cirka 20 millioner kroner samlet i økonomiplanen. Dette inkluderer det som er innarbeidet i gjeldene økonomiplan. Vi jobber systematisk med å styrke inntektene gjennom ekstern finansiering.

PP-tjenesten

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- førskoleteam
- grunnskoleteam
- videregående team

Pedagogisk psykologiske tjeneste (PPT) for Ytre Nordmøre er et vertskommunesamarbeid og betjener Aure, Averøy, Kristiansund og Smøla, med kontorsted i Kristiansund. PPT er en lovpålagt tjeneste for alle kommuner og fylkeskommuner, og jobber etter barnehageloven og opplæringsloven. Målgruppen er barn, unge og voksne med spesifikke opplæringsbehov i og utenom førskole, grunnskole, videregående opplæring og voksenopplæring.

Barnehageloven sier at PPT er sakkyndig instans i saker om spesialpedagogisk hjelp i barnehager, at tjenesten skal utarbeide lovpålagte sakkyndige vurderinger, og bistå barnehagen med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med særlige behov.

Ifølge opplæringsloven skal PPT samarbeide med og støtte skolene i det forebyggende arbeidet for å gi et inkluderende opplæringstilbud til elever som kan ha behov for tilrettelegging av opplæringen. Tjenesten skal videre veilede og støtte skolene i å utrede behov for tilrettelegging og i å iverksette tiltak så tidlig som mulig når det behøves, samt bistå med kompetanse- og organisasjonsutvikling slik at opplæringstilbudet blir så godt tilrettelagt og inkluderende som mulig. PPT er fremdeles en sakkyndig instans og utarbeider sakkyndige vurderinger av opplæringstilbudet og rett til individuelt tilrettelagt opplæring der loven eller forskriften til loven krever det.

PPT er en del av omstillingsarbeidet "Vi skal være der barna er".

Det pågår en vurdering av organisering og finansiering av PPT jamfør saker til bystyret i 2026.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	11 588	11 125	8 796	8 583
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	452	463	264	864
Korrigert budsjett	12 040	11 588	9 060	9 447
Regnskap	10 456	10 581	9 135	9 237
Resultat mot opprinnelig budsjett	1 132	544	-339	-654
Resultat mot korrigert budsjett	1 584	1 007	-75	210

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for PP-tjenesten de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at PP-tjenesten har levert et mindreforbruk mot korrigert budsjett på 2,7 millioner kroner.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjonene 201 Førskole/barnehage og 202 Grunnskole. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområdene for henholdsvis Barnehager og opplæringstjenesten samt Grunnskoler.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	14 140	14 140	14 140	14 140
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Konsekvensjusteringer	489	489	489	489
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	489	489	489	489
	Konsekvensjustert ramme	14 629	14 629	14 629	14 629
		2027	**2028**	**2029**	**2030**
	Nye tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum nye tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Ny ramme	14 629	14 629	14 629	14 629

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 0,5 millioner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Grunnskoler

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- 8 barneskoler med skolefritidsordning
  - Allanengen har 2 innføringsklasser for nyankomne, minoritetsspråklige elever
  - Dale har forsterket skoletilbud for barneskoleelever
  - Folkeparken skole har sommer SFO for alle skolene.
- 3 ungdomsskoler
  - Atlanten har "Levende Vågen" som alternativ opplæringsarena for alle ungdomsskolene
  - Frei er nærskole for elever bosatt på Clausenengen ungdomshjem
  - Nordlandet har 1 innføringsklasse for nyankomne, minoritetsspråklig elever og forsterket skoletilbud for ungdomsskoleelever og ansvar for Newton Møre Kristiansund.
- Grunnskole felles med 3 skolefaglige rådgivere som jobber i team med 2 barnehagefaglige rådgivere og en 50%-stilling tverrfaglig rådgiver på kultur/ oppvekst.

Skolene skal gi et godt grunnskoletilbud som sikrer elevene gode faglige og sosiale ferdigheter.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	316 872	300 508	282 080	270 566
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	12 577	8 859	12 447	10 586
Korrigert budsjett	329 449	309 367	294 527	281 152
Regnskap	327 845	305 250	282 828	274 401
Resultat mot opprinnelig budsjett	-10 973	-4 742	-748	-3 835
Resultat mot korrigert budsjett	1 604	4 117	11 699	6 751

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Grunnskoler de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Grunnskoler har levert et mindreforbruk mot korrigert budsjett på 24,17 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
202 Grunnskole	-17,55	-21,70	-25,92	-5,98
213 Voksenopplæring	-8,03	-9,19	-5,66	-3,77
215 Skolefritidstilbud	-8,37	-6,34	-2,12	-4,61
222 Skolelokaler	1,37	-5,26	3,76	-2,38
223 Skoleskyss	-3,55	-3,98	-4,12	-3,99
Sum	-36,13	-46,48	-34,07	-20,72

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for grunnskole var i 2025 91,3 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 8,7 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med 36,13 millioner kroner i 2025 sammenlignet mot K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	328 219	328 219	328 219	328 219
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-3 894	-4 914	-7 414	-7 414
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-3 894**	**-4 914**	**-7 414**	**-7 414**
	Konsekvensjusteringer	2 612	2 612	2 612	2 612
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	11 055	11 055	11 055	11 055
B8 - H4	Overføring av enhet Voksenopplæring til rammeområde Fellestjenester mestring og velferd (sak 21/26)	-8 443	-8 443	-8 443	-8 443
	Konsekvensjustert ramme	326 937	325 917	323 417	323 417
	Nye tiltak				
B8 - H4	Vakanse 50 % stilling i 6 måneder rådgiver.	-260			
B4 - H8	Statsbudsjett: Avvikle plikten til å tilby leksehjelp.	-1 355	-1 898	-1 898	-1 898
B11 - H12	Statsbudsjett: Innlemming øremerket tilskudd antisemittisme	60	60	60	60
B4 -H9	Statsbudsjett: Innlemming tilskudd samarbeid mellom SFO, kulturskole med videre	77	77	77	77
B4 - H8	Statsbudsjett: Innlemming øremerket tilskudd svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever	39	39	39	39
B16 - H16	Statsbudsjett: Plikt til å dele personopplysninger ved skolebytte	12	12	12	12
	Sum nye tiltak	**-1 427**	**-1 710**	**-1 710**	**-1 710**
	Ny ramme	325 510	324 207	321 707	321 707

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 11,0 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Det er foreslått et trekk i rammen på 8,4 millioner kroner i forbindelse av overføring av enhet Voksenopplæringen til rammeområdet Fellestjenester Mestring og Velferd, sak 21/26.

Rammeområdet vil også holde en stilling 50 % rådgiver vakant i 6 måneder i 2027, og har derfor fått et trekk i rammen på 0,3 millioner kroner.

I forslag til statsbudsjett er det foreslått flere endringer som vil påvirke rammeområdet. Den største endringen er at det foreslås avvikling av kommunenes plikt til å tilby leksehjelp på 1–4 trinn fra høsten 2027. Det er derfor lagt inn et trekk i rammen på 1,4 millioner kroner i 2027 og 1,9 millioner kroner fra og med 2028.

Videre er det i forslag til satsbudsjett foreslått innlemming av flere mindre tilskudd i kommunens rammetilskudd. Totalen på disse tilskuddet utgjør en styrking av rammen på 0,2 millioner kroner.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B8 - H4	Ny barneskole Omsundet	265 000	130 000	42 000	0
B11 - H12	Midlertidig avløpsløsning i Våttåbukta - ny skole Omsundet	6 000	0	0	0
B11 - H12	Atlanten ungdomsskole - heis og renholdsrobot	1 350	0	0	0
B11 - H12	Frei ungdomsskole - gymbygg oppgradering	6 000	0	0	0
B11 - H12	Frei ungdomsskole - oppgradering av uteområdet	9 000	4 000	0	0
B11 - H12	Frei ungdomsskole - oppgradering av uteområdet (tilskudd)	-525	-630	0	0
	Sum investeringstiltak	286 825	133 370	42 000	0

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Ny barneskole Omsundet

Bygging av ny barneskole til 400 elever er en del av skolestrukturendringen med nedlegging av Rensvik skole og Bjerkelund skole. Bystyret vedtok dette senest i sak 114/20 (17.12.2020), og deretter omtalt og gradvis innarbeidet i påfølgende økonomiplaner.

Revidert kostnadsramme i prosjektet ligger nå på totalt 453 millioner kroner. Dette inkluderer allerede påløpte kostnader, samt budsjett frem til skolen skal stå ferdig i årsskiftet 2028/2029.

Ny skole i Omsundet har nå vært ute i markedet for prekvalifisering av entreprenører. Fristen for prekvalifisering var 07.10.26. Rom- og funksjonsprogram/ kravspesifikasjon har utgangspunkt i Folkeparken skole. Omsundet skole har en kulturprofil, og medvirkningsprosessene ble samkjørt for ny skole i Omsundet i 2022/23. Oppdatering har skjedd i 2026, også med medvirkning fra hovedtillitsvalgt og hovedverneombud. Anbudsformen gjør at utforming og prosjektering av skolen er en del av konkurransen. Tildeling av oppdrag og kontraktsinngåelser er forventet i februar 2027. Det kan være en viss usikkerhet om den økonomiske rammen fram til tilbud fra entreprenører foreligger.

Gjeldende kostnadsramme i økonomiplan 2026–2029 er basert på erfaringstall fra Folkeparken skole. Styringsgruppen for de to nye barneskolene har anbefalt at det korrigeres noe for erfaringer fra bruksfasen ved Folkeparken skole. Dette innebærer økt areal for arbeidsplasser for elevtjenestene/ tverrfaglig team og garderobeforhold for 1-4 trinn/SFO. Det reviderte budsjettet er også prisjustert i tråd med utviklingen i Statistisk sentralbyrås byggekostnadsindeks for boligblokker.

Skolen bygges uten egen gymsal og skal benytte Freihallen til kroppsøving. Etter kommunens overtakelse av Freihallen er det avdekket et større oppgraderingsbehov enn tidligere forutsatt. Det foreslås derfor tilleggsfinansiering til blant annet tilbygg for utstyrslager og teknisk rom, etablering av et ekstra garderobesett, tilrettelegging for automatisert renhold samt utskifting av bygningsdeler og tekniske installasjoner som har passert forventet levetid. Freihallen vil på denne måten ha kapasitet til både barneskoleelevene og Frei ungdomsskole som bruker hallen i dag.

Det er avklart grensesnitt mellom Kommunalteknikk og Eiendomsdrift. Godhaugveien inngår i Kommunalteknikk sitt ansvarsområde, mens parkeringsplasser, bussoppstillingsplasser, interne veier øst for Godhaugveien og skolens lekearealer inngår i byggeprosjektet. Som følge av dette er omfanget av veier og plasser som skal tilhøre skoleanlegget større enn det som tidligere ble lagt til grunn. Omsundet skole vil ha flere bussoppstillingsplasser på grunn av skoleskyss for å dekke behovene til både barneskolen og ungdomsskolen. Dette medfører et behov for å øke byggeprosjektets budsjett med 8,5 millioner kroner.

Det er ikke lov- eller forskriftskrav til tilfluktsrom, og skolen bygges uten dette jamfør informasjon til bystyret i juni 2026.

Midlertidig avløpsløsning i Våttåbukta ny skole Omsundet

I forbindelse med byggingen av ny barneskole i Omsundet er det avdekket at eksisterende slamavskiller i Våttåbukta har nådd sin kapasitetsgrense. Det er derfor nødvendig å etablere en ny slamavskiller før skolen tas i bruk.

Tiltaket er søknadspliktig etter forurensningsregelverket, og kostnadsestimatet er basert på tidligfasevurderinger. Kostnaden er anslått til 5,8 millioner kroner inklusive merverdiavgift, og omfatter prosjektering, utførelse, prosjektadministrasjon og uforutsette kostnader.

Tiltaket planlegges gjennomført i 2027. Den nye slamavskilleren skal sikre nødvendig kapasitet og vil også fungere som en reserve- og beredskapsløsning etter at permanent avløpsløsning er etablert.

Frei ungdomsskole - gymbygg oppgradering

Det er lagt til grunn at Frei ungdomsskole og nye Omsundet barneskole skal samarbeide om bruk av både ungdomsskolens gymbygg og Freihallen. For å legge til rette for sambruk er det behov for oppgraderinger av gymbygget.

Tiltakene omfatter blant annet oppgradering av nødlysanlegg, nye oppvarmingsløsninger, utskifting av takrenner og vindu i gymsalen, oppgradering av garderober, isolering av røranlegg, utskifting av dusjer samt nytt utstyr til gymsalen.

Tiltakene skal gjennomføres før oppgraderingen av Freihallen starter, slik at ungdomsskoleelevene kan benytte gymbygget i byggeperioden.

Det foreslås å innarbeide et nytt tiltak, Frei ungdomsskole - gymbygg oppgradering, med 6 millioner kroner i 2027.

Frei ungdomsskole - oppgradering av uteområdet

Det er behov for å oppgradere uteområdene ved Frei ungdomsskole. Uteareal fremstår i dag som forsømt. Ungdomsskolens uteareal består av fjell i dagen og overflater med mye dårlig drenering. Det er bare noen få aktivitetsflater. Flere arealer er gjengrodde og lite brukbare. Belysningen rundt skolen er mangelfull.

Gode og aktivitetsbaserte uteareal har mye å si for elevenes skole- og læringsmiljø. Dette er i tråd med læreplaner og Kristiansund kommune sine overordnede planer, og statens satsing på en praktisk og variert opplæring.

Det er utarbeidet plan for utvikling av uteområdet og det er gjennomført elevmedvirkning og medvirkning fra ansatte og FAU i arbeidet. Første del som er nærmest elevarealene og inngangen til skolen er foreslått realisert i 2027/28. Vi kan få spillemiddelstøtte til dette.

Barnehager og opplæringstjenesten

Beskrivelse av rammeområdet

Rammeområdet omhandler kommunen som barnehageeier og barnehagemyndighet.

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- barnehageeier og drift av 5 kommunale barnehager
- tilskudd til 9 private barnehager
- opplæringstjeneste med
    - veiledning til inkludering, spesialpedagogisk hjelp og minoritetsspråklig veileder til førskolebarn
    - logopedtjenester til barn (voksne er ikke prioritert av denne tjenesten)

Barnehager gir et pedagogisk tilbud for barn under opplæringspliktig alder og legger også til rette for at barn med spesielle behov får et tilfredsstillende tilbud i barnehage. Som barnehagemyndighet er kommunen ansvarlig for godkjenning av barnehager, veiledning til og føre tilsyn med barnehagene, samordne opptak samt sikre barns lovfestede rett til barnehageplass etter barnehageloven. Kommunen har også ansvar for økonomisk likebehandling av kommunale og private barnehager.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	231 723	206 472	185 208	180 549
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	8 547	11 716	7 410	5 260
Korrigert budsjett	240 270	218 188	192 618	185 809
Regnskap	235 529	207 092	194 882	180 093
Resultat mot opprinnelig budsjett	-3 806	-620	-9 674	456
Resultat mot korrigert budsjett	4 741	11 096	-2 264	5 716

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Barnehager de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Barnehager har levert et mindreforbruk mot korrigert budsjett på 19,29 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
201 Førskole	-18,02	-25,68	-27,06	-17,63
211 Styrket tilbud førskolebarn	16,67	16,89	19,79	12,97
221 Førskolelokaler og skyss	6,56	6,35	6,03	7,25
Sum	5,21	-2,45	-1,24	2,59

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for barnehage var i 2025 85,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 14,4 % mindre kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 5,21 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9. Det er hovedsakelig styrket tilbud førskolebarn som står for merforbruket, hvor kommunen bruker 16,67 millioner kroner mer enn K9 i 2025.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	241 230	241 230	241 230	241 230
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-2 006	-2 506	-2 506	-2 506
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-2 006**	**-2 506**	**-2 506**	**-2 506**
	Konsekvensjusteringer	8 430	8 430	8 430	8 430
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	8 430	8 430	8 430	8 430
	Konsekvensjustert ramme	247 654	247 154	247 154	247 154
	Nye tiltak				
B8 - H4	Statsbudsjett: Maksimal foreldrebetaling nominell 2026-2027	398	398	398	398
B8 - H4	Statsbudsjett: Helårseffekt av nominell videreføring	70	70	70	70
	Sum nye tiltak	**468**	**468**	**468**	**468**
	Ny ramme	248 122	247 622	247 622	247 622

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med totalt 0,5 millioner kroner på bakgrunn av forslag til statsbudsjett. Av dette utgjør 0,4 millioner kroner for at den maksimale foreldrebetalingen i barnehage foreslås holdt nominelt uendret fra 2026-2027. De resterende 0,1 millioner kroner gjelder helårseffekt av den nominelle videreføringen, da det er forventet økt etterspørsel etter barnehageplasser som følge av foreldrebetalingen holdes nominell videreføring.

Rammeområdet er styrket med 8,4 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak innenfor rammeområdet i økonomiplanperioden.

Barneverntjenesten i Kristiansund, Averøy og Gjemnes

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- gjennomgang av innkomne bekymringsmeldinger
- gjennomføring av barnevernundersøkelser
- iverksetting og oppfølging av barnevernstiltak og hjelpetiltak for ungdom over 18 år
- tilsyn med barn i fosterhjem
- utøvelse av foreldrestøttende hjelpetiltak
- veiledning for fosterhjem, øvrige tjenesteutøvere og publikum

Barnevernstjenesten er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Averøy, Gjemnes og Kristiansund. Tjenesten sikrer at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Barnevernstjenesten er under omstilling knyttet til ny barnevernslov fra 01.01.23. Oppvekstreformen krever mer forebyggende arbeid, og tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid i kommunen og med andre tjenester. Barnevernet er en del av omstillingen "Vi skal være der barna er".

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	54 279	-	-	-
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	11 184	-	-	-
Korrigert budsjett	65 463	-	-	-
Regnskap	66 089	-	-	-
Resultat mot opprinnelig budsjett	-11 810	-	-	-
Resultat mot korrigert budsjett	-626	-	-	-

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Barnevernstjenesten i Kristiansund, Averøy og Gjemnes det siste året. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Barnevernstjenesten har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 0,62 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
244 Barnevernstjeneste	-0,98	-0,34	1,32	0,89
251 Barneverntiltak i familie	-2,82	0,74	-4,56	-2,98
252 Barneverntiltak utenfor familien	-5,43	-0,32	-3,32	-4,11
Sum	-9,23	0,07	-6,56	-6,20

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for barnevern var i 2025 104 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 4 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et lavere utgiftsnivå med 9,23 millioner kroner i 2025 sammenlignet mot K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	66 634	66 634	66 634	66 634
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-9 790	-11 790	-11 790	-11 790
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-9 790**	**-11 790**	**-11 790**	**-11 790**
	Konsekvensjusteringer	2 304	2 304	2 304	2 304
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	2 304	2 304	2 304	2 304
	Konsekvensjustert ramme	59 148	57 148	57 148	57 148
	Nye tiltak				
B3 – H6	Statsbudsjett: Økt ressursbruk som følge av lovendringer som skal gi bedre vern for barn i institusjon	52	52	52	52
B3 – H6	Statsbudsjett: Kommunal refusjon for forsterkingstiltak i institusjon avvikles	-322	-322	-322	-322
B8 - H4	Statsbudsjett: Skjønnsmidler	700	0	0	0
	Sum nye tiltak	**430**	**-270**	**-270**	**-270**
	Ny ramme	59 578	56 878	56 878	56 878

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Fra statsbudsjettet har rammeområdet fått en økning på 0,05 millioner kroner grunnet lovendring for å gi bedre vern til barn i institusjoner, hvor det er forventet at antall saker som skal behandles av Barneverns- og helsenemnda vil øke.

Rammeområdet har fått en trekk på 0,3 millioner kroner fra statsbudsjettet i forbindelse med kommunal refusjon for forsterkningstiltak i institusjon foreslås avviklet fra 01.01.2027.

Det er innarbeidet en økning på 0,7 millioner kroner i skjønnsmidler for 2027. Skjønnsmidlene bevilges over statsbudsjettet og fordeles av Statsforvalteren for å kompensere for særskilte utgiftsbehov i kommunene. Økningen er knyttet til kommunens utgifter til barnevern, hvor det er lagt vekt på antall barn under omsorg, omfanget av hjelpetiltak og institusjonsplasseringer.

Rammeområdet er styrket med 2,3 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Forebyggende helsetjenester

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- svangerskapsomsorg
- helsestasjon 0–5 år
- helsestasjon for ungdom
- skolehelsetjeneste
- flyktningehelsetjeneste
- vaksinasjon og smittevern
- fysio- og ergoterapi for barn og unge
- psykisk helsetjeneste for barn og familier
- barnekoordinator

Tjenesten fremmer god helhetlig helse i møte med barn, unge og familier. Tjenesten veksler på å rette sitt tverrfaglige fokus på systemnivå og den enkelte familie, og er derfor tidlig inne ved behov. Tjenesten organiserer også interkommunalt psykososialt kriseteam for Averøy og Kristiansund.

Forebyggende helsetjenester er under omstilling i tråd med "Vi skal være der barna er" og vi styrker det forebyggende arbeidet, tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid i grunntjenestene helsestasjon, barnehager og skoler.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	30 816	-	-	-
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	1 150	-	-	-
Korrigert budsjett	31 966	-	-	-
Regnskap	30 132	-	-	-
Resultat mot opprinnelig budsjett	684	-	-	-
Resultat mot korrigert budsjett	1 834	-	-	-

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Forebyggende helsetjenester det siste året. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Det siste året viser historiske driftsresultater at Forebyggende helsetjenester har levert et mindreforbruk mot korrigert budsjett på 1,83 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste	3,16	1,43	4,64	6,77
Sum	3,16	1,43	4,64	6,77

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for kommunehelse var i 2025 100 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til å være like kostnadskrevende å drive som landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 3,16 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	35 608	35 608	35 608	35 608
	Tidligere vedtatte tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-1 058	-1 058	-1 058	-1 058
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-1 058**	**-1 058**	**-1 058**	**-1 058**
	Konsekvensjusteringer	1 231	1 231	1 231	1 231
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	1 231	1 231	1 231	1 231
	Konsekvensjustert ramme	35 781	35 781	35 781	35 781
	Nye tiltak				
B8 - H4	Holde 1 stilling vakant 6 måneder (SLT)	-465	0	0	0
	Sum nye tiltak	**-465**	**0**	**0**	**0**
	Ny ramme	35 316	35 781	35 781	35 781

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Det er lagt inn et trekk i ramme i 2027 ved at stilling for SLT-koordinator holdes vakant i 6 måneder.

Rammeområdet er styrket med nesten 1,2 millioner kroner for lønns- og prisvekst

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Bolig, avlastning og støtte for barn og unge

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- barneboliger
- avlastning for barn og unge
- støttekontakter og privat avlastning

Tjenestene er til barn og unge og familier med store hjelpebehov. Tjenesten skal bidra til bedre samordning av bemanning fra helse- og oppvekstsektoren, og mulighet til å planlegge tjenester i sammenheng - både i barnehage, skole og fritid i samarbeid mellom kommunale tjenester, barna og foresatte.

Omstillingen er en del av "Vi skal være der barna er".

Historisk driftsresultat

Rammeområdet er nytt fra 2026 og har derfor ingen historisk data.

Styringsdata

Rammeområdet er nytt fra 2026 og har derfor ingen historisk styringsdata.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	36 770	36 770	36 770	36 770
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-1 985	-7 446	-7 446	-7 446
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-1 985**	**-7 446**	**-7 446**	**-7 446**
	Konsekvensjusteringer	1 271	1 271	1 271	1 271
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	1 271	1 271	1 271	1 271
	Konsekvensjustert ramme	36 056	30 595	30 595	30 595
	Nye tiltak				
B8 - H4	Overføring 1,3 årsverk til rammeområde Bo og habilitering	-785	-785	-785	-785
B3 - H7	Overføring bruker til rammeområde Bo og habilitering	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
	Sum nye tiltak	**-6 285**	**-6 285**	**-6 285**	**-6 285**
	Ny ramme	29 771	24 310	24 310	24 310

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP – økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 1,2 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Rammeområdet har fått et nedtrekk i ramme på 5,5 millioner kroner i forbindelse med overføring av ekstern bruker som fyller 18 år til Bo og habilitering ekstern bruker.

Videre er det overført 1,3 årsverk til Bo og habilitering i forbindelse med dagtilbudet på Dale dagsenter Dette utgjør et nedtrekk i ramme på 0,8 millioner kroner.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

HELSE OG OMSORG

Sektoren omfatter fire rammeområder: Fellestjenester helse og omsorg, Sykehjem, Bo og habilitering og Storhaugen helsehus.

Utfordringer og utviklingstrekk

Eldreomsorgen

Eldreomsorgen i Norge står fortsatt på et kritisk veiskille hvor demografiske endringer, økonomiske utfordringer og teknologiske muligheter kolliderer. Hver dag blir det født færre barn mens vi lever lenger – noe som skaper en perfekt storm av utfordringer som krever innovative løsninger. Dette er en hverdag som ansatte i helsesektoren i Kristiansund kjenner på hver dag. Det gjør også de eldre selv og deres pårørende. Det handler om livskvalitet, verdighet og mening i hverdagen. Det illustrerer en utfordring som stadig settes på prøve; å bevare individualitet og identitet i et system som økonomisk presses til å bygges rundt effektivitet og tilstrekkelig faglig kvalitet.

Flere med behov for heldøgns omsorg

Antallet innbyggere i Kristiansund med behov for omfattende pleie- og omsorgstjenester høyt oppe i omsorgstrappen vil øke i planperioden. Samtidig må kommunen satse enda mer på å styrke innsatsen på de lavere trinnene i omsorgstrappen, slik at man over tid kan snu utviklingen og gjøre flere innbyggere i stand til å bo trygt hjemme lenger inn i alderdommen. Dette illustrerer et økonomisk paradoks for kommunen. Det er altså ikke slik at man kan omstille økonomiske midler fra institusjon til hjemmetjeneste og forebyggende helsetjenester, men kommunen må styrke begge områdene i samtidighet. Denne virkelighetsforståelsen må gjenspeile seg i kommunens samlede økonomiske prioriteringer for planperioden. Uten tilstrekkelig oppmerksomhet på dette vil vi ikke samlet lykkes med å dreie.

Riktig tilbud innen bo- og habiliteringstjenestene

Flere brukere har omfattende og langvarige bistandsbehov som krever høy fagkompetanse og betydelige personellressurser. Samtidig øker forventningene til selvbestemmelse og personlig tilpassede aktiviteter, og rettighetsfokuset er sterkt. Brukere har innvilget tjenester fra flere tjenesteformer i det kommunale tjenesteapparatet, mens behovene endrer seg over tid. Det er utfordrende å treffe i tråd med forventningene. Boligformen med spredte boenheter begrenser muligheten for kostnadseffektive løsninger. Dette gjelder både boligforvaltning/vedlikehold av bygningsmasse, samt også å skape bærekraftige arbeidsmiljø og gi mulighet for mer fleksibel utnyttelse av personale.

Brukere innenfor bo og habilitering omfattes også av at vi har et godt helsevesen som behandler somatisk sykdom med fantastiske overlevelsesresultater, dermed utgjør også Bo og habilitering en del av eldrebølgen. Kommunen må i tillegg være sterkt oppmerksom på at dette tjenesteområdet i tillegg står i en yngrebølge. Men ingen av disse er bølger. De er vedvarende situasjoner. Disse to ytterpunktene til sammen gjør at tjenesten bør få særlig kommunal oppmerksomhet på riktig dimensjonering og dreining fremover i handlingsplanperioden.

Kompetansegap og bemanning

Sektoren har identifisert at det er et gap mellom tjenestenes nåværende kompetanse og den kompetansen som er nødvendig for å møte dagens og fremtidige behov. I tillegg har tjenestene flere småstillinger (vakante), fordi man har turnusplaner som behøver dette for tilstrekkelig helgebemanning. Deltidsstillinger og turnover påvirker både kontinuitet i tjenestene og reduserer muligheter til stabil kompetanseoverføring mellom ansatte.

Sykehjemmene i Kristiansund har endret sin kompetanseprofil betydelig de siste årene. Sykepleiere er ikke stedlig ansatt i sykehjemmene, men betjener sykehjemmene fra et ambulerende sykepleierteam. Sykehjemmene i Kristiansund har derfor for tiden et bemanningsprinsipp med fordeling 70 % helsefagarbeidere og 30 % pleieassistenter.

Bo og habilitering har et kompetanseprofilprinsipp som benevnes 40-40-20. 40 % av ansatte skal ha høyskoleutdanning, 40 % være fagarbeidere og 20 % kan være assistenter. Status i bo og habilitering Kristiansund er at omlag 24 % har høyskoleutdanning. Dette er langt unna målet, på tross av at vi har vernepleierutdanning på Campus i Kristiansund.

Riktig nivellering av tjenestene og bevisste strategiske tiltak

Kommunen må planlegge for framtidens behov gjennom riktig balanse mellom sykehjemsplasser, heldøgns omsorgsboliger og øvrige helse- og omsorgstjenester som gis i egne hjem og kommunale boliger. Dette vil berøre økonomi og rammer i alle sektorer. Helse klarer ikke løse dette alene.

Prioriteringer i planperioden

Nytt sykehjem

Prosjektet nye sykehjemsplasser i Kristiansund springer ut av Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030. Det nye sykehjemmet representerer en reell økning i antall sykehjemsplasser i kommunen, samt at nåværende Frei sykehjem og sykehjemsavdelingen på Barmanhaugen skal avvikles. Sykehjemmet skal ha 140 plasser, bygningsmessig stå ferdig i 2030, og skal innflyttes i 2031. Nytt sykehjem representerer mange nye muligheter. Ikke bare funksjonelt, men også organisasjonsmessig med nye arbeidsformer, ny teknologi og ny kompetanse. Dette er områder som sektoren vil ha systematisk utviklingsfokus på i planleggingsperioden. Vi skal ressurssette planlegging for alt dette nye samtidig som vi skal drifte godt og forsvarlig i mellomtiden. Dette blir krevende, men også motiverende. Et nytt sykehjem bygges av hele laget, av hele kommunen. Denne perioden vil derfor påvirke flere sektorer i kommunen, ikke minst leveranser fra stabsstøtten.

Tilpasse og utvikle tjenestene i Bo og habilitering

Tjenesten skal i kommende planperiode prioritere å ta i bruk tiltakene i tjenestekompasset, som er utviklet gjennom prosjektet "Omstilling i Bo og habilitering" - et samarbeidsprosjekt mellom Kristiansund og Molde kommuner og Helseinnovasjonssenteret, med støtte fra Statsforvalteren. Sentralt står tiltak som ressursfordelingsmodellen, veiledning, kulturbygging og arbeidsmiljø. Dette for at tjenesten skal klare å gi riktig tilbud til flere brukere, men innenfor en lavere økonomisk ramme.

Tette kompetanse- og bemanningsgap

Det er kjent at helse ikke kan bemanne seg ut av helsepersonellkrisen. Vi må bruke de samlede ressursene smartere, koordinere tjenestene mye bedre, og fordele oppgaver mellom flere profesjoner. Oppgavedeling og rekruttering skal prioriteres i planperioden. Forbedring av turnusplaner skal prioriteres i planperioden. Kompetanseutvikling skal prioriteres i planperioden. De som mottar tjenestene representerer betydelige ressurser i form av erfaring, kompetanse og innsikt. Å samle alle som har rolle i omsorgen, altså pasienten selv, pårørende, helsepersonell og frivillige, i et felles lag rundt den enkelte, vil forløse større gevinster.

Øke digital kompetanse og digital trygghet

Noe av svaret på å klare å møte det økte behovet i helse, er innføring av HVMT; helse-, velferds- og mestringsteknologi. Med dette kan man ta ut gevinster på kvalitet, pasientsikkerhet og ressursbruk. Vi skal rulle ut teknologi etter behov. Vi må gjennomføre tiltak for å øke ansattes digitale kompetanse, vi må skalere innføringen, og vi skal forvalte opplæring og ta ut gevinster systematisk.

Helhetlig ressursstyring og fremtidsrettet forvaltning

Se kapittelet som omhandler Omstilling.

Samlokalisering av hjelpemiddellager, ergoterapi, fysioterapi og friskliv og mestring

Kristiansund kommune har behov for en mer synlig innbyggertjeneste for mestring og forebygging. En samlokalisering vil effektivisere driften og utnytte tverrfaglig samarbeid. Bystyret behandlet sak om hjelpemiddelsituasjonen i sak 101/25. Et av vedtakspunktene er at det skal konkretiseres fremdrift for nye lokaler og samlokalisering. Dette må følges opp.

Andre omorganiseringer/lokasjonsendringer

Fullføre, følge opp og ta ut gevinster av foreslåtte og planlagte omorganiseringer og lokasjonsendringer (delplanarbeidet). En del av disse har avhengigheter til fremdrift og driftskonsept nytt sykehjem.

Faglige utviklings- og samarbeidsprosesser

Sektoren er involvert og deltagende i flere samhandlings- og omstillingsprosjekt med andre kommuner og med spesialisthelsetjenesten. PSHT-prosjektet samt prosjektet Helse og Velferd - på vei mot 2040 er eksempler på dette. I planperioden skal vi implementere og følge opp overgangen fra prosjekt til drift.

I planperioden skal vi i tillegg ta imot det som kommer av oppdrag fra den nye Helsereformen. Vi er kjent med pilotene i prosjekt X, og ser at dette kan åpne for interessante grep også i Kristiansund.

DMS som særskilt samhandlingsprosjekt

Flere av tjenestene fra sektoren er foreslått inn i DMS Kristiansund. Bant annet fysio/ergo/hjelpemiddel m.m. Sektoren skal bidra konstruktivt i utviklingsprosessene, lete etter synergier og realistiske driftskonsept, vurdere muligheter og konsekvenser, og følge opp politiske beslutninger.

Omstilling

Kapittelet som omhandler prioriteringer, oppsummerer helse og omsorg sine viktigste omstillinger i kommende planperiode. De gjentas derfor ikke her. deltemaplaner er utarbeidet og levert i henhold til vedtatt prosess. Deltemaplanene for kompetanse og rekruttering i hver enhet i sektor Helse og omsorg er detaljerte i tiltak, tidsplan og ansvar, og gir derfor godt grunnlag for systematisk omstilling. Sektoren har svært kompetente ledere som følger opp dette.

Temaplan for kompetansebehov og rekruttering "eier" likevel ikke begrepet omstilling. Omstilling i kommunen og i egen sektor omfatter så mye mer enn det deltemaplanene beskriver.

For å lykkes med samlet omstilling i kommunen bør tiltakene fra alle sektorene aggregeres opp til en tverrsektoriell prioritering. Prioriteringer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene gjøres hele tiden. Situasjonen vår tillater ikke noe annet. Det skjer både i overordnet strategi- og planarbeid, i økonomi- og handlingsplaner og i daglig drift.

Ustrukturerte og tilfeldige beslutninger om prioriteringer i omstilling innebærer risiko for at grunnleggende verdier som likhet og rettferd ikke blir ivaretatt og at tilliten til tjenestene svekkes. Helsedirektoratet har gitt ut en nasjonal veileder for prioritering i kommunale helse og omsorgstjenester. Denne omfatter å prioritere etter nytte - ressurs - alvorlighet. Ved strukturert bruk av prioriteringskriteriene nytte, ressurs og alvorlighet, kan verdigrunnlaget for helse-- og omsorgstjenestene ivaretas i omstillingen, og tilliten til tjenestene opprettholdes både når det er behov for å prioritere noe opp, og når noe skal prioriteres ned. Prioritering har en kjernebetydning som handler om si nei til noe for å si ja til noe annet.

Den nasjonale prioriteringsveilederen i sin form er avgrenset til helse- og omsorgstjenester i kommunen. Det er likevel mulig for Kristiansund kommune å vurdere kriterienes relevans for andre sektorer i kommunen. Det har andre gjort. Slik kan vi bygge ned siloer og utnytte kommunens samlede kraft for nødvendig omstilling inn i planperioden.

Særskilt om fremtidsrettet forvaltning og helhetlig ressursstyring

Vi har potensiale mellom sektorene til bedre samordning av tjenester, slik at det ikke blir overlapp og ineffektiv ressursutnyttelse. Vi ønsker større fokus på overgangene, det er ofte der ansvar blir uklart, forhold kartlegges unødig på nytt, og tjenester arbeider parallelt uten at det gir merverdi. I planperioden skal vi videreutvikle forvaltningen som en sektorovergripende funksjon, med vekt på bedre samhandling, helhetlige vurderinger og god utnyttelse av kommunens samlede ressurser. Vi skal ta i bruk kunstig intelligens (KI), digitale verktøy og nye arbeidsformer for å forenkle arbeidsprosesser, redusere dobbeltarbeid og frigjøre tid til faglige vurderinger. Bedre bruk av styringsdata skal gi oss økt oversikt over tjenestebehov, kapasitet og økonomi på tvers av sektorene. Dette skal bidra til at vi ivaretar innbyggernes rettigheter og behov, samtidig som vi utvikler bærekraftige tjenester innenfor kommunens tilgjengelige ressurser. Oppsummert:

- Helhetlig forvaltning, prioritering og koordinering.
- Kapasitetsstyring, pasientflyt og bærekraftig tjenesteutvikling.
- Boligsosialt arbeid og sammenheng mellom bolig og tjenester.

Fellestjenester helse og omsorg

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- seksjon forvaltning og koordinering
  - behandle henvendelser og søknader på vedtaksbaserte tjenester innenfor helse og omsorg
  - drift av BPA-ordning (brukerstyrt personlig assistanse)
  - boligsosiale forvaltningsoppgaver
  - forvaltning av bostøtte og startlån
- kjøp av sykehjemsplasser i andre kommuner
- drift av Helseplattformen

Seksjon forvaltning og koordinering sikrer at kommunens innbyggere får nødvendig hjelp når det trengs og med en kvalitet som er innenfor rammen av gjeldene bestemmelser. Tjenesten ivaretar også kommunens og spesialisthelsetjenestens ansvar for individuell plan og koordinator for innbyggere over 18 år.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	77 756	50 257	45 616	40 041
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	8 009	26 170	-5 065	928
Korrigert budsjett	85 765	76 427	40 551	40 969
Regnskap	99 649	84 453	53 663	55 843
Resultat mot opprinnelig budsjett	-21 893	-34 196	-8 047	-15 802
Resultat mot korrigert budsjett	-13 884	-8 026	-13 112	-14 874

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Fellestjenester helse og omsorg de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Fellestjenester helse og omsorg har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 49,90 millioner kroner.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	86 151	86 151	86 151	86 151
	Tidligere vedtatte tiltak				
	-	-	-	-	-
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Konsekvensjusteringer	-1 410	-1 410	-1 410	-1 410
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	2 808	2 808	2 808	2 808
B3 - H7	Overføring boligteam (sak 57/26)	2 712	2 712	2 712	2 712
B3 - H7	Overføring trygghetsalarm til rammeområdet Fellestjenester mestring og velferd (sak 57/26)	-1 030	-1 030	-1 030	-1 030
B8 - H4	Overføring midler til rammeområdet Psykisk helse og rus (sak 57/26)	-5 900	-5 900	-5 900	-5 900
	Konsekvensjustert ramme	84 741	84 741	84 741	84 741
	Nye tiltak				
B3 - H7	Kjøp av sykehjemsplasser	2 000	2 000	2 000	2 000
B3 - H7	Økning budsjett kjøp av BPA	6 000	6 000	6 000	6 000
B3 - H7	9 nye sykehjemsplasser	12 600	12 600	12 600	12 600
	Sum nye tiltak	**20 600**	**20 600**	**20 600**	**20 600**
	Ny ramme	105 341	105 341	105 341	105 341

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

I sak 57/26 ble rammeområdet Fellestjenester helse og omsorg styrket med 2,7 millioner kroner fra rammeområdene Velferd og Eiendomsdrift, for opprettelse av Boligteam.

I samme sak overførte rammeområdet 5,9 millioner kroner til Psykisk helse og rus og 1,0 millioner kroner til rammeområdet Mestring og velferd.

Rammeområdet Felles helse og omsorg har fått justert sitt budsjett for kjøp av sykehjemsplasser med 2,0 millioner kroner i henhold til pris nye avtaler. Samtidig er området styrket med 12,6 millioner kroner for kjøp av 9 nye sykehjemsplasser.

Rammeområdet er styrket med 2,8 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H12	Velferdsteknologiske tiltak	3 500	3 500	3 500	3 500
	Sum investeringstiltak	3 500	3 500	3 500	3 500

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Velferdsteknologiske tiltak

Det er forslått bevilgning til investering i velferdsteknologiske tiltak som sees i sammenheng med reduksjonene i driftsbudsjettene for mer kvalitative og effektive tjenesteløsninger.

I 2027 vil det satses på

- Hjemmetjenesten: e-lås for hjemmeboende samt medisindispensere
- Bo og habilitering: digitale tilsyn - nattugla
- Sykehjem: signalsystem/digitale tilsyn

Sykehjem

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- 4 sykehjem - Frei, Bergan, Kringsjå og Barmanhaugen - med langtidsplasser fordelt på
  - somatiske avdelinger
  - skjermede avdelinger og én skjermet og forsterket avdeling for personer med demenssykdom
- omsorgsboliger og dagsenter på Rokilde
- støttetjenester til andre enheter og direkte til befolkningen innenfor
  - vaskeri
  - kjøkken og hjemlevering av mat

Tjenesten gir et variert pleie- og omsorgstilbud innenfor rammen av gjeldende lovverk, tilpasset den enkelte pasients sykdom og livssituasjon, med fokus på livskvalitet, aktivitet, ernæring, trivsel, respekt og medbestemmelse.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	150 222	144 053	138 428	131 264
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	11 385	5 369	4 153	4 955
Korrigert budsjett	161 607	149 422	142 581	136 219
Regnskap	162 822	151 582	153 955	142 263
Resultat mot opprinnelig budsjett	-12 600	-7 529	-15 527	-10 999
Resultat mot korrigert budsjett	-1 215	-2 160	-11 374	-6 044

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Sykehjem de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Sykehjem har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 20,79 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
253 Helse og omsorgstjenester i institusjon	17,89	25,78	34,07	43,15
Sum	17,89	25,78	34,07	43,15

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for pleie, omsorg og botilbud i institusjon var i 2025 107,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 7,6 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 17,89 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	157 227	157 227	157 227	157 227
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-2 500**	**-2 500**	**-2 500**	**-2 500**
	Konsekvensjusteringer	5 435	5 435	5 435	5 435
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	5 435	5 435	5 435	5 435
	Konsekvensjustert ramme	160 162	160 162	160 162	160 162
	Nye tiltak				
B3 - H7	Økt grunnbemanning Rokilde og Kringsjå	3 700	3 700	3 700	3 700
	Sum nye tiltak	**3 700**	**3 700**	**3 700**	**3 700**
	Ny ramme	163 862	163 862	163 862	163 862

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Det er lagt inn en økning for rammeområdet knyttet til økt grunnbemanning ved Rokilde og Kringsjå på 3,7 millioner kroner for å hindre innleie ved alt fravær.

Rammeområdet er styrket med 5,4 millioner kroner grunnet lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B8 – H4	Nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser	53 000	10 000	450 000	485 000
B8 – H4	Tilskudd nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser	0	0	-138 000	-208 000
	Sum investeringstiltak	53 000	10 000	312 000	277 000

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Nytt sykehjem/flere sykehjemsplasser

Det planlegges bygging av nytt sykehjem på Rensvik med 140 sykehjemsplasser og dagsenter med 20 plasser. Det foreslås at prosjektet videreføres i økonomiplanperioden. Prosjektet ligger allerede inne i forrige økonomiplanperiode, men fremdriften er betydelig endret.

Det er avsatt 53 millioner kroner i 2027. Beløpet består i sin helhet av midler som opprinnelig var budsjettert i 2026, men som på grunn av prosjektets framdrift ikke forventes benyttet. Midlene foreslås overført til 2027 i forbindelse med tredje kvartalsrapport 2026.

Per august 2026 er det brukt 16 millioner kroner i prosjektet. Samlet prosjektkostnad er estimert til 1 218 millioner kroner. Kostnadsestimatet inkluderer avsetning til uforutsette utgifter, men omfatter ikke tiltak innen vei og VAR (vann, avløp og renovasjon).

Fremdriftsplanen legger opp til byggestart i 2029, overtakelse av bygget i 2030 og innflytting i 2031.

Prosjektet forventes å utløse investeringstilskudd fra Husbanken. Tilskuddet er beregnet til om lag 346 millioner kroner basert på gjeldende satser og forutsetninger.

Det foreslås å videreføre prosjektet med nødvendige bevilgninger i økonomiplanperioden.

Bo og habilitering

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- botilbud for utviklingshemmede over 18 år
- ambulerende tjeneste for hjemmeboende voksne
- dag- og aktivitetssenter for tjenestemottakere 18 år og eldre

Tjenestetilbudet tilrettelegger den enkeltes behov for bistand gjennom heldøgns oppfølging og veiledning i bolig, dagtilbud og fritidsaktiviteter. Tjenestene skal bidra til en meningsfull hverdag med å bevare sosialt nettverk, mulighet til yrkesaktivitet, og opplevelse av trygghet og mestring.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	176 032	179 175	160 762	150 243
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	32 865	-2 647	12 239	4 374
Korrigert budsjett	208 897	176 528	173 001	154 617
Regnskap	222 209	205 897	176 580	191 551
Resultat mot opprinnelig budsjett	-46 177	-26 722	-15 818	-41 308
Resultat mot korrigert budsjett	-13 312	-29 369	-3 579	-36 934

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Bo og habilitering de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Bo og habilitering har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 83,19 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
234 Aktivisering eldre og funksjonshemmede	-8,30	-4,57	-4,98	-1,03
253 Helse og omsorg i institusjon	17,89	25,78	34,07	37,17
257 Hjemmetjenester-personalbase knyttet til bofelleskap	63,67	80,86	-	-
Sum	73,27	102,07	29,09	36,14

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for aktivisering eldre og funksjonshemmede, samt pleie, omsorg og hjelp i hjemmet var i 2025 107,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 7,6 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 73,27 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	160 141	160 141	160 141	160 141
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-9 515	-15 854	-15 854	-15 854
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-9 515**	**-15 854**	**-15 854**	**-15 854**
	Konsekvensjusteringer	5 536	5 536	5 536	5 536
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	5 536	5 536	5 536	5 536
	Konsekvensjustert ramme	156 162	149 823	149 823	149 823
	Nye tiltak				
B3 - H7	Overføring 1,3 årsverk fra rammeområde Bolig, avlastning og støtte barn og unge	785	785	785	785
B3 - H7	Overføring av bruker fra rammeområde Bolig, avlastning og støtte barn og unge	5 500	5 500	5 500	5 500
	Sum nye tiltak	**6 285**	**6 285**	**6 285**	**6 285**
	Ny ramme	162 447	156 108	156 108	156 108

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 5,5 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Det er lagt inn en overføring fra rammeområdet Bolig, avlastning og støtte barn og unge (BAS) på 5,5 millioner kroner grunnet ekstern bruker som fyller 18 år.

Videre er rammeområdet styrket med 0,8 millioner kroner i forbindelse med overføring av 1,3 årsverk fra BAS tilhørende Dale dagsenter.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H11	Nye botilbud - Bekkefaret 18	20 700	0	0	0
	Sum investeringstiltak	20 700	0	0	0

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Nye botilbud - Bekkefaret 18

Prosjektet omfatter bygging av to omsorgsboliger med tilhørende personalareal. Prosjektet skal bidra til at kommunen kan etablere tjenester i egen regi, som i dag kjøpes fra private leverandører. Boligene forventes ferdigstilt i løpet av første halvår 2028. Det er forventet at tiltaket skal bidra til at driftskostnadene i forbindelse med disse tjenestene vil gå noe ned.

Gjeldende kostnadsramme er i 2026 på 20,83 millioner kroner. Opprinnelig budsjettestimat var basert på en tilsvarende bolig planlagt på Sommerro. Etter at lokaliseringen ble endret til Bekkefaret, har prosjektet fått merkostnader knyttet til blant annet adkomst, parkering, overvannshåndtering, grunnundersøkelser og håndtering av fremmede plantearter.

Det er allerede påløpt 3,2 millioner kroner til teknisk infrastruktur og prosjektering. I tillegg viser det seg at behovet for fjellsprenging er større enn opprinnelig lagt til grunn, og prosjektet er videreutviklet med økt tilrettelegging for velferdsteknologiske løsninger. Sammen med generell prisstigning gir dette behov for å øke kostnadsrammen med 4,7 millioner kroner.

Det foreslås å innarbeide 20,7 millioner kroner i budsjettåret 2027. Av dette utgjør 16 millioner kroner en forskyvning av tidligere bevilgede midler fra 2026, som følge av lavere framdrift enn tidligere forutsatt, mens 4,7 millioner kroner gjelder økning av prosjektets kostnadsramme. Den samlede kostnadsrammen for prosjektet økes dermed til 25,53 millioner kroner.

Med bakgrunn i prosjektets størrelse, nødvendige utomhustiltak og øvrige prosjektkostnader vurderes det oppdaterte kostnadsanslaget som realistisk. Det foreslås at prosjektet videreføres.

Storhaugen helsehus

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- døgntilbud
  - korttidsplasser for utredning og behandling
  - spesialiserte korttidsplasser innen rehabilitering og palliasjon
  - interkommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud
- forebyggende og rehabiliterende tjenester
  - helsetjenesten Friskliv og Mestring
  - ergo- og fysioterapitjenester for voksne
  - fysioterapeuter med driftsavtale
  - frivillighetskoordinator
  - hjelpemiddelformidling og transport

Helsehuset er et kommunalt kompetansesenter og leverer tjenester som understøtter innbyggernes evne til hverdagsmestring og selvstendighet samt tjenester ved livets slutt. Helsehuset tilbyr tjenester for innbyggere i alle aldersgrupper og på alle nivåer i omsorgstrappen.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	68 641	79 777	72 413	105 501
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	5 974	-10 967	10 412	-29 049
Korrigert budsjett	74 615	68 810	82 825	76 452
Regnskap	77 374	80 912	84 192	76 174
Resultat mot opprinnelig budsjett	-8 733	-1 135	-11 779	29 327
Resultat mot korrigert budsjett	-2 759	-12 102	-1 367	278

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Storhaugen de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Storhaugen har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 15,95 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
233 Forebyggende arbeid, helse og sosial	-1,49	-1,82	-1,56	0,86
241 Diagnose, behandling og rehabilitering	0,71	7,28	12,64	-5,57
253 Helse og omsorgstjenester i institusjon	17,89	29,40	38,14	45,67
256 Akutthjelp helse- og omsorgstjenesten	1,54	-2,85	-2,81	-2,67
Sum	18,65	32,00	46,42	38,30

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for kommunehelse var i 2025 100 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være like kostnadskrevende å drive som landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 18,65 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	68 912	68 912	68 912	68 912
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-975	-975	-975	-975
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-975**	**-975**	**-975**	**-975**
	Konsekvensjusteringer	2 382	2 382	2 382	2 382
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	2 382	2 382	2 382	2 382
	Konsekvensjustert ramme	70 319	70 319	70 319	70 319
	Nye tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum nye tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Ny ramme	70 319	70 319	70 319	70 319

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 2,3 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H15	Storhaugen helsehus - generell oppgradering og brannsikkerhetstiltak	5 000	5 000	4 000	2 000
	Sum investeringstiltak	5 000	5 000	4 000	2 000

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Storhaugen helsehus – generell oppgradering og brannsikkerhetstiltak

Prosjektet videreføres fra tidligere år. I 2026 pågår arbeid knyttet til brannpålegg, blant annet etablering av brannseksjoneringsvegg.

Som følge av tidligere vedtak om lokalisering av nytt sykehjem på Storhaugen ble prosjektets kostnadsramme redusert med 11,3 millioner kroner i vedtatt økonomiplan 2025–2028. Prosjektets samlede ramme ble dermed redusert fra 23,05 millioner kroner til 11,75 millioner kroner fra 1. januar 2025. Midlene er nå tilbakeført til prosjektet, og samlet ramme utgjør igjen over 23 millioner kroner.

Tilstandsanalyser gjennomført i 2022 viser behov for både generell oppgradering av bygningsmassen og utbedring av avvik knyttet til brannsikkerhet.

Prosjektet omfatter følgende tiltak:

- Prioritet 1 – brannsikkerhet
  - utbedring av brannpålegg
- Prioritet 2 – HMS
  - oppgradering av gulv i fellesarealer og pasientrom
  - tetting av fasader over og under grunn
- Prioritet 3 – øvrige oppgraderinger og utbedringer
  - oppgradering av lysstyring samt lede- og rømningslys
  - utbedringer av heisinstallasjoner
  - utskifting av automasjonsanlegg
  - utbedring av bunnledning
  - oppgradering av SD-anlegg

MESTRING OG VELFERD

Sektoren omfatter fem rammeområder: Hjemmetjenester, Psykisk helse og rus, Velferd, Legetjenester og Fellestjenester mestring og velferd.

Utfordringer og utviklingstrekk

Økonomisk bærekraft og prioritering

Kostnadene til pleie- og omsorgstjenester i Kristiansund ligger noe over landsgjennomsnittet. Samtidig vil behovene øke, mens tilgangen på arbeidskraft og kommunens økonomiske handlingsrom blir strammere. Veksten i behov kan derfor ikke møtes med en tilsvarende vekst i årsverk og kostnader. Kommunen må prioritere tydeligere, organisere tjenestene mer helhetlig og bruke kompetansen der den gir størst effekt.

Innsats tidligere i omsorgstrappen

En stor del av ressursene brukes i dag på tjenester høyt i omsorgstrappen. Dersom kommunen ikke styrker innsatsen på de lavere trinnene, vil flere få behov for omfattende, personellkrevende og kostbare tjenester. Hjemmetjenester, hverdagsmestring, aktivitetstilbud, velferdsteknologi, digital oppfølging, pårørendestøtte og egnede boliger må derfor utvikles i sammenheng. Målet er å forebygge funksjonsfall, utsette behovet for heldøgns omsorg og gjøre flere i stand til å bo trygt hjemme lenger. Dette krever samordnet planlegging mellom Mestring og velferd og Helse og omsorg.

Riktig tilbud innen psykisk helse og rus

Behovene innen psykisk helse og rus er i endring, og flere har sammensatte utfordringer som krever koordinert innsats over tid. Kommunen må samtidig vurdere om dagens døgn- og botilbud er tilpasset det faktiske behovet. Høye kostnader ved døgnplasser og kjøp av private tilbud gjør det nødvendig å se kapasitet, bolig, ambulante tjenester, aktivitet, arbeid og oppfølging i hjemmet i sammenheng. Utfordringen er å sikre forsvarlige tjenester og samtidig flytte ressurser mot tiltak som gir bedre mestring og mindre behov for omfattende hjelp.

Flere i arbeid, utdanning og økonomisk selvstendighet

Lavere integreringstilskudd og variasjoner i bosettingen gir behov for løpende tilpasning av bemanning og drift. Samtidig må flere innbyggere få mulighet til å delta i arbeid og utdanning. Fragmenterte kvalifiseringsløp kan føre til uklart ansvar, ventetid og dobbeltarbeid. NAV, voksenopplæringen og integrerings- og flyktningtjenesten må derfor arbeide mer samlet og gi den enkelte et sammenhengende løp mot arbeid, utdanning og økonomisk selvstendighet.

Sårbare legetjenester og knapp fagkompetanse

Legetjenestene er sårbare ved rekrutteringsutfordringer, fravær og små fagmiljøer. Utviklingen stiller krav til mer robuste løsninger for fastlegeordningen og legevakten, bedre oppgavedeling og tettere samarbeid med øvrige kommunale tjenester. Også kommunepsykologenes kompetanse må brukes målrettet. Tidlig innsats, kortvarig oppfølging, forebygging, veiledning og systemarbeid kan gi effekt for flere enn langvarig individuell behandling alene.

Sammenhengende tjenester og tverrsektorielt samarbeid

Innbyggere med sammensatte behov møter ofte flere tjenester, enheter og sektorer. Utydelige kontaktpunkter og svikt i overgangene kan føre til forsinkelser, dobbeltarbeid og økt behov for hjelp. Dette gjelder særlig ved utskrivning fra sykehus og overganger mellom hjem, heldøgnstilbud og kommunale tjenester. Kommunen må utvikle tydeligere innganger, avklarte ansvarsforhold og bedre informasjonsflyt. Tverrsektorielt samarbeid er nødvendig for å løse utfordringene innenfor tilgjengelige ressurser.

Utviklingen av DMS Kristiansund

Videreutviklingen av DMS kan påvirke oppgavedelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene. Nye oppgaver eller samarbeidsformer kan gi bedre og mer sammenhengende pasientforløp, men kan også få konsekvenser for kommunens kompetanse, bemanning og økonomi. Kristiansund kommune må derfor ivareta kommuneperspektivet, bidra til gode beslutningsgrunnlag og følge opp eventuelle politiske vedtak om ansvar, deltakelse og ressursbruk.

Samlet peker utviklingstrekkene mot behov for tidligere innsats, sterkere samarbeid og tydeligere prioritering. De sju prioriteringene i kapittel "Prioriteringer i planperioden" beskriver hvordan sektoren skal møte disse utfordringene i perioden 2027–2030.

Prioriteringer i planperioden

Syv hovedprioriteringer viser hva Mestring og velferd skal gjennomføre. Oppfølgingen skal vise framdrift, resultater og økonomisk virkning.

1. Bygge omsorgskapasitet slik at flere kan bo hjemme lenger

Flere skal bo trygt hjemme gjennom sterkere hjemmetjenester, hverdagsmestring, velferdsteknologi, digital oppfølging, aktivitetstilbud og pårørendestøtte.

2027–2030: Hjemmetjenesten tar en større del av behovsveksten. Fra 2027 videreutvikles teknologi som førstevalg og målrettet kompetansebruk. Dag- og aktivitetstilbud løftes som en overordnet prioritering i kommunen. Planleggingen samordnes med Helse og omsorg, som har ansvar for sykehjem, helsehus, heldøgns omsorgsboliger, dagtilbud og dekningsgrad.

2. Tilpasse tilbudet innen psykisk helse og rus

Tilbudet skal gi riktig hjelp på riktig nivå og bruke ressursene bedre. Ambulante tjenester, aktivitet, arbeid, boligoppfølging og hjelp hjemme skal styrkes.

2027: Døgn- og botilbud gjennomgås med behov, kapasitet, belegg, kostnad per plass og kjøp av private plasser. Finansiering og framdrift for boliger til personer med samtidig rus- og psykisk lidelse avklares i økonomiplanen. Fra 2029 gjennomføres vedtatte strukturendringer, og private plasser reduseres når det er forsvarlig.

3. Flere i arbeid, utdanning og varig integrering

NAV og integrerings- og flyktningtjenesten, Globale Kristiansund og private aktører innen arbeidsinkludering skal optimalisere samarbeidet. Målet er flere i arbeid eller utdanning, færre på sosialhjelp og tydelig ansvar i overgangene.

2027: Utvikle felles kriterier for inntak, kartlegging, plan, ansvar og overganger.

2028: Arbeidsformen tas i bruk og forbedres ut fra resultater for arbeid, utdanning og økonomisk selvstendighet. Bemanning og drift tilpasses statlige inntekter, bosetting og endringer i stønadsordningene.

4. Sikre bærekraftige legetjenester og legevakt

Kommunen skal sikre stabile fastlege-, legevakt- og kommunepsykologtjenester og bruke fagkompetansen der den gir størst effekt.

2027–2028: Utrede større interkommunal løsning for legevaktsentral, oppgavedeling og grenseflater mot øvrige tjenester. Avklare målgrupper og fordeling av psykologressurser mellom kortvarig oppfølging, tidlig innsats, forebygging, veiledning og systemarbeid.

2027–2030: Gjennomføre vedtatte tiltak for stabil bemanning, mindre sårbarhet og bedre samhandling.

5. Én vei inn og sammenhengende forløp

Innbyggerne skal møte en tydelig inngang og trygge overganger. Servicetorget gir informasjon og veiledning. Forvaltning og koordinering i Helse og omsorg er inngang til helse-, omsorgs- og boligsosial bistand og har ansvar for kartlegging, saksbehandling, vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven og koordinering. Regionalt responssenter videreutvikles som fellestjeneste.

2027: Kartlegge ansvar, kontaktpunkter og sårbare overganger, særlig fra sykehus, heldøgnstilbud og mellom interne kommunale aktører.

2027–2028: Innføre faste rutiner og tydelig kontaktansvar.

2028–2030: Ta ny praksis i bruk , evaluere og videreutvikle samarbeidet.

6. Følge opp utviklingen av DMS Kristiansund

Kommunen skal ivareta kommuneperspektivet i utviklingen av DMS og arbeide for sammenhengende pasientforløp, tydelig oppgavedeling og mindre sårbarhet. Fordelene ved å samle vedtatte kommunale tjenester skal utforskes og evalueres. Synergier ved samlokalisering sammen med spesialisthelsetjenesten må en i planperioden se nærmere på. Dette vil til enhver tid være avhengig av hvilke tilbud de har i bygget eller som en kan samarbeide digitalt om.

2027–2030: Vurdere kommunale konsekvenser og muligheter, bidra i utredninger og utarbeide beslutningsgrunnlag. Nye politiske vedtak om deltakelse, ansvar eller ressursbruk følges opp i planer og drift.

7. Bruke medarbeidere og økonomiske ressurser bedre

2027–2030: Sektoren skal styrke gjennomføringskraften gjennom nærvær, heltid, kompetanse, ledelse, organisering og økonomistyring. Dette utdypes i kapittel "Omstilling".

Omstilling

Utfordringsbildet er kjent i sektoren og prioriterte tiltak er beskrevet i kapittelet som omhandler prioriteringer i planperioden.

Alle delplanene er levert i henhold til frist som var 01.05.2026. Kommunalsjefens ledergruppe følger opp fremdriften med gjennomføring av definerte tiltak i planene.

Demografiske endringer og strammere økonomiske rammer krever at sektoren bruker kompetanse og arbeidstid bedre, reduserer sårbarhet og gjennomfører prioriterte tiltak med dokumentert effekt. Omstillingen skal bygge på følgende hovedgrep:

Nærvær og heltid

Sykefravær skal følges opp systematisk og nær ledelsen. Heltidskultur, hensiktsmessige arbeidstidsordninger og redusert bruk av overtid, merarbeid og innleie skal gi mer stabile tjenester og bedre ressursutnyttelse.

Kompetanse og oppgavedeling

Kompetansen skal brukes der den gir størst effekt. Sektoren skal videreutvikle målrettede kompetanseplaner, styrke fagmiljøene og gjennomgå oppgavedelingen mellom yrkesgrupper og tjenestenivåer.

Ledelse og organisering

Ledere skal ha tydelige resultatkrav, relevant styringsinformasjon og rammer for å lede endring. Organiseringen skal støtte samarbeid på tvers, korte beslutningslinjer og mer tid til faglig og driftsnær ledelse.

Prioritering og økonomistyring

Ressursene skal rettes mot lovpålagte oppgaver og tiltak med best dokumentert effekt. Vedtatte tiltak skal følges opp med ansvar, framdrift og økonomisk virkning, og avvik skal møtes med tidlige korrigerende tiltak.

Teknologi og gevinstrealisering

Teknologi skal tas i bruk når den gir bedre mestring, kvalitet eller ressursutnyttelse. For hvert tiltak skal ansvar, forventet gevinst, nødvendige endringer i arbeidsprosesser og tidspunkt for uttak av gevinst avklares.

Bryte ned siloer

For å møte demografiske endringer, knapp kommuneøkonomi og mangel på arbeidskraft må kommunen i større grad utvikle tjenester på tvers av enheter og sektorer. Innbyggernes behov følger ikke kommunens organisatoriske grenser. Omstillingen skal derfor bygge på felles mål, tydelig ansvarsdeling og bedre samordning av kompetanse og ressurser. Ved å redusere silotenkning, unngå dobbeltarbeid og etablere mer helhetlige tjenesteforløp kan kommunen bruke den samlede kapasiteten bedre og gi innbyggerne mer sammenhengende tjenester.

Dette er et felles lederansvar.

Hjemmetjenester

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.09.25 omfatter rammeområdet

- 7 roder/avdelinger
- bofelleskap for heldøgns pleie- og omsorgstjenester

Tjenesten bidrar til at kommunens innbyggere kan bo trygt og godt hjemme så lenge som mulig til tross for sykdom, funksjonshemming eller alderdomssvekkelse. Tjenesten yter bistand innen praktisk bistand, hjemmesykepleie, hjelpemidler og matombringing. I tillegg har tjenesten en kreftkoordinator som koordinerer et frivillig og profesjonelt tilbud til alvorlig syke personer, og en demenskoordinator som koordinerer et frivillig og profesjonelt tilbud til personer med en demensdiagnose.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	131 913	141 692	128 609	118 483
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	5 145	-9 979	6 587	8 011
Korrigert budsjett	137 058	131 713	135 196	126 494
Regnskap	133 999	134 097	145 610	129 193
Resultat mot opprinnelig budsjett	-2 086	7 595	-17 001	-10 710
Resultat mot korrigert budsjett	3 059	-2 384	-10 414	-2 699

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Hjemmetjenester de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Hjemmetjenester har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 12,44 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
258 Hjemmetjenester - ambulerende virksomhet med mer	39,36	-6,39	-	-
Sum	39,36	-6,39	-	-

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for pleie og omsorg i hjemmet var i 2025 107,6 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 7,6 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 39,36 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	136 613	136 613	136 613	136 613
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-2 855	-2 855	-2 855	-2 855
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-2 855**	**-2 855**	**-2 855**	**-2 855**
	Konsekvensjusteringer	4 723	4 723	4 723	4 723
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	4 723	4 723	4 723	4 723
	Konsekvensjustert ramme	138 481	138 481	138 481	138 481
	Nye tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum nye tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Ny ramme	138 481	138 481	138 481	138 481

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 4,7 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H12	J.P. Clausensgate 7 - tak, takrenner og etterisolering	6 500	0	0	0
	Sum investeringstiltak	6 500	0	0	0

J.P. Clausensgate 7 - nytt tak, takrenner og etterisolering

I forbindelse med utskifting av taket vil det være naturlig å gjennomføre etterisolering for å forbedre byggets energieffektivitet og tekniske standard.

Kostnaden for utskifting av takrenner er beregnet til 1,5 millioner kroner, mens utskifting av tak med tilhørende etterisolering er beregnet til 5 millioner kroner.

Kostnadsanslagene inkluderer entreprenørkostnader, intern prosjektledelse og avsetning for usikkerhet og risiko.

Psykisk helse og rus

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- hjemmebaserte tjenester og oppfølging
- innsats-, forebyggende-, rehabiliterings- og oppfølgingsteam
- 2 bofellesskap
- aktiviseringstilbud og lavterskeltiltak til målgruppen for psykisk helse og rus

Tjenesten sikrer et godt omsorgs- og behandlingstilbud til mennesker i en vanskelig livssituasjon gjennom råd og veiledning samt adekvate helsetjenester til mennesker med psykiske lidelser, vansker og/eller ruslidelser.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	43 293	41 029	37 659	38 067
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	17 384	2 749	1 130	1 098
Korrigert budsjett	60 677	43 778	38 789	39 165
Regnskap	67 862	57 740	49 713	50 831
Resultat mot opprinnelig budsjett	-24 569	-16 711	-12 054	-12 764
Resultat mot korrigert budsjett	-7 185	-13 962	-10 924	-11 666

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Psykisk helse og rus de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Psykisk helse og rus har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 43,74 millioner kroner.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjon 257 Hjemmetjenester - personalbase tilknyttet boligfellesskap og 258 Hjemmetjenester - ambulerende virksomhet. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområdet for Hjemmetjenester og Bo og habilitering.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 20230
	Opprinnelig budsjett 2026	54 957	54 957	54 957	54 957
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-1 546	-1 546	-1 546	-1 546
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-1 546**	**-1 546**	**-1 546**	**-1 546**
	Konsekvensjusteringer	8 004	8 004	8 004	8 004
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	2 104	2 104	2 104	2 104
B8 - H4	Overføring av midler fra rammeområde Fellestjenester helse og omsorg(Sak 57/26)	5 900	5 900	5 900	5 900
	Konsekvensjustert ramme	61 415	61 415	61 415	61 415
	Nye tiltak				
B8 - H4	Personalleder	1 100	1 100	1 100	1 100
B8 - H4	Utsatt effekt av tidligere vedtatte tiltak (økonomisk effekt av temaplan kompetansebehov og rekruttering HP 26-29)	1 346	1 346	0	0
B8 - H4	Oppdatert anslag ressurskrevende brukere	-6 700	-6 700	-6 700	-6 700
B8 - H4	Omorganisering lederstruktur	0	-2 800	-2 800	-2 800
	Sum nye tiltak	**-4 254**	**-7 054**	**-8 400**	**-8 400**
	Ny ramme	57 161	54 361	53 015	53 015

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP – økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 2,1 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

I henhold til sak 57/26 er rammeområdet styrket med 5,9 millioner kroner via overføring fra rammeområdet Fellestjenester helse og omsorg.

Rammeområdet er styrket med 1,1 millioner kroner til ansettelse av personalleder.

For årene 2027 og 2028 er det lagt inn en utsettelse av den forventede økonomiske effekten av temaplan kompetansebehov og rekruttering i Handlingsprogram 2026–2029. Dette utgjør en styrking av rammen for de to årene på 1,3 millioner kroner.

Ved oppdatering av anslag i inntekt for ressurskrevende brukere har rammeområdet økt inntekten med 6,7 millioner kroner.

Med bakgrunn i omorganisering av lederstrukturen er det lagt inn et trekk i rammen på 2,8 millioner kroner i årene 2028, 2029 og 2030.

Rammeområdet er styrket med 2,1 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Velferd

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- økonomisk sosialhjelp
- økonomisk rådgiving
- kvalifiseringsprogram
- råd og veiledning
- midlertidig botilbud

Kontoret er organisert i avdelinger med ulike team som utfyller hverandre. Avdelingene skal sammen nå et mangfold av brukere som trenger ulik grad av veiledning og oppfølging. Gjennom kontorets innsats skal arbeidsgivere skaffe seg arbeidskraft og flere skal få mulighet til å være i arbeid, delta i samfunnet og være sikret inntekt.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	118 447	82 135	63 673	50 723
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	4 619	23 050	16 262	3 833
Korrigert budsjett	123 066	105 185	79 935	54 556
Regnskap	117 240	108 961	88 254	55 022
Resultat mot opprinnelig budsjett	1 207	-26 826	-24 581	-4 299
Resultat mot korrigert budsjett	5 826	-3 776	-8 319	-466

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Velferd de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Velferd har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 6,74 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	18,97	10,35	18,03	8,16
281 Økonomisk sosialhjelp	-10,11	-10,27	-17,25	-10,25
276 Kvalifiseringsordningen	-1,98	-0,02	0,98	0,07
Sum	6,88	0,05	1,76	-2,02

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområde med kommunegruppe 9 (K9).

Beregnet utgiftsindeks for sosiale tjenester var i 2025 101,4 % av landsgjennomsnittet. Det betyr at kommunen er beregnet til være 1,4 % mer kostnadskrevende å drive enn landsgjennomsnittet. Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene hadde et høyere utgiftsnivå med 6,88 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	98 634	98 634	98 634	98 634
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**
	Konsekvensjusteringer	-20 785	-20 785	-20 785	-20 785
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	2 601	2 601	2 601	2 601
B8 - H4	Overføring til rammeområdet Fellestjenester mestring og velferd (sak 57/26)	-22 646	-22 646	-22 646	-22 646
B8 - H4	Overføring til rammeområdet Fellestjenester helse og omsorg (sak 57/26)	-740	-740	-740	-740
	Konsekvensjustert ramme	74 849	74 849	74 849	74 849
	Nye tiltak				
B3 – H6	Statsbudsjett: Økt behov for sosialhjelp ved utfasing av støtteordninger for enslig mor eller far.	246	246	246	246
	Sum nye tiltak	**246**	**246**	**246**	**246**
	Ny ramme	75 095	75 095	75 095	75 095

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Det er lagt inn helårseffekt på overføring fra rammeområdet Velferd til rammeområdene Fellestjenester Mestring og Velferd og Fellestjenester Helse og Omsorg på totalt 23,3 millioner kroner.

I forslag til statsbudsjett er det lagt inn økt behov for sosialhjelp ved utfasing av støtteordninger for enslig mor eller far. Endringer gjelder nye tilfeller, og det forventes at kommunens utgifter til økonomisk sosialhjelp vil øke med 0,2 millioner kroner.

Rammeområdet er styrket med 2,6 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Legetjenester

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- Kristiansund og omegn legevakt
- fastlegeordning
- turnuslege (LIS1-ordningen)
- kommunale legestillinger
- legetjenester administrasjon
- kommunepsykologer
- responssenter
- e-helseutvikling
- Bryggen medisinske senter

Tjenesten er helt sentral i kommunens ansvar knyttet til førstelinjen. Kristiansund og omegn legevakt er interkommunal legevakt for Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll. Fastlegeordningen er organisert i samspill mellom kommune og selvstendig næringsdrivende. Rammeområdet yter legetjenester til sykehjem, helsehus og helsestasjon. Responssenteret er stedet som tar imot og svarer på varsler fra digitale og trygghetsskapende løsninger. Bryggen medisinske senter er et kommunalt eid fastlegekontor.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	74 411	56 528	52 284	-
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	5 399	17 156	2 798	43 902
Korrigert budsjett	79 810	73 684	55 082	43 902
Regnskap	75 843	80 914	72 257	49 931
Resultat mot opprinnelig budsjett	-1 432	-24 386	-19 973	-49 931
Resultat mot korrigert budsjett	3 967	-7 230	-17 175	-6 029

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Legetjenester de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Legetjenester har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 26,47 millioner kroner.

Styringsdata

Rammeområdet føres i hovedsak på funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering, samt funksjon 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon. Styringsdata er oppgitt og analysert under rammeområdene for Storhaugen helsehus og Sykehjem .

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	74 948	74 948	74 948	74 948
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-3 493	-3 886	-4 186	-4 186
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-3 493**	**-3 886**	**-4 186**	**-4 186**
	Konsekvensjusteringer	2 591	2 591	2 591	2 591
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	2 591	2 591	2 591	2 591
	Konsekvensjustert ramme	74 046	73 653	73 353	73 353
	Nye tiltak				
B8 - H4	Inntekter gjesteinnbygger fastlege	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
B8 - H4	Statsbudsjettet: Basistilskudd fastleger	674	674	674	674
	Sum nye tiltak	**-326**	**-326**	**-326**	**-326**
	Ny ramme	73 720	73 327	73 027	73 027

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP – økonomiplan

Det er i forslag til statsbudsjett lagt inn en helårseffekt for økning av basistilskuddet til fastleger, og dermed er rammen økt med 0,7 millioner kroner.

Rammeområdet har oppdatert forventet inntekt fra staten i forbindelse med gjesteinnbyggertilskudd på 1,0 millioner kroner.

Rammeområdet styrket med 2,6 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Fellestjenester mestring og velferd

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- servicetorg
- voksenopplæring
- integrering og flyktningetjenesten

Servicetorget bistår med informasjon og veiledning om alle kommunale tjenester, og er kommunens primære kontaktpunkt mot brukere og innbyggere.

Integrering og voksenopplæring tilbyr norskopplæring på alle nivå, forberedende opplæring for voksne, individuelt tilrettelagt opplæring og kvalifiseringsprogram for hjemmeværende innvandrerkvinner (Jobbsjansen). Tjenesten har også ansvaret for integrering og flyktningetjenesten i kommunen.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	-	-	-	-
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Konsekvensjusteringer	35 824	35 824	35 824	35 824
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	1 197	1 197	1 197	1 197
B8 - H4	Overføring fra rammeområdet Mestring og velferd (sak 56/26)	22 646	22 646	22 646	22 646
B8 - H4	Overføring av enhet Voksenopplæring fra rammeområdet Grunnskole (sak 21/26)	8 443	8 443	8 443	8 443
B8 - H4	Overføring av enhet Servicetorg fra rammeområdet Sentraladministrasjonen (sak 21/26)	4 630	4 630	4 630	4 630
B8 - H4	Overføring fra rammeområdet Fellestjenester helse og omsorg (sak 56/26)	-1 092	-1 092	-1 092	-1 092
	Konsekvensjustert ramme	35 824	35 824	35 824	35 824
	Nye tiltak				
B17 - H1	Overføring medlemskap RRO (Regionalt responssenter) fra rammeområdet Fellestjenester Helse og omsorg	2 800	2 800	2 800	2 800
B8 - H4	Overføring stilling rådgiver fra rammeområdet Sentraladministrasjonen	1 150	1 150	1 150	1 150
B8 - H4	Avvikle lagerleie på enhet Inkludering og voksenopplæring (IVO)	-240	-240	-240	-240
B8 - H4	Omorganisere introduksjonsprogrammet	-200	-200	-200	-200
	Sum nye tiltak	**3 510**	**3 510**	**3 510**	**3 510**
	Ny ramme	39 334	39 334	39 334	39 334

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet Fellestjenester mestring og velferd ble opprettet i 2026 med bakgrunn i organisatoriske endringer i kommunen, og har derfor ingen opprinnelig budsjett.

I sak 21/26 ble enhet Voksenopplæring, samt enhet Servicetorg overført, og i sak 56/26 ble det overført midler fra rammeområdet Velferd og rammeområdet Fellestjenester helse og omsorg. Samlet utgjør dette 34,7 millioner kroner.

Det er lagt inn en økning på 2,8 millioner fra rammeområdet Fellestjenester helse og omsorg på 2,8 millioner kroner grunnet kommunens egenandel i RRO.

Videre er rammeområdet styrket med 1,1 millioner kroner fra rammeområdet Sentraladministrasjon grunnet overføring av en rådgiverstilling.

Det er lagt inn trekk i ramme på totalt 0,4 millioner kroner grunnet avvikling av lagerleie IVO og omorganisering av introduksjonsprogrammet.

Rammeområdet er styrket med lønns- og prisvekst på 1,1 millioner kroner.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

TEKNISK

Sektoren omfatter fem rammeområder: Kultur, Kommunalteknikk, Plan og byggesak, Eiendomsdrift og Nordmøre interkommunale brann- og redningstjeneste (NIBR).

Utfordringer og utviklingstrekk

Gap mellom rammer og behov

Rammene dekker ikke behovet for drift og vedlikehold av kommunens bygg, anlegg og infrastruktur som sektoren forvalter. Planlagt vedlikehold taper mot akutte oppgaver, og etterslepet vokser. Eiendomsdrift har hatt merforbruk hvert år de siste fire årene, samlet cirka 49,5 millioner kroner mot opprinnelig budsjett, og NIBR de siste tre årene. Gjengs leie i kommunale boliger er lagt inn som nedtrekk i rammen, men kan ikke innføres før en kommunal bostøtteordning er på plass. Sektoren må prioritere hardere.

Store investeringer og begrenset kapasitet

Kommunen står foran noen av de største byggeinvesteringene på lenge, med ny Omsundet skole og nytt sykehjem på Rensvik. Dagens lokaler for kjøkken og vaskeri på Storhaugen har begrenset kapasitet, og det utredes hvilke løsninger som er aktuelle på sikt. Prosjektlederkapasiteten er for liten, og flere prosjekter er videreført fordi de ikke ble ferdige i tide. Forsinkelser kan gi høyere byggekostnader, fordi prisene i byggemarkedet stiger.

Vann, avløp og vei

Kravene til avløpsrensing og forsyningssikkerhet skjerpes, etterslepet på ledningsnettet øker, og klimaendringer gir mer overvann. Investeringene i vann og avløp er på cirka 777 millioner kroner i perioden og finansieres av gebyrene. Overføring av avløpet fra nordre Frei til renseanlegget på Hagelin, i stedet for nytt renseanlegg, behandles politisk høsten 2026. Midlene til drift og vedlikehold av vei, park og lekeplasser er begrenset, og standarden er flere steder lavere enn ønsket.

Bygg og eiendom

Moderne bygg krever mer teknisk kompetanse, dokumentasjon og energioppfølging. Oppfølgingen av brannavvik i kommunale bygg er fordelt på mange og kan samordnes bedre. Ansvar og kostnadsfordeling mellom Eiendomsdrift som eier og enhetene som bruker byggene, fremstår også som uavklart på flere områder. I de kommunale boligene øker andelen leietakere med rus- og psykiske utfordringer, og det gir høye kostnader til skader og istandsetting.

Beredskap og brannsikkerhet

Den nasjonale gjennomgangen av brann- og redningsområdet peker på et mer sammensatt risikobilde, blant annet med nye energibærere som batterier og hydrogen. Lokalt kan flere eldre og flere personer med rus- og psykiske lidelser utgjøre økt risiko for boligbrann. Kravene øker, mens rammen er justert for lønns- og prisvekst, og det er vanskeligere å rekruttere til deltidsstyrken. Brannsikringen av den tette trehusbebyggelsen på Innlandet har tatt tid, blant annet fordi andre oppgaver har måttet prioriteres, og arbeidet skal nå videre. Inntil videre har brann- og redningstjenesten ansvaret, og Kommunalteknikk har ansvaret for slukkevannsposter. Sektoren arbeider med en god løsning for koordineringen med de private eierne.

Plan, byggesak og kart

Oppmåling står foran et generasjonsskifte, og byggesak har høy turnover. Mange reguleringsplaner er gamle og i utakt med dagens behov, og det gir mange dispensasjonssaker. Kostnadene til lisenser og fagsystemer øker og må fordeles riktig mellom selvkost og ramme. Saksbehandlingen er i stor grad lovbundet, og felles forståelse mellom administrasjonen og de folkevalgte av handlingsrommet i den enkelte sak er viktig for kvalitet og forutsigbarhet.

Kultur og idrett

Forventningene til kultur i folkehelse, inkludering og stedsutvikling øker, mens kommunen i 2025 brukte cirka 10,9 millioner kroner mer på kultur og idrett enn sammenlignbare kommuner. Kultur må i større grad være tilrettelegger for frivillige og andre aktører. Biblioteket har fått flere besøkende i Normoria uten økt bemanning og står foran stor pensjonsavgang, og kulturskolens mandat er utvidet. Enkelte bygg og installasjoner i Atlanten idrettspark trenger oppgradering.

Endringer i organisering

Bygningsansvaret fra Kultur skal overføres til Eiendomsdrift, og en ny enhet for fellestjenester utredes. Endringene berører flere sektorer og må ses i sammenheng med sykehjemsprosjektet. Flere av sektorens tiltak gir gevinster i hele organisasjonen, mens kostnaden ligger i Teknisk sektor. Energieffektivisering i byggene gir for eksempel lavere strømutgifter for skoler, barnehager og helsebygg. Slike sammenhenger må gjøres synlige når tiltak prioriteres.

Samlet peker utviklingstrekkene mot strammere prioritering, realistiske investeringsplaner, mer planlagt drift og tydeligere ansvar. Kapittelet "Prioriteringer i planperioden" viser hvordan sektoren skal møte dette.

Prioriteringer i planperioden

Prioriterte områder 2027–2030

Prioriteringene viser hva sektoren skal gjennomføre. Prioriteringene følger opp hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel, særlig om økonomisk bærekraftig tjenesteproduksjon, energi, bolig-, areal- og transportløsninger, klima og miljø, kulturminner og samfunnssikkerhet og beredskap. Oppfølgingen skal vise framdrift, resultater og økonomisk virkning.

Realistiske investeringer og bedre gjennomføring

Investeringsplanen skal samsvare med prosjektkapasiteten, og prosjektene skal overleveres godt til drift.

2027: Prioritere investeringsporteføljen etter behov, risiko og kapasitet. Krav til drift, renhold og FDV-dokumentasjon blir faste sjekkpunkter i større prosjekter.
2027–2030: Fast rapportering på framdrift og økonomi, og sluttrapport med læringspunkter for alle avsluttede prosjekter.

Store byggeprosjekter

Sektoren skal sikre framdrift i skole- og sykehjemsprosjektene og håndtere avhengighetene mellom dem.

2027: Etablere generasjonstorget. Utrede alle aktuelle løsninger for framtidig kjøkken- og vaskeritjeneste, sammen med organiseringen av en ny enhet for fellestjenester.
2027–2028: Oppgradere vann- og avløpsnettet og bygge ny hovedvannledning langs Kvalvågveien for ny skole på Frei.

Trygg vannforsyning, bærekraftig avløp og forsvarlige veier

Kommunen skal oppfylle kravene til vannforsyning og avløpsrensing, med gebyrer som ikke er høyere enn nødvendig.

2027–2028: Gjennomføre valgt avløpsløsning for nordre Frei, bygge trykkøkningsstasjon ved Vanndamman og begynne å koble små kommunale utslipp til hovedledningen.
2029–2030: Duplisere hovedvannledningen over Straumsnes.
2027–2030: Fornye ledningsnettet samordnet med Bypakke Kristiansund, og prioritere drift av vei, park og lekeplasser etter lovkrav og risiko.

Planlagt drift og bedre eiendomsforvaltning

Mer av ressursene skal gå til planlagt vedlikehold, og ansvaret i eiendomssaker skal være tydelig.

2027: Etablere rutiner, grensesnitt og ansvarsfordeling i Eiendomsdrift, og for hvordan andre enheter og sektorer skal involvere Eiendomsdrift i eiendomssaker. Avklare kostnadsfordeling mellom eier og bruker, fullføre overføringen av kulturbyggene og utrede en sentral brannvernlederfunksjon. Starte et pilotprosjekt for energisikkerhet ved Frei ungdomsskole.
2027–2030: Redusere energibruken i kommunale bygg gjennom ENØK og LED, slik at alle virksomhetene som bruker byggene, får lavere strømutgifter. Innføre gjengs leie gradvis når en kommunal bostøtteordning er på plass, i samarbeid med sektor Mestring og velferd. Lukke myndighetspålegg og fornye boligmassen.

Forebygging og robust beredskap

NIBR skal opprettholde lovpålagt beredskap og styrke det forebyggende arbeidet innenfor rammene.

2027: Styrke samarbeidet med helse- og omsorgstjenestene om brannsikkerhet for risikoutsatte hjemmeboende. Følge opp brannsikringsplanene for Innlandet og Grip, og avklare framtidig organisering av arbeidet. Evaluere sjette mann på vaktlagene, og utrede et oljevernberedskapslager i Strandgata 8.
2027–2030: Systematisere tilsyn med særskilte brannobjekter, redusere unødige utrykninger og styrke rekrutteringen til deltidsstyrken.

Digitalt planverk og forutsigbar saksbehandling

Plan og byggesak skal holde lovpålagte frister og ha et oppdatert planverk.

2027: Ta i bruk ny kartløsning med riktig fordeling av kostnader mellom selvkost og ramme, og styrke arbeidet med kommuneplanen.
2027–2030: Digitalisere eldre reguleringsplaner og rydde i planer som ikke lenger fungerer. Følge opp samarbeidet i ORKidé om plan, byggesak og oppmåling.

Kultur og idrett som infrastruktur for deltakelse

Kultur skal legge til rette for aktivitet i samarbeid med frivillige og andre sektorer, og anleggene skal holdes i forsvarlig stand.

2027: Skifte vendekorset i Atlanterhavsbadet for å sikre trygg drift av badeanlegget.
2027–2028: Avklare kulturskolens oppdrag og lage en bemanningsplan for biblioteket.
2027–2030: Gjennomføre avtalte investeringer i Caroline kino og tiltak i temaplan for fysisk aktivitet og friluftsliv, og styrke samarbeidet med helse og oppvekst.

Omstilling

Utfordringsbildet i Temaplan for kompetansebehov og rekruttering er tydelig i sektoren. Det mest presserende er at kritisk kunnskap ligger hos få personer, at lederspennet er stort i enkelte avdelinger, og at det er vanskelig å rekruttere ingeniører, prosjektledere, energikompetanse, landmålere, GIS-kompetanse, jurister og bibliotekarer i konkurranse med privat sektor.

Sektorenes delplaner følges opp i kommunalsjefens ledergruppe, og tiltakene følges opp etter kommunens 8-stegsmodell for omstilling. Det etableres faste møter med de tillitsvalgte i sektoren, der oppfølgingen av delplanene står fast på dagsordenen.

Omstillingen skal bygge på følgende hovedgrep:

Mindre personavhengighet

Kritisk kunnskap, særlig om tekniske anlegg og FDV, skal dokumenteres og deles, slik at flere kan utføre kritiske oppgaver.

Håndterbart lederspenn

Lederspennet er størst i renhold. Omorganiseringen som nå utredes, skal blant annet ta sikte på å redusere lederspennet der det er størst.

Målrettet rekruttering

Lærlinger, praksisplasser og samarbeid med utdanningsinstitusjoner skal brukes aktivt, og det skal være attraktivt å bli i jobb i kommunen i alle livsfaser.

Prioritering og økonomistyring

Ressursene skal rettes mot lovpålagte oppgaver og tiltak med dokumentert effekt. Styringsdata og ny teknologi skal brukes til å prioritere bedre, og avvik skal møtes tidlig.

Samarbeid på tvers

Det skal vurderes felles rutiner mellom Kommunalteknikk og Eiendomsdrift der det er mulig og hensiktsmessig. Deling av kjøretøy og utstyr ses i sammenheng med utredningen av en ny enhet for fellestjenester. Samarbeidet med kommunene på Nordmøre skal brukes til å bygge robuste fagmiljøer.

Dette er et felles lederansvar.

Kultur

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- idrettspark med idrettshall, badeland, kafé og kommunale idrettsanlegg
- kulturskole med tilbud innen musikk, teater, kunst, håndverk samt musikk og helse
- bibliotek med litteraturhus
- kulturavdeling med oppgaver knyttet til
    - barne- og ungdomskultur
    - fysisk aktivitet og friluftsliv
    - kunst, kultur og kulturarv
    - drift kulturbygg
    - tilskuddsordninger til lag og foreninger, øvrig frivillig virksomhet og profesjonelt kulturliv

Tjenesten sikrer et godt fritids- og kulturtilbud til det beste for alle innbyggere lokalt og regionalt, i nært samarbeid med frivillige og profesjonelle aktører innen kultur, kulturnæring, idrett og friluftsliv.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	58 650	43 318	41 799	40 051
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	4 787	2 203	2 323	2 864
Korrigert budsjett	63 437	45 521	44 122	42 915
Regnskap	57 022	52 099	48 626	44 476
Resultat mot opprinnelig budsjett	1 628	-8 781	-6 827	-4 425
Resultat mot korrigert budsjett	6 415	-6 578	-4 504	-1 561

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Kultur de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Kultur har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 6,23 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
380-381 idrett	7,34	6,49	5,61	3,82
231-370-373-375-377-383-385-3866 Kultur	3,57	-1,75	-3,29	21,25
Sum	10,92	4,74	2,32	25,07

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen idrett og kultur hadde et høyere utgiftsnivå med 10,92 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	92 624	92 624	92 624	92 624
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-3 518	-4 218	-4 318	-4 318
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-3 518**	**-4 218**	**-4 318**	**-4 318**
	Konsekvensjusteringer	2 882	2 882	2 882	2 882
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	2 882	2 882	2 882	2 882
	Konsekvensjustert ramme	91 988	91 288	91 188	91 188

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Nye tiltak				
B8 - H4	Økt kostnader - husleie og kapitaltilskudd Normoria	4 400	0	0	0
B8 - H4	Omorganisering og effektivisering av kulturhusdrift og utleieoppgaver	-540	-540	-540	-540
B8 - H4	Effektivisering og reduksjon av lønnsutgifter	-502	-502	-502	-502
	Sum nye tiltak	**3 358**	**-1 042**	**-1 042**	**-1 042**
	Ny ramme	95 346	90 246	90 146	90 146

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Med bakgrunn i økte kostnader i forbindelse med husleie og kapitalinnskudd til Normoria er rammeområdet styrket med 4,4 millioner kroner.

Det er lagt inn en forventet effekt på 0,5 millioner kroner grunnet samordning drift og utleie av kommunale kulturbygg, gater og plasser. I forbindelse med en varig løsning for Festiviteten og Caroline reduseres bemanningen med 0,6 årsverk. En vakant stillingsressurs på 50 % omdisponeres til den nye organiseringen, som skal ivareta gjenværende drift og utleieoppgaver.

Rammeområdet har fått et trekk i ramme grunnet effektivisering av lønnsutgifter tilsvarende 0,5 årsverk gjennom å se på bemanning, oppgaver og ressursbruk.

Rammeområdet er styrket med 2,9 millioner kroner til lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H12	Temaplan for fysisk aktivitet og friluftsliv	1 000	1 000	1 000	1 000
B11 - H12	Caroline kino - investeringer	210	1 575	3 255	0
B11 - H12	Atlanterhavsbadet - vendekors	500	0	0	0
	Sum investeringstiltak	1 710	2 575	4 255	1 000

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Det er lagt inn tre investeringstiltak innen kulturområdet, med et samlet beløp på i underkant av 10 millioner kroner over fire år. Det vesentligste prosjektet går på investeringer i Caroline kino.

Temaplan for fysisk aktivitet og friluftsliv

Det er videreført tilskudd med 1 million kroner årlig til tiltak i temaplan for fysisk aktivitet og friluftsliv. Midlene kan bare brukes på tiltak der kommunen selv er grunneier eller har eierandel om det er en ekstern aktør som eier og driver formålet som tiltaket er rettet mot.

Caroline kino

Tiltaket baserer seg på avtale knyttet til investeringer i Caroline kino inngått mellom Kristiansund kommune og Trondheim kino.

2027

- øvrig kinoteknisk TMS og automatikk: 200 000 kroner
- estimerte prosjekteringskostnader: 10 000 kroner

2028

- lydanlegg Helan: 1 200 000 kroner
- lydanlegg Halvan: 300 000 kroner
- estimerte prosjekteringskostnader: 75 000 kroner

2029

- skilt, design og foliering Helan: 300 000 kroner
- sal Helan nye seter: 2 700 000 kroner
- sal Helan oppussing (maling og lignende): 100 000 kroner
- estimerte prosjekteringskostnader: 155 000 kroner

Atlanterhavsbadet - vendekors

Det foreslås avsatt 0,5 millioner kroner til utskifting av vendekorset ved badeanlegget. Et fungerende vendekors er avgjørende for sikker drift av badeanlegget, da systemet til enhver tid registrerer og viser antall personer som oppholder seg i anlegget. Denne oversikten er viktig for å ivareta sikkerheten til besøkende og for å sikre forsvarlig drift.

Kommunalteknikk

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av kommunaltekniske anlegg på vei, vannforsyning og avløp
- vedlikehold, drift og utvikling av kommunens parker og grøntanlegg, kommunale lekeplasser og badeplasser og friområder
- kommunens oppgaver etter forurensingslov, utslippstillatelser, forurenset grunn og andre miljøsaker
- oppgaver etter veglov, trafikkregulering og trafikksikkerhet
- byggherrefunksjon ved utbygging av bygg og anlegg på vei, vannforsyning og avløp
- beredskap knyttet til vannforsyning, avløp, vei/trafikk, snøbrøyting og strøing

Tjenesten forvalter og videreutvikler kommunalteknisk infrastruktur og omfatter mange ulike tjenester og service til alle innbyggere og næringsliv. Oppgaver og tjenester dekker trafikk, veidrift, vannforsyning, avløp og utførelse av en rekke utbyggingsprosjekter. Tjenesten er i stor grad involvert i byutvikling og miljø.

Historisk driftsresultat

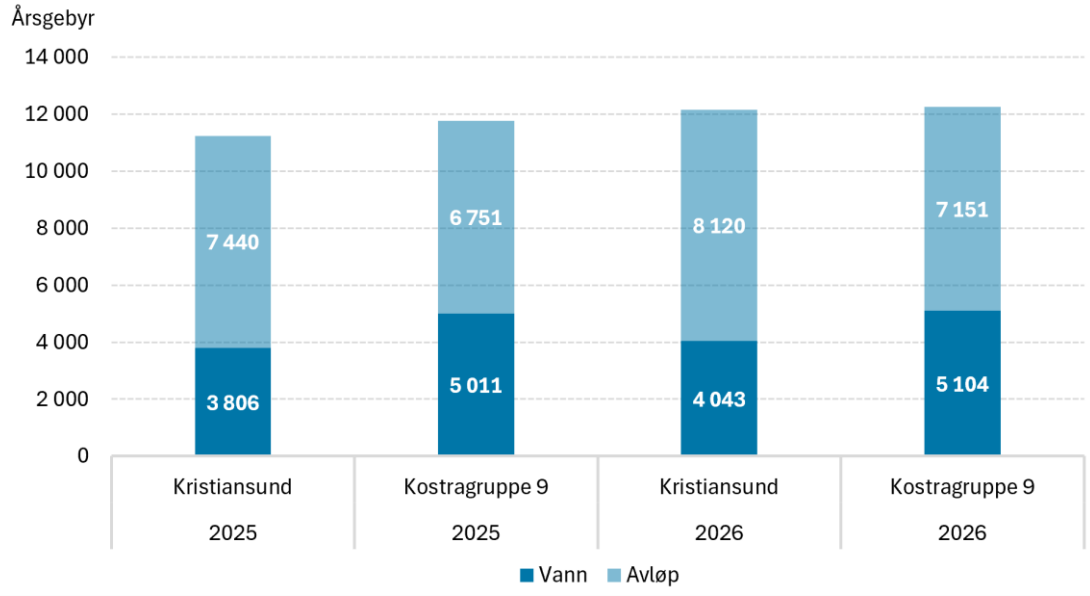
Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	16 007	14 511	14 671	14 489
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	624	396	440	421
Korrigert budsjett	16 631	14 907	15 111	14 910
Regnskap	17 776	9 550	23 910	26 255
Resultat mot opprinnelig budsjett	-1 769	4 961	-9 239	-11 766
Resultat mot korrigert budsjett	-1 145	5 357	-8 799	-11 345

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Kommunalteknikk de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Kommunalteknikk har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 15,93 millioner kroner.

Styringsdata KT

Historisk utvikling av årsgebyr vann og avløp.

Grafen viser utvikling av årsgebyr vann og avløp for en standard bolig på 120 kvadratmeter eksklusiv merverdiavgift, samlet for Kristiansund i forhold til kommunegruppe 9 i 2025 og 2026.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	16 331	16 331	16 331	16 331
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	0	-900	-900	-900
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**0**	**-900**	**-900**	**-900**
	Konsekvensjusteringer	565	565	565	565
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	565	565	565	565
	Konsekvensjustert ramme	16 896	15 996	15 996	15 996
	Nye tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum nye tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Ny ramme	16 896	15 996	15 996	15 996

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med 0,6 millioner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H12	Kommunale veier	19 700	15 600	14 600	14 600
B11 - H12	Boligområder/Næringsområder	500	500	500	500
B11 - H12	Vann	83 250	89 100	76 000	73 500
B11 - H12	Avløp	135 000	178 600	90 500	51 000
B11 - H12	Park	2 900	3 000	1 000	1 000
B11 - H12	Utenomhus	4 700	2 200	3 200	3 000
	Sum investeringstiltak	246 050	289 000	185 800	143 600

Kommunalteknikk har et omfattende investeringsbudsjett, og investeringssummene i tabellen over er gitt per tjenesteområde. Investeringsprosjektene på tiltaksnivå er i vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunale veier

Under området for kommunale veier er det lagt inn totalt 64,5 millioner kroner for de neste fire årene.

De største prosjektene under hører til Bypakke Kristiansund. Her har man anslått at det vil bli gjort investeringer på 19 millioner kroner i 2027. Denne er ikke synliggjort i de 19,7 millionene i tabellen over da Bypakke Kristiansund finansieres av rekvirerte bompenger på 15,2 millioner kroner, og egeninnsats i form av kompensasjon av merverdiavgift anslått til 3,8 millioner kroner. Dette har ingen innvirkning på tabellen, da kommunen ikke lånefinansierer tiltak i Bypakke Kristiansund, og dermed et nullsum tiltak for kommunen. Det er flere tiltak som skal fortsettes på eller startes opp i 2027, blant annet:

- ID 13 Parkeringsplass Atlanten - Folkeparken - Røsslyngveien fortsetter og er tenkt ferdig i løpet av 2027.
- ID 14 Utbedring Godhaugveien ved Frei ungdomsskole startes opp i løpet av 2027.
- ID 18 Forbindelse Campus-Normoria startes opp i løpet av 2027.
- ID 23 Administrasjon av bypakken gjennom hele bypakkens levetid.

Det ligger også inn totalt 13,5 millioner kroner til kjøp av biler og maskiner for hele fireårsperioden. Dette er for å sikre at eldre/slitte biler og maskiner kan skiftes ut for å sikre driftssikkerhet på veinettet i kommunen.

Det er også lagt inn 1 million kroner til innkjøp av smarte avfallsbeholdere som skal redusere behov for tømming, samt forbedre renholdet rundt beholderne i sentrum. I tillegg er det også lagt inn 1,6 millioner kroner til innsnevring av kryss i Fosnagata nord for Håndverkeren, hvor trafikksikkerhet, fremkommelighet og bymiljø står i fokus.

Vann

Det foreligger et totalt investeringsbudsjett på 321 millioner kroner på vann de neste fire årene. Det skal videreføres tidligere prosjekter som ikke ble ferdigstilt etter tidsplan, og prosjekter som har hatt utsatt oppstart.

Noen av de vesentligste prosjektene er, Oppgradering av VA-nett til ny skole på Frei, som skal sikre nødvendig kapasitet og forsvarlig vann- og avløpsforsyning til ny skole på Frei. Her ligger det inn 59,85 millioner kroner i budsjett i de kommende 2 årene hvorav 30,25 millioner ligger på vann og 29,6 millioner kroner ligger på avløp.

På Frei skal det også etableres en ny hovedvannledning i prosjektet Ny hovedvannledning langs Kvalvågveien, for å styrke leveringssikkerhet og øke kapasiteten for vannforsyningen i området. Til dette prosjektet er det lagt inn 45 millioner kroner de to kommende årene.

I parallell med bypakke-tiltak på vei vil det også gjøres en del omlegging av vann og avløpsledninger på Goma, Nordlandet og Rensvik. I de fire kommende årene er det satt av 22,5 millioner kroner til de områdene, hvor 2,5 millioner kroner er lagt til Goma, 10 millioner er lagt til Nordlandet, og 10 millioner kroner er lagt til Rensvik.

Det ligger også inn 19 millioner kroner til Vanndamman/Tennisveien - ny trykkøkningsstasjon, hvor tiltaket fortsatt skal sørge for økt forsyningssikkerhet i et større område.

Det skal etableres en ny hovedvannledning over Straumsnes. Vannledningen skal gå over et strekk på cirka 5 kilometer mellom Storvatnet og Karihavet, hvor ledningen dupliseres. Til dette er det avsatt 2 millioner kroner til prosjektering, 1 million i 2027, og 1 million i 2028, deretter 50 millioner i 2029 og 50 millioner i 2030 for utførelse. Totalt 102 millioner kroner.

Til slutt er det satt av totalt 25,2 millioner kroner i 2028 til gjenkjøp av tomter på Hagelin fra ReMidt da de skal flytte virksomheten sin til Pilotveien, og kommunen har avtale om å få gjenkjøpe disse tomtene. Det er usikkert når ReMidt sine nye tomter er ferdigstilt, men midlene er spilt inn til 2028.

Avløp

På avløpsområdet er det totalt sett lagt inn investeringer for 455,1 millioner kroner for de neste fire årene.

Det er avsatt 169 millioner kroner til overføringsanlegget på Nordre Frei i tillegg til de gjenværende 66 millionene som har tilhørt Nerdalen avløpsrenseanlegg, totalt 235 millioner kroner. Opprinnelig skulle det bygges avløpsrenseanlegg. Grunnet betydelig økte kostnader og utfordringer knyttet til et avløpsrenseanlegg i Nerdalen, og med tanke på skjerpede rensekrav og høye driftskostnader vurderes heller løsningen om å overføre avløpet til eksisterende renseanlegg på Hagelin. For å realisere dette må noen delprosjekter gjennomføres på forskjellige steder i form av blant annet sjøvannsledninger og pumpestasjoner. Dette gjør det mulig å omfatte flere områder enn tidligere løsning med renseanlegg i Nerdalen. Det legges frem egen politisk sak om dette høsten 2026, hvor det blant annet fremgår at det er vesentlig økonomisk besparelse på å pumpe avløpsvannet til Hagelin for rensing der.

Det er også lagt inn 18 millioner kroner i 2028 for overføring av små kommunale utslipp. Det er flere små kommunal utslipp i vanskelige områder som enda ikke er tilkoblet hovedavløpsledningen. Midlene skal gå til å begynne arbeidet med å koble disse små kommunale utslippene til hovedledningen.

For å håndtere avløp etter gjeldende miljøkrav i Byskogen-området er det avsatt 12 millioner kroner i 2028 for å etablere og oppgradere avløpsanlegget slik at nødvendig kapasitet og forsvarlig håndtering er ivaretatt.

Arbeidet med nytt verksted/servicebygg inntil renseanlegget fortsetter i 2027 og 2028. Det er lagt inn 15 millioner kroner for dette i 2027 og 26 millioner kroner i 2028.

Utenomhus

Under området for utenomhus er det totalt lagt inn 13,1 millioner kroner i budsjett for investeringer. Her er det lagt inn 5 millioner kroner til oppgradering av kai og moloanlegg på Grip i perioden 2027–2029, samt 2 millioner kroner til utskiftning av sjøvannspumpe på Grip i 2030.

Plan og byggesak

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- veiledning og behandling av private reguleringsplaner
- byggesak
- oppmåling samt forvaltning av geodata
- eierseksjonering og matrikkel
- naturforvaltning

Tjenesten ivaretar kommunens rolle som myndighetsutøver etter plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, konsesjonsloven, eierseksjonsloven, geodataloven og matrikkelloven. Tjenesten har også ansvar for kommuneplanens arealdel, og ivaretar rollen som samfunnsaktør i byutvikling, særlig innenfor fysisk planlegging og byutforming.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	6 336	6 083	5 103	5 040
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	247	253	153	146
Korrigert budsjett	6 583	6 336	5 256	5 186
Regnskap	6 223	7 147	8 343	5 352
Resultat mot opprinnelig budsjett	113	-1 064	-3 240	-312
Resultat mot korrigert budsjett	360	-811	-3 087	-166

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Plan og byggesak de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Plan og byggesak har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 3,70 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
301 Plansaksbehandling	-2,47	-3,98	-3,32	-3,48
302 Byggesak og deling	-2,03	0,64	1,17	0,12
303 Kart og oppmåling	-2,33	-1,77	-1,22	-1,18
Sum	-6,83	-5,11	-3,37	-4,54

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen plan og byggesak hadde et lavere utgiftsnivå med 6,83 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	5 577	5 577	5 577	5 577
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	-	-	-	-	-
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-**	**-**	**-**	**-**
	Konsekvensjusteringer	1 020	1 020	1 020	1 020
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	220	220	220	220
B8 - H4	Kommuneplanlegger overført fra rammeområde Sentraladministrasjon (PS 113/25)	800	800	800	800
	Konsekvensjustert ramme	6 597	6 597	6 597	6 597
	Nye tiltak				
B8 - H4	Økte lisenser kartløsning	1 240	1 240	1 240	1 240
B11 - H11	Statsbudsjett: Arbeidet med digitalisering av plan og byggesaksprosesser	-16	-16	-16	-16
	Sum nye tiltak	**1 224**	**1 224**	**1 224**	**1 224**
	Ny ramme	7 821	7 821	7 821	7 821

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

I henhold til sak 113/25 er stillingen for kommuneplanlegger overført fra rammeområdet Sentraladministrasjon til rammeområdet Plan og byggesak, noe som gir en økt ramme på 0,8 millioner kroner.

Det er lagt inn en økning på ramme på 1,2 millioner kroner grunnet økte lisenser for blant annet ny kartløsning, samt et trekk i rammen på 0,02 millioner kroner fra forslag til statsbudsjettet grunnet forventet effekt av arbeid med digitalisering av plan- og byggesaksprosessene.

Rammeområdet er økte med 0,2 millioner kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Det er ikke foreslått investeringstiltak på rammeområdet i økonomiplanperioden.

Eiendomsdrift

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- kommunens byggherrefunksjon ved prosjekter og nybygg
- kjøp, salg og utleie av boliger og andre eiendommer
- forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg
- renhold- og vaktmestertjeneste i kommunale formålsbygg

Tjenesten er i stor grad rettet mot interne forhold i kommunen, men innenfor områder som kjøp/salg, entreprise og boligforvaltning har tjenesten mange eksterne kontakter/brukere. Tjenesten forestår strategiske oppkjøp, bygger og driver kommunale bygg samt forvalter, drifter, vedlikeholder og utvikler den kommunale bygningsmassen. Tjenesten ivaretar også innleie av eiendom i det private markedet på vegne av kommunens virksomhet.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	32 049	33 341	34 779	29 049
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	6 898	12 550	8 602	2 208
Korrigert budsjett	38 947	45 891	43 381	31 257
Regnskap	45 373	48 374	48 870	36 142
Resultat mot opprinnelig budsjett	-13 324	-15 033	-14 091	-7 093
Resultat mot korrigert budsjett	-6 426	-2 483	-5 489	-4 885

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Eiendomsdrift de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at Eiendomsdrift har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 19,28 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
265 Kommunalt disponerte boliger	5,78	15,80	10,86	8,43
Sum	5,78	15,80	10,86	8,43

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen kommunalt disponerte boliger hadde et høyere utgiftsnivå i 2025 på 5,78 millioner kroner sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	30 076	30 076	30 076	30 076
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-1 900**	**-1 900**	**-1 900**	**-1 900**
	Konsekvensjusteringer	129	129	129	129
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	1 009	1 009	1 009	1 009
B8 - H4	Overføring stilling til rammeområdet Fellestjenester Helse og Omsorg (Sak 57/26)	-880	-880	-880	-880
	Konsekvensjustert ramme	28 305	28 305	28 305	28 305
	Nye tiltak				
B8 - H4	Utsatt innføring gjengs leie	3 000	2 000	1 000	0
B8 - H4	Økning vedlikeholdsmidler for å redusere låneopptak	700	700	700	700
B7 - H10	Energiledelse	0	-1 000	-1 000	-1 000
	Sum nye tiltak	**3 700**	**1 700**	**700**	**-300**
	Ny ramme	32 005	30 005	29 005	28 005

Forkortinger benyttet i tabellen: B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Rammeområdet er styrket med henholdsvis 3,0 millioner kroner i 2027, 2,0 millioner kroner i 2028 og 1,0 million kroner i 2029 med hensyn til utsatt innføring av gjengs leie.

Som et middel for å redusere låneopptak er rammeområdet styrket med 0,7 millioner kroner for vedlikeholdsarbeid.

I henhold til sak 57/28 er det overført 0,9 millioner kroner til rammeområdet Felles helse og omsorg.

Ved ansettelse av en dedikert energi- og teknisk ressurs er det estimert en reduksjon på 4 % strømforbruk gjennom året. Det er derfor lagt inn en innsparing på 1,0 millioner kroner fra 2028.

Rammeområdet er styrket med 1,0 millioner kroner grunnet lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H12	Generasjonstorget - utkjøp og istandsetting gammelplana på skolen	17 000	0	0	0
B8 – H4	Nytt krisesenter	21 000	0	0	0
B11 - H15	Dalen gård - myndighetspålegg	0	2 000	0	0
B7 - H10	ENØK - generelt	2 500	2 500	2 500	2 500
B11 - H12	Adgangskontrollsystem	2 700	0	0	0
B11 - H11	Oppgradering kommunale bygg	2 000	2 000	2 000	2 000
B11 - H15	Myndighetspålegg	3 000	3 000	3 000	3 000
B11 - H15	El-sikkerhet kommunale bygg	1 000	1 000	1 000	1 000
B7 - H10	Utskifting belysning til LED	1 000	1 000	1 000	1 000
B11 - H11	Boligtiltak	5 000	5 000	5 000	5 000
B11 - H12	Vågeveien 6–7 - fjellsikring	4 500	0	0	0
B7 - H10	Energisikkerhet i Kristiansund	3 000	0	0	0
B11 - H11	Utvendige fasader Kruttstien 11–27	2 500	0	0	0
	Sum investeringstiltak	65 200	16 500	14 500	14 500

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Nordmøre Krisesenter IKS

Dagens lokaler tilfredsstiller ikke kravene til et krisesenter. Kristiansund kommune er medeier i Nordmøre Krisesenter IKS, og skulle bistå selskapet med prosjektkompetanse, samt stå for ombygging og utleie av lokaler til krisesenteret.

Storhaugen helsehus har vært vurdert som mulig lokasjon. Prosjektet ble satt på vent i august 2026 da kostnadsberegningene viste at ombyggingen ikke kunne gjennomføres innenfor den avsatte økonomiske rammen. Den økte kostnaden innebærer at Nordmøre Krisesenter IKS må ta stilling til prosjektets videreføring og de økonomiske konsekvensene før kommunen kan gå videre med prosjektet.

Prosjektvurderingen og rapporten for Storhaugen-alternativet ble presentert for styret i Nordmøre Krisesenter IKS i september 2026. Kristiansund kommune avventer selskapets formelle behandling og tilbakemelding om videre prosess.

Tidligere innarbeidede investeringsmidler i økonomiplanen 2026–2029 ble tatt ut i forbindelse med tredje kvartalsrapport 2026. Det ble samtidig overført 21 millioner kroner til 2027 i påvente av videre avklaringer og nødvendige vedtak

Generasjonstorget

Generasjonstorget er området øst for eiendomsgrensen til Normoria. Dette torget er en del av reguleringsplanarbeidet og målsetningene for byfornyelse. Det er behov for midler til utkjøp/ekspropriering samt til etablering av et nytt torg. Det er satt av 17 millioner kroner i 2027 til dette tiltaket. Midlene lå opprinnelig inne i både 2024, 2025 og i 2026, men blir ikke brukt, og er derfor tatt ned i 3. kvartalsrapport.

ENØK-tiltak

Vesentlige prosjekter innenfor Eiendomsdrift sin investeringsramme gjelder ENØK-tiltak i kommunale bygg. Midlene fordeles til konkrete prosjekter der kommunen også kan søke tilskudd fra Enova. Det er satt av 2,5 millioner kroner i året til dette tiltaket i økonomiplanperioden.

Oppgradering av kommunale bygg

Midlene til oppgradering av kommunale bygg fordeles gjennom året til ulike prosjekter ved skoler, barnehager, sykehjem og andre formålsbygg. Det er satt av 2 millioner kroner årlig til tiltaket. Eiendomsdrift prioriterer bruken av midlene i samråd med kommunalsjefene ut fra behov.

Boligtiltak

Prosjektet benyttes til å fornye kommunens boligmasse og til å fremskaffe mer hensiktsmessige boliger for leietakerne. Det er avsatt en netto investeringsramme på 5 millioner kroner årlig i økonomiplanperioden. Eiendomsdrift kjøper og selger boliger gjennom året, og både anskaffelseskostnader og salgsinntekter føres på prosjektet.

Myndighetspålegg

Det er satt av 3 millioner kroner årlig i økonomiplanperioden til oppfølging av myndighetspålegg. Midlene kan benyttes til investeringstiltak der det foreligger pålegg fra tilsynsmyndighet. Særlig pålegg om utbedring av brannavvik har medført betydelige kostnader de siste årene.

Vågeveien 6–7 - fjellsikring

Bygningsmyndigheten har gitt pålegg om sikring av bergskrenten på kommunens eiendom ved Vågeveien 6–7. Bakgrunnen er fare for fall av stein i bakrommet og risiko for utglidning av fjellblokker.

Det er gjennomført geologiske vurderinger som anbefaler sikringstiltak. Prosjektet omfatter prosjektering, byggesøknad, anbudskonkurranse og gjennomføring av nødvendige tiltak.

Prosjektkostnaden er anslått til 5 millioner kroner. Av dette ble 0,5 millioner kroner avsatt i 2026. Det foreslås å sette av 4,5 millioner kroner i 2027 for å gjennomføre tiltaket.

Energisikkerhet

Det er satt av 3 millioner kroner i 2027 til tiltak for økt energisikkerhet i kommunen. Lokal energiproduksjon, energilagring og smart energistyring kan bidra til redusert energiforbruk, lavere driftskostnader og økt robusthet ved strømbrudd.

Frei ungdomsskole, i samspill med ny barneskole og idrettshall, vurderes som et aktuelt pilotområde for etablering av løsninger med lokal energiproduksjon, batterilagring og smart styring. På sikt kan tilsvarende energihuber etableres flere steder i kommunen.

Utvendige fasader Kruttstien 11–27

Utleieboligene i Kruttstien 11015027 har behov for utskifting av bordkledning, vinduer, dører og tak-kasser. I tillegg må veggene etterisoleres for å sikre byggenes tekniske standard og redusere energibruken. Det samlede investeringsbehovet er estimert til 2,5 millioner kroner.

Nordmøre interkommunale brann- og redningstjeneste

Beskrivelse av rammeområdet

Per 15.10.26 omfatter rammeområdet

- feiing og tilsyn i private boliger
- tilsyn med særskilte brannobjekt
- beredskap for hendelser på sjø og ferskvann i egen kommune
- vertskommune for kjemikalieberedskap og mot akutt forurensning på sjø og land - NIUA (Nordmøre interkommunale utvalg for akutt forurensning)

Nordmøre interkommunale brann- og redningstjeneste (NIBR) er et brannsamarbeid mellom kommunene Aure, Averøy, Kristiansund og Smøla. Tjenesten sikrer en effektiv beredskap og god samfunnssikkerhet for befolkningen, hvor formålet er å sikre mennesker, miljø og materielle verdier mot brann samt begrense skadevirkningene i branntilfeller og andre ulykkessituasjoner. Tjenesten ivaretar miljøet ved akutt forurensning og innbyggernes behov på andre områder selv om dette ikke er underlagt brannlovgivningen.

Historisk driftsresultat

Poster (tall i tusen)	2025	2024	2023	2022
Opprinnelig budsjett	23 306	21 576	21 032	20 671
Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer	4 571	897	1 704	601
Korrigert budsjett	27 877	22 473	22 736	21 272
Regnskap	29 435	24 176	30 686	19 472
Resultat mot opprinnelig budsjett	-6 129	-2 600	-9 654	1 199
Resultat mot korrigert budsjett	-1 558	-1 703	-7 949	1 800

Tabellen viser de historiske regnskaps- og budsjettallene for Nordmøre interkommunale brann- og redningstjeneste (NIBR) de siste fire årene. Under raden for Midlertidige tiltak/budsjettjusteringer ligger de justeringene som er gjennomført innenfor rammeområdet i det aktuelle året. Dette inkluderer lønns- og prisvekst og andre midlertidige tiltak/budsjettjusteringer.

Samlet sett de fire siste årene viser historiske driftsresultater at NIBR har levert et merforbruk mot korrigert budsjett på 9,41 millioner kroner.

Styringsdata

Tabellen viser mer-/mindreforbruk i millioner kroner sammenlignet mot normert utgiftsbehov i kommunegruppe 9.

KOSTRA-funksjon	2025	2024	2023	2022
339 beredskap mot branner og andre ulykker	3,13	-0,61	2,66	-3,79
Sum	3,13	-0,61	2,66	-3,79

Tabellen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser. Vi har sammenlignet kommunens faktiske forbruk på det enkelte tjenesteområdet med kommunegruppe 9 (K9).

Samlet sett finner vi at kommunen på de sentrale tjenesteområdene innen beredskap mot brann og andre ulykker hadde et høyere utgiftsnivå med 3,13 millioner kroner i 2025 sammenlignet med K9.

Driftsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
	Opprinnelig budsjett 2026	28 327	28 327	28 327	28 327
	Tidligere vedtatte tiltak				
-	Vedtatte tiltak tidligere handlingsprogram	-300	-300	-300	-300
	Sum tidligere vedtatte tiltak	**-300**	**-300**	**-300**	**-300**
	Konsekvensjusteringer	979	979	979	979
B8 - H4	Lønns- og prisvekst 2026	979	979	979	979
	Konsekvensjustert ramme	29 006	29 006	29 006	29 006
	Nye tiltak				
B8 - H5	Statsbudsjett: Fagskoleutdanning ved Brann- og redningsskolen	-25	-25	-25	-25
	Sum nye tiltak	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
	Ny ramme	28 981	28 981	28 981	28 981

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Gjennom etablering av fagskoleutdanning ved Brann- og redningsskolen har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap større økonomisk ansvar for opplæring av brann- og redningspersonell. Dette forventes å gi en økonomisk effekt ut til kommunene, og for Kristiansund kommune anslås det en effekt på 0,02 millioner kroner.

Rammeområdet er styrket med 1,0 million kroner for lønns- og prisvekst.

Investeringsbudsjett

Rød tråd	Poster (tall i tusen)	Budsjett 2027	ØP 2028	ØP 2029	ØP 2030
B11 - H15	Fornying biler selvkost/feiing	0	1100	0	0
B11 - H15	Utskiftning av forebyggende bil §13	800	0	0	0
B11 - H15	Strandgata 8 - utredning og regulering oljevernberedskapslager	600	0	0	0
	Sum investeringstiltak	1400	1100	0	0

Forkortinger benyttet i tabellen:
B - bærekraftsmål og H - hovedmål (fra kommuneplanens samfunnsdel) samt ØP - økonomiplan

Under rammeområdet er det lagt inn tre prosjekter i investeringsplanen for de neste fire årene med en total kostnad på 2,5 millioner kroner.

Fornying biler selvkost/feiing

Økning av budsjett i 2028 på totalt 1,1 millioner kroner. Anskaffelsen omfatter bil med godt definerte rene og skitne soner for å sikre HMS.

Utskiftning av forebyggende bil §13

Det er lagt inn 0,8 millioner til anskaffelse en ny bil.

Beredskapslager

Det er lagt inn 0,6 millioner kroner i 2027 for utredning og regulering av et oljevernberedskapslager.